

VSAK SVOJE SREČE OBRTNIK IN PLAČNIK

stran 7

NASLOV

Leto XXXIII

Št. 26

Murska Sobota,
3. aprila 1981

CENA 4 DIN

VESTNIK

ZAČELA SE JE VSEJUGOSLOVANSKA AKCIJA

VARČNEJE IN VARNEJE

V aprilu se začne vsejugoslovanska akcija Varčujmo z gorivom za motorna vozila—vozimo varno—zavarujmo človekovo okolico. Gre za aktivnost, ki jo organizirajo jugoslovanski republiški in pokrajinski sveti za prometno varnost skupaj z zveznimi organi, prispevala pa naj bi k trajnemu varčevanju z gorivi in s tem h gospodarski stabilizaciji tudi na področju prometa. V njej naj bi sodelovali vsi udeleženci v cestnem prometu, vključno z delavci v servisnih službah. Naj na kratko povzamemo nekatere usmeritve:

Vozniki bi morali še posebej paziti na brezhibnost vozil in ne bi smeli uporabljati tehnično nebrezhibnih avtomobilov, avtomobilov s slabim izgorevanjem, med postanki naj bi ugasnili motor, vožnjo pa prilagodili ne le predpisani, temveč tudi ekonomični hitrosti. Javni prevozniki naj bi uskladili svoje delo tako, da bodo vozila in gorivo kar najbolj racionalno izkoriščeni. To naj bi imele pred očmi tudi delovne organizacije, ki bi morale prevoz svojega blaga preusmerjati na bolj ekonomični železniški (rečni in pomorski) promet.

Organi za notranje zadeve bi pri nadziranju in urejanju prometa omogočili, da bi ta potekal čim hitreje in učinkoviteje, hkrati pa opominjali nevestne voznike, da morajo pri postankih ugasniti motor. Hkrati bi naj še posebej poostriili nadzor nad hitrostjo.

Skupnosti za ceste in organizacije za gradnjo in vzdrževanje cest naj s tehničnimi izvedbami odpravljajo »ozka grla« v prometu, pri graditvi cest naj bi prometne pasove prilagajale tako, da bo promet potekal brez zastojev, uskladile naj bi delovanje semaforjev z gostoto prometa, kar pomeni: gostejši promet-tribarvne luči, redkejši promet-utripajoča luč. Hkrati je treba omogočiti, da bo »zeleni pas« bolje izkoriščen, graditi pa bi morali tudi pasove za počasna vozila.

Proizvajalci avtomobilov bi morali izpopolniti proizvodnjo in se preusmeriti na malolitražne avtomobile. Organizacije za vzdrževanje, popraviljanje in tehnične preglede vozil naj bi posvetile posebno pozornost temu, kako so vozila vzdrževana, če so res tehnično brezhibna in tudi natančno pregledovale predvsem vžig in izgorevanje.

Posebej važne naloge čakajo svete za prometno varnost, organizacije voznikov in sredstva javnega obveščanja. Morali bodo tiskati propagandne letake, izdajati brošure in knjige z nasveti, kako lahko varčujemo z gorivom in čimbolj varno vozimo. Voznikom pa bi bilo dobro svetovati, kako naj pazijo na izgorevanje, kdaj naj zamenjajo svečke in platine, koliko naj napolnijo zračnice, skratka, kako naj nenehno skrbijo, da bo njihovo vozilo vedno brezhibno in varčno.

Br. Žunec

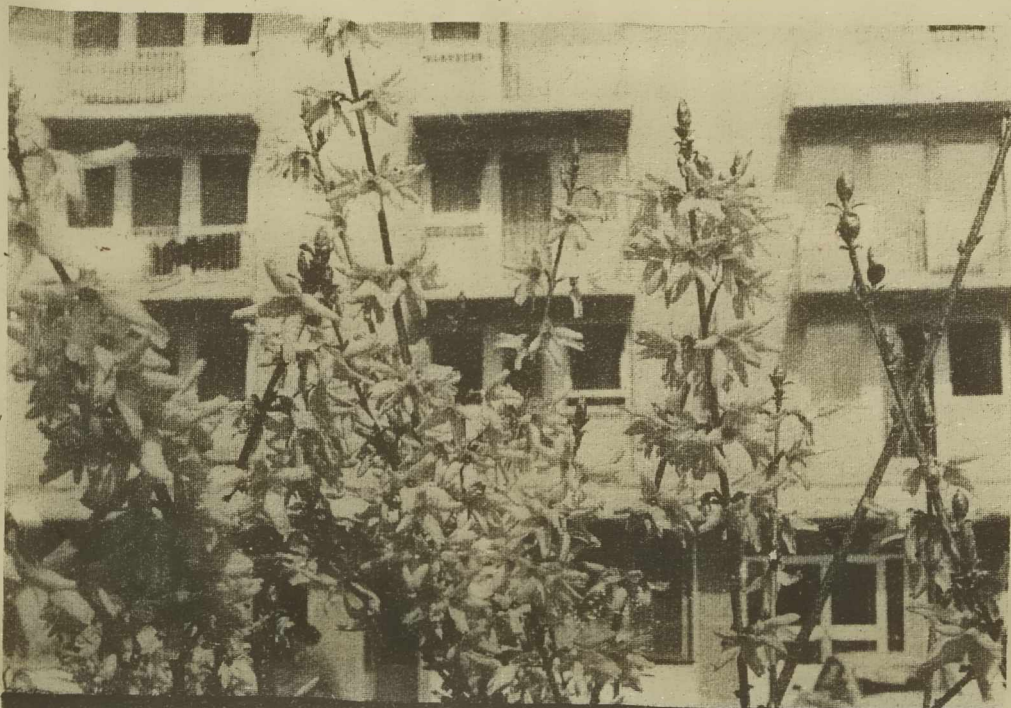
Kurir- čkova pošta

v Pomurju

V torek je v gornjeradgonsko občino prispela letošnja kurirčkova pošta. Od vrstnikov iz lenarške občine so kurirčkovo torbico prevzeli pionirji OŠ Stogovci, skupaj z njimi pa so se prisrčne slovesnosti, ki je bila v letošnjem jubilejnem letu — 40. obletnici vstaje — še posebej skrbno pripravljena, udeležili tudi številni družbenopolitični delavci iz občine Lenart ter veliko borcev in domačinov iz KS Stogovci in Apače.

Kurirčkova torbaja je ta dan obiskala še pionirje na OŠ v Apačah ter na OŠ dr. Janka Šlebingerja v Gornji Radgoni, kjer je tudi prenočila.

J. Kurbus

BRSTENJE MED ZIDovi — Tudi v mestnih središčih nismo ravno brez pomladanskih idil. Tule je našega fotografa očitno tako zelo prevzela, da jo v vsej svoji svežini in mikavnosti ponuja — v presojo in užitek své — še nam. Pa recite, če marsikomu ne zbujajo misli na brsteča polja in cvetoče travnike, ki jih žal že marsikje oblega nesnaga in vsi mogoči in nemogoči odpadki. Če bomo takih prizorov željni tudi v prihodnje, potlej do varstva okolja ne moremo ostati ravnodušni. aa — brž

MESEC APRIL — MESEC ČISTOČE

Vsak pred svojim in skupnim pragom

V svojem znanem delu Revizor je Gogol med drugimi zapisal: „Ne krivi zrcala, če slabo kaže.“ Če misel prilagodimo področju, na katerega želimo opozoriti, bi dejali — po starem slovenskem pregovoru — kakršen gospodar, tak ima tudi hram. Gre seveda za varstvo okolja, ki mu v mesecu aprilu tudi v Pomurju odmerjajo osrednjo pozornost, s čimer se vključujejo v vsejugoslovansko akcijo Varčujmo z gorivom za motorna vozila — vozimo varno — zavarujmo človekovo okolico.

Pomurako društvo za varstvo okolja je akcijo že začrtalo, čeprav hkrati ugotavlja, da je usmeritev več kot dovolj in bi jih bilo treba le speljati v življenje. Poglavitni nosilci so znani: žole, krajevne, skupnosti, družbene organizacije in društva (lovci ribiči, taborniki, organizacija Rdečega križa in številni drugi), skupaj z delovnimi organizacijami, ki jim je poklicno naloženo opravljanje tovrstnih nalog, se pravi Dinosa, Surovina, Komunala in še kateri.

Občutka nemoči, ki je pri varovanju neposrednega delovnega in življenjskega

okolja delovnih ljudi in občanov očitno prisoten, se bodo morali slej ali prej otresti, kajti v nasprotnem bo okolje — znano je, da bi morala biti nepretrgana — že vnaprej obsojena — na neuspeh.

Naj omenimo le nekaj problemov: onesnaženi vodotoki (Mura, Ledava, Spodnja Sčavica in drugi), zasmetení gozdovi, zasmrjeno ozračje po večjih mestnih središčih in marsikje in marsikaj drugoga. Da smo kolikor mogoče konkretni: zakaj v mestu Murska Sobota ni urejenih parkirnih prostorov za

težka motorna vozila, ki parkirajo, kjer se jim zljubi, še najraje pa na cesti v neposredni bližini otroškega vrta na Gregorčičevi ulici? Kaj se še sploh dá storiti v zvezi z odlaganjem odpadkov v Krogu, ki je značilen primer, kaj lahko človek povzroči z nenačrtnim, v nemarnim odmetavanjem smeti in odpadkov?

Vsak bo moral pomesti pred svojim in obenem tujim (skupnim pragom), saj bomo le tako lahko ohranili našo deželo čisto. Drugače ne bo šlo.

Branko Žunec

Vlado Janžič v Murski Soboti

Predstavnikom družbenopolitičnih organizacij in pomurskih občin je v Murski Soboti v ponedeljek spregovoril Vlado Janžič, izvršni sekretar predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije za mednarodne odnose in zunanjepolitična vprašanja. Tema pogovora so bila aktualna mednarodna vprašanja.

Množica požarov

stran 10

Razvojne skrbi Dolgovaščanov

Mimo tega drevesa je še pred 40 leti peljala železnica proti Madžarski. Danes je tu center vasi, v bližini so namreč opekarna, trgovina, vaški dom in otroški vrt. Beseda je o Dolgi vasi, zapis o njej pa objavljamo na 20. strani.

Medobčinski svet ZSMS za Pomurje vabi vse brigadirje veterane na SREČANJE BRIGADIRJEV, ki bo v soboto, 4. aprila 1981, ob 9.00 uri — zbor pri spomeniku NOB v G. Radgoni. Iz M. Soboti je ob 8.00 uri organiziran poseben prevoz z dvorišča skupščine občine.

Pomoč osvobodilnim gibanjem

Podpiranje narodnoosvobodilnih gibanj je ena izmed stalnic v jugoslovanski politiki — je dejal pred dnevi predsednik republiškega koordinacijskega odbora Jože Božič. Že četrto stoletje podpira Jugoslavija narodnoosvobodilna gibanja ne samo v njihovem oboroženem boju, ampak tudi z denarjem, hrano, zdravili, s šolanjem vseh vrst kadrov, zdravljenjem ranjencev, rehabilitacijo invalidov, s štipendijami itd.

Glavna osvobodilna gibanja, ki jih zdaj podpira Jugoslavija, so gibanja za osvoboditev Namibije SWAPO, Palestinska osvobodilna organizacija in Polisario. Do neodvisnosti Zimbabveja je Jugoslavija tudi močno podpirala Patriotsko fronto Zimbabveja.

V Sloveniji smo lani zbirali za pomoč osvobodilnim gibanjem 200 milijonov dinarjev.

KDAJ PRVE LASTOVKE?

Zvezni izvršni svet je spet nekoliko privil pipo: ukinil je kredite na nakup avtomobilov, proizvodov bele tehnike in elektrotehnike, povečal pa je gotovinsko udeležbo pri nakupu pohištva, litih in pločevinastih kopalnih kadi, mopedov in stavbnega pohištva s 40 na 50 odstotkov.

Zmanjšana prodaja se je pokazala že v prvih treh mesecih tega leta. Skoraj vsi proizvajalci, ki bodo v prihodnje prodajali svoje izdelke v zaostrenih kreditnih pogojih ali pa samo za gotovino, so v minulih treh ali štirih mesecih podražili svoje izdelke za več kot 30 odstotkov. Avtomobilska in pohištvena industrija sta te dni predlagali, da bi zaradi kopičenja zalog neprodanih izdelkov sprostili pogoje prodaje s kreditom. Če bi zvezni izvršni svet to zahtevo sprejel, bi s tem pripomogel k še večji inflaciji.

Tako se je zgodilo popolnoma nasprotno. Sprejeti ukrepi bodo prisilili prizadeti del gospodarstva k razumnejšemu in bolj racionalnemu ravnanju. Ob kopičenju zalog smemo tudi pričakovati, da se bodo nekateri izdelki pocenili, kdo bo prva lastovka pa se še ne ve.

REZULTAT JE 0:0

Ko so v skupščini SFRJ nedavno obravnavali sedanja gospodarska gibanja, je podpredsednik ZIS Gojko Ubiparip nekje skoraj mimogrede ugotovil, da je hitra rast domačih cen povzročila, da od lanske junijske devalvacije zdaj bolj ali manj ne moremo pričakovati nobenih nadaljnjih spodbud za izvoz. Drugače povedano, učinek znižanja vrednosti nacionalne valute za okoli 30 odstotkov je skopnel v pičlih nekaj mesecih.

Precej bridka resnica pa kot da ni zbudila nobene večje pozornosti, in to je nedvomno dokaj čuden,

morda pa tudi simptomatičen pojav, ki marsikaj govori o stanju duhov pri nas, o tem, koliko smo se že naveličali živeti z inflacijo. Zakaj ta resnica je ne samo bridka in pozornosti vredna, ampak bi lahko celo rekli, da je tudi dramatična.

Če hočemo spoznati vso bridkost te resnice, moramo ugotoviti podpredsednika ZIS dodati najmanj dve korekturi in dve dejstvi. Prvo dejstvo je, da lanska devalvacija ni »bolj ali manj« skopnela, temveč da je skopnela popolnoma. O tem priča naglo zmanjševanje izvoza v januarju in februarju tega leta. Drugo dejstvo

je, da se to ni zgodilo zdaj, marca meseca, temveč že v decembru, najverjetneje pa že v novembru lani. Pogodbe se namreč ne sklepajo in ne uresničujejo od danes do jutri; to, kar statistika zaznazuje danes se v gospodarstvu dogaja več mesecev prej, kar pomeni, da gospodarstvo že veliko pred januarjem in februarjem ni bilo sposobno ali ni bilo zainteresirano za sklepanje izvoznih pogodb. To je pomembno ugotoviti, zato da se ve, da devalvacija ni skropnela po osmih mesecih, ampak že po štirih, v najboljšem primeru po petih mesecih (po DELU)

Celovito o problemih

Na prvi seji komisije za pripravo resolucije IX. kongresa ZKS so med drugim menili, da bi morali v resoluciji odgovoriti na tista vprašanja, pri katerih je odgovor zaradi spremenjenih razmer doma in v svetu drugačen kot pred leti. Seveda bi moral biti tudi v tem dokumentu na pr-

vem mestu in v ospredju delovni človek, njegov položaj v družbenoekonomskih in političnih odnosih v okviru temeljne organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in občine.

Ko je predsednik CK ZKS France Popit govoril o vsebinskih izhodiščih za pripravo

resolucije, je zlasti poudaril vlogo komune kot prve ravni, kjer se združeno delo pojavlja zunaj tozda oziroma krajevne skupnosti, in vlogo komunistov v njej. Ugotovil je, da je prav na tem področju nekaj slabosti, ki jih bo v resoluciji treba posvetiti posebno pozornost. V komuni še velikokrat ZK deluje po parcialnih družbenih grupacijah, tako da komunisti, ki delajo v proizvodnji, obravnavajo samo proizvodne probleme, tisti, ki delajo zunaj gospodarstva, pa spet zgolj svoje. Tako manjka sinteza, ki bijo morali imeti na ravni komune kot samoupravne skupnosti.

Praksa kaže — je dejal Popit — da pri komunistih — zlasti potem, ko so bili po VIII. kongresu ZKS ukinjeni komiteji in sveti ZK v delovnih organizacijah — manjka vsem komunistom usmeritev oziroma spoznanje, kateri so skupni cilji graditve samoupravnih odnosov na ravni komune, ne glede, kje so člani ZK organizirani. Premalo je še v zavesti komunistov, da vsi — ali so organizirani v tozdu ali krajevni skupnosti — sestavljajo enotno organizacijo ZK na ravni občine. To pomanjkljivost je čutili tudi v delovanju zveze komunistov Slovenije kot celote.

O volku, dlaki in...

V ZR, Nemčiji so oblasti po dolgem oklevanju le storile tisto o čemer je široka demokratična javnost trdila, da bi morali že zdavnaj: uvedli so preiskavo v 450 stanovanjih in vanjo vključili okoli 2000 ljudi. Šlo je za aktivne prevrženke nacizma oziroma nacističnih organizacij v ZRN. Policiji je uspelo odkriti velike količine letakov, knjig, gramofonskih plošč in kaset z govori nekdanjih nacističnih kolovodij. Ponekod so našli tudi orožje, v Recklinghausnu pa so začasno suspendirali šefa kriminalističnega urada, ker sumijo, da je širil protizidovski in proti družbeni ureditvi naperjeno gradivo. Večina propagandnega gradiva izvira iz ZDA in iz Kanade. Glavni akteriji v obeh deželah so bivši nacisti in danes člani neonacistične stranke, ki legalno deluje v ZDA.

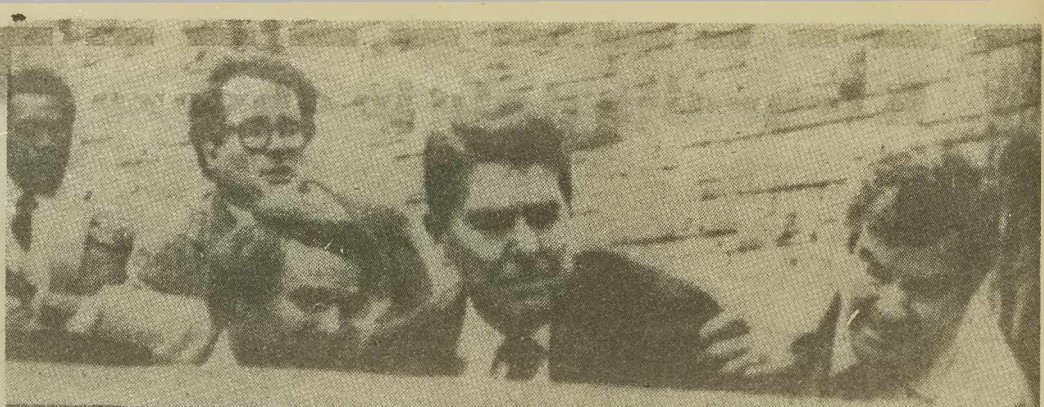
Proti širjenju gradiva, ki povzdiguje nacistično državo in hujska k sovraštvu med narodi in rasami, se bori posebna zvezna ustanova, ki pa — kot kaže — ne zmora zaobseči in še manj zavreti desničarsko usmerjenega toka, ki dobiva vedno močnejše politično obeležje.

Stara resnica, da volk dlako spremeni, čudi pa nikdar, še vedno drži.

In vendar je šlo?

Republiški izvršni svet je na nedavni seji ugotovil, da postopek o podražitvi elektrike, premoga in cementa ni bil v celoti pravilno izpeljan. Delegati skupnosti za cene so predlog o povišanju dobili tik pred sejo, upoštevana pa tudi ni bila politika cen, ki smo jo sprejeli z letošnjo resolucijo. Izvršni svet je zato naložil svojim delegatom, da na seji republiške skupnosti za cene 9. aprila sprožijo ponovno razpravo o utemeljenosti povišanja cen cementa za 42 odstotkov.

Že na začetku je torej treba zadeve vzeti resno, ker bo sicer skupnost za cene postala gola formalnost, o kateri bodo tisti, ki želijo podražiti rekli: saj bo že šlo ...

V ponedeljek ob 20.30 po našem času je bil izvršen atentat na ameriškega predsednika Ronalda Reagana. Zadet je bil v levo stran prsi. Do atentata je prišlo, ko je predsednik stopal iz washingtonskega hotela Hilton, kjer se je udeležil nekega sindikalnega zborovanja. Ker je televizija njegov odhod neposredno prenašala so bili milijoni Američanov očividci dogodka. Poleg predsednika so bili ranjeni še njegov tiskovni sekretar, ki je dobil kroglo v glavo, agentu iz predsednikovega spremstva je prebilo jetra. Ranjen je bil tudi neki washingtonski policist. Atentator, 22-letni John Helky, sin naftnega bogataša, je iz oddaljenosti približno štirih metrov izstrelil šest nabojev. Krogla je Reagana zadela pod pazduho, udarila v rebro in prodrla približno osem centimetrov globoko v pljuča. Z operativnim posegom so kroglo odstranili in po izjavah zdravnikov se je predsednik takoj po operaciji dobro počutil. NA SLIKI: agenti potlekaajo ranjenega predsednika v Ilmuzino.

TEHNOKRATSKO GOSPODARJENJE

Splošno govorjenje o gospodarjenju je naša nalezljiva bolezen. Namesto, da bi od skupno dogovorjenih stališč o gospodarjenju postopoma prehajali h konkretnemu spodbujanju gospodarjenja na ustrenejši način, navadno kar papagajsko ponavljamo zgoraj izrečena načela, ki se spreminjajo v neuporabne fraze toliko bolj, kolikor manj ve o gospodarjenju tisti, ki jih premleva na raznih sestankih in drugih mestih medsebojnega prepričevanja.

To je zadnje čase najbolj trpka ugotovitev tako v sindikatih kot v gospodarski zbornici in drugod. Povsod namreč že ugotavljajo, da mnogi zagovorniki boljšega gospodarjenja, stabilizacijskega ravnanja, protiinflacijskega nastopanja itd. pravzaprav sploh ne vedo, kako se streže samoupravnemu sporazumevanju, kaj je bistvo ekonomije dela, zakaj zakon o združenem delu še marsikje sploh ni uresničen, razen formalno. Posledica takega neznanja bistva novih družbeno-ekonomskih odnosov pa so posplošene ocene in metanje vsega v en koš. Najraje pa si peremo roke kar z ugotovitvijo, da so ovira za razvoj samoupravljanja tehnokratske strukture, tehnokrati, birokrati itd.

Kaj pa so to: tehnokratske strukture? So to vsi direktorji in sploh vsi vodilni ljudje? Ali pa so to samo administratorji vseh vrst? Ali je to morda lahko tudi vsak izmed nas, ne da bi pri tem izključevali proizvodnega delavca ali kar samega sebe?

V razpravah o tem smo lahko slišali tudi ugotovitev, da so vsi vodilni ljudje, skoraj brez izjeme, člani zveze komunistov. Torej jih ne moremo kar počez metati v skupen koš sovražnikov samoupravljanja. Prav tako imajo vsi vodilni ljudje zasluge za naš dosednji razvoj, pa tudi privzete navade za

PISMO IZ BEOGRADA

ravnanje, se ne morejo odvaditi obračanja k državnim organom, takrat ko bi morali upoštevati besede delavcev ali jih smemo kar tako meni nič tebi nič ošteti s tehnokrati ali jih uvrščati v tabor tehnokratov, ki organizirano deluje zoper samoupravljanje?!

Takšna vprašanja, ki dajejo že tudi retorične odgovore, se mi zdijo nadvse umestna. Moramo namreč priznati, da smo še preveč obrnjeni navzgor, kadar o čemerkoli odločamo. Četudi vemo, da so ponujene odločitve nespreejmljive in da bodo v določenem času ali pa takoj škodljive za nas same, zlahka dvigamo roke zanje, ne da bi se zavedali tega, da delujemo avtomatizirano, kot da smo kakšni programirani roboti, preprosto zategadelj, da se varujemo pred nevednostmi, ki praviloma sledijo konfrontaciji mišljenj, in ker so takšne nevednosti lahko zelo neprijetne, če jih povzroča močnejši od nas samih.

Samoupravljanje je samo po sebi revolucionarna bitka za večji in odločilnejši vpliv delavcev na gospodarjenje in razvoj družbe nasploh in kjer je preveč popustljivosti pri odločanju posameznikov in skupin, ki hočejo imeti več oblasti, kot jim jo daje delegatsko odločanje. Več je tudi tako imenovanega tehnokratskega in birokratskega delovanja, ki pa ga podpiramo — sami.

To so o sebi ugotovili najprej v sindikatih, in sicer v forumih v federaciji, kjer sodijo, da je očitno, da gre za sindikalno razpravljanje, torej za navadno govorjenje, pač možen le tam, kjer sindikalni aktivisti ne premorejo dovolj znaflja, sindikalne organizacije pa so premalo vplivne v kolektivih, kjer so. Zatorej so samokritično povzeli sklep, da se morajo ideološko, teoretično in praktično bolj usposobiti in tudi uveljaviti v bitki za samoupravljanje.

Najlaže je pač ravnati po starem in iskati rešitev pri državnih organih, kakor so v tozdi in drugod v združenem delu praviloma še navajeni reševati probleme, pri čemer ni malo organizacij, ki žugajo navzgor z nezadovoljstvom delavcev kot orožjem za doseganje nesamoupravno zastavljenih ciljev svojega kratkoročnega razvoja. Trdni dolgoročni razvojni pogledi in programi bi namreč obrnili stvar z glave na noge in bili neizprosno borbo za spreminjanje vseh odnosov in premagovanje vseh ovir, ki so v napoto uresničevanju dejanskih delavskih interesov od TOZD naprej.

Samoupravno gospodarjenje je pač oranje ledine. To pa je najtrše delo, ki se mu pač slabši gospodarji izogibajo kolikor in kakor dolgo morejo.

Viktor Širec

Telegrami

ATENE — Šef turške države general Evren je izjavil, da bodo še pred koncem leta dovolili delovanje političnih strank, razpisali pa bodo tudi parlamentarne volitve.

MADRID — Več kot 300 duhovnikov in redovnic je v uradnem pismu španskim škofom in kardinalom izrazilo mnenje, da naj predvideni obisk papeža Janeza Pavla II. ne bo »drag in ceremonialen, z nepotrebnimi mitingi in uradnimi govori.«

WASHINGTON — Temnopolti poslanci ameriškega kongresa so zahtevali, da ameriška veleposlanka v OZN Jean Kirkpatrick odstopi zaradi svojega nedavnega srečanja s šefom vojaške obveščevalne službe v Južnoafriški republiki. Temnopolnih poslancev v kongresu je 18.

BUKAREŠTA — Centralni komite KP Romunije je odobril načelno stališče svoje partije do položaja na Poljskem in solidarno podporo komunistom, delavski vladi in poljskemu ljudstvu, da samo razrešujejo nastale težave, brez kakršnegakoli vmešavanja od zunaj.

TEHERAN — Na člana iranskega revolucionarnega sveta in Homeinijevega predstavnika v osrednji iranski pokrajini Farsu, ajatola Rabanija Siraza so naredili atentat in ga nevarno ranili.

MADRID — Po sporočilu španskega ministrstva za pravosodje je v španskih zaporih trenutno 2.042 ljudi. 495 zapornikov pripada različnim terorističnim skupinam.

WASHINGTON — ZDA so Poljski obljubile izdatno pomoč, če ne bodo obračunavali z delavci.

FRANKFURT — Del poslopja, kjer so pisarne administracije ameriškega enot, stacioniranih v ZRN, je poškodovala eksplozija vnetljive bombe.

BONN — Zahodnonemški izvoz hrane v SZ se je v zadnjih dveh letih povečal za več kot petkrat.

JERUZALEM — izraelska vlada je odobrila začetek gradnje prekopa med Sredozemskim in mrtvim morjem. Prekop bo stal več kot 700 milijonov dolarjev.

Telegrami

...IN PO SVETU

Kirurgija dolg in obveza

Osrednji gradbeni odbor za izgradnjo soboške bolnišnice, ki ga vodi Geza Bačič, je na ponedeljkovi seji v Ljutomeru ocenjeval priprave in izvedbo lanskoletnega referenduma za sprejem samoprispevka za potrebe zdravstva, vzgoje in izobraževanja za to srednjeročno obdobje. Člani odbora so se strinjali s poročilom Maksa Rojsa, predsednika MS SZDL, hkrati pa ugotovili, da je uspešno izveden referendum zgovoren dokaz visoke družbene zavesti, solidarnosti in pripravljenosti delovnih ljudi in občanov Pomurja, da moramo in hočemo predvsem z lastnimi združenimi napor in sredstvi hitreje napredovati. To je še zlasti pomembno zato, ker je bil referendum izveden v času gospodarske stabilizacije, pa kljub temu so delovni ljudje in občani Pomurja z veliko večino glasovali za dodatno zbiranje sredstev za skupni napredek, za boljše zdravstveno varstvo, vzgojo in izobraževanje ter tako z lastnim odrekajem prispevali k skupni blaginji. Nadvse pomembno

je tudi to, da so v javni razpravi delovni ljudje in občani opozorili na slabosti in probleme svojega okolja, hkrati pa tudi kritizirali nekatere odnose v zdravstvu. Poudarili so, da je zato uspeh referenduma tudi uspeh samoupravljanja in lastne moči, skratka izjemna politična akcija.

Ob tem, ko smo nadvse zadovoljni z uspehom referenduma, pa nas čaka odgovorno in težko delo — uresničitev referendumskega programa. To zahteva dodatne napore vseh odgovornih ob stalnih podražitvah, pomanjkanju kreditov in drugih nepredvidenih težavah. Zato je potrebno skrajno racionalno in odgovorno ravnati ter čimprej realizirati prednostno naložbo, to je izgradnjo kirurške soboške bolnišnice. To je tudi dolg in obveza do delovnih ljudi in občanov Pomurja, ki so z referendustom dokazali, da si želijo ta pomemben objekt in boljše zdravstveno varstvo. Člani odbora so tudi zahtevali od delavcev PZC, da intenzivno delajo pri dopolnitvi

samoupravne organiziranoosti zdravstva v Pomurju, da zagotovijo boljše zdravstveno varstvo in da se tudi v zdravstvu skrajno stabilizacijsko obnašajo. Prav tako so sklenili, da je treba pravočasno začeti z izgradnjo kirurškega oddelka, o poteku gradnje pa bodo sproti obveščali javnost. Predlagali so tudi, da bi se morali vsi nosilci gradbeništva v Pomurju ustrezno organizirati, kajti izgradnjo kirurškega bloka bo dobil tisti izvajalec, ki bo najcenejši in racionalen, hkrati pa bo nudil tudi potrebne kredite.

Na seji osrednjega gradbenega odbora za izgradnjo soboške bolnišnice so tudi imenovali posebno strokovno-delovno skupino, ki bo skrbela za pravočasno in pravilno gradnjo. Po daljši razpravi pa so tudi sprejeli sklep, da takoj začnejo z gradnjo kuhinje v Rakičanu, za kar so že narejeni načrti in so sredstva iz prejšnjega referendumskega programa, hkrati pa je to tudi obveza iz prejšnjega referendumskega obdobja.

Feri Maučec

ZASEDANJE ZBOROV SO V MURSKI SOBOTI

Dokument bodočega razvoja

Delegati vseh treh zborov skupščine občine v Murški Soboti so na skupnem zasedanju sprejeli najbolj pomemben dokument — plan družbenega razvoja občine v srednjeročnem obdobju 1981—1985. Gre za izredno pomembno stopnico v celotnem procesu načrtovanja, saj sprejeti dokument opredeljuje temeljne razvojne smerice v naslednjih petih letih. Ker je nastajal skoraj dve leti in v času stabilizacije, je tudi dokaj ustaljeno naravnano, sicer pa ga bodo v skladu s kontinuiranim načrtovanjem seveda dopolnjevali.

Po besedah uvodničarja predsednika izvršnega sveta skupščine občine Janeza Kučana

bi morale zdaj vse organizacije združenega dela in krajevne skupnosti čimprej sprejeti svoje srednjeročne načrte. V občinskem dokumentu, v katerem so upoštevali mnoge pripombe delovnih organizacij, krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih, so izpostavljene zlasti skupne naloge na področju ekonomskih odnosov s tujino in izvoz. V soboški občini načrtujejo realno rast družbenega proizvoda po stopnji 5,5 odstotka (v SRS 3,5 odstotka), industrijske proizvodnje za 6,5 odstotka, izvoza za en odstotek, zaposlenosti za 4 odstotke, produktivnosti za 2 odstotka, medtem ko bi se naj

realni osebni dohodki dvignili za 1,3 odstotka.

V tem srednjeročnem obdobju bodo v soboški občini posebno pozornost namenili razvoju kmetijstva in pridelovanju hrane, pospeševanju izvozne dejavnosti, krepitvi tehnološke osnove proizvodnje, zaokrožitvi turističnogostinskega kompleksa, pa tudi razvoju drobnega gospodarstva in ostalih panogam. Te usmeritve so upoštevane tudi pri načrtovanju naložb v prihodnjem petletnem obdobju, saj bodo za investicije zagotovili okrog 29 odstotkov družbenega proizvoda; od tega pa samo za gospodarstvo 19,7 odstotka razpoložljivih sredstev.

M. Jerše

LENDAVA

Kritično o delu ZK

10. aprila bodo v Lendavi na programsko-volilni konferenci komunisti lendavske občine razpravljali o delovanju v preteklem enoletnem

obdobju. V oceni prehojene poti bodo izhajali iz temeljnih političnih usmeritev, ki so jih sprejeli kongresi zveze komunistov in ki so jih pozneje

konkretizirali na vseh ravneh, zlasti pa v osnovnih organizacijah.

V ospredju bodo gotovo vprašanja, ki so jih komunisti lendavske občine obravnavali v preteklem obdobju, ta pa so: uresničevanje stabilizacije gospodarstva, delovanje na področju utrjevanja političnega sistema ter krepitve obrambnih priprav. Če se pri uresničevanju stabilizacije gospodarstva že kažejo prvi rezultati, pa z njimi v lendavski občini ne morejo biti zadovoljni. Še zlasti ne z nagajevanjem po delu in rezultatih dela. Še vse preveč je odločanja v imenu delavcev, še veliko je kršitev samoupravljanja, to pa je tudi problem, ki ga bo morala konferenca temeljito razsvetliti. Še največ uspehov je bilo na področju krepitve obrambnih priprav in varnosti, toda tudi na tem področju se najdejo slabosti, ki jih bodo morali komunisti odpraviti.

Te dni potekajo razprave v osnovnih organizacijah ZK, prvi podatki pa pravijo, da so razprave odkrile in vsebinsko bogate, sicer pa takšne tudi morajo biti, če želimo, da bo delovanje v prihodnje še uspešnejše. Da bi osnovnim organizacijam ZK v občini omogočili še bolj konkretno razpravo, je komite občinske konference ZKS Lendava te dni izdal tudi posebno številko informativnega biltena, v katerem je objavljeno poročilo o delu občinske konference in njenih organov od maja lanskega leta do aprila letos.

Jani D.

Mladi o svojih problemih

Seja konference občinske organizacije zveze socialistične mladine v Murški Soboti, ki so se je razen delegatov udeležili tudi nekateri predstavniki oziroma sekretarji osnovnih organizacij, je bila zares bogata glede vsebinskih vprašanj. Kot je že uvodoma poudaril predsednik OK ZSMS Alojz Kisilak, družbenoekonomskega položaja mlade generacije ni moč ocenjevati zunaj položaja delavcev in delovnih ljudi, ampak v najtesnejši povezavi. Zato so zaostrene gospodarske razmere močno spodbudile tudi angažiranost mladih v soboški občini na različnih področjih družbenega življenja.

Tako so v poglobljeni razpravi mladi opozorili zlasti na številne zgoče probleme, ki terjajo čimprejšnje rešitev. Med poglavitna vprašanja tega obdobja sodi tudi področje zaposlovanja, saj je zaskrbljujoče dejstvo, da je med nezaposlenimi večje število strokovno usposobljenih kadrov in okrog 150 mladih Romov, čemur bo treba posvetiti znatno več pozornosti kot doslej. Nesprejemljivo je tudi to, da v nekaterih organizacijah združenega dela dokaj neodgovorno pristopajo k razpisovanju kadrovskih štipendij. Ob tem so se člani konference zavzeli, da morajo biti v komisijah za podeljevanje štipendij v združenem delu obvezno tudi člani zveze socialistične mladine. To bi naj omogočili tudi tesnejšo povezavo med štipenditorjem in štipendistom, kar so doslej pogrešali.

Sicer pa so mladi načeli tudi problematiko stanovanjske izgradnje, kjer ne sme biti, kot so dejali v razpravi, pri dodeljevanju stanovanj v ospredju delovna doba, ampak socialni položaj. V nasprotnem primeru bodo namreč zaposljevane številne mlade družine, ki so se šele zaposlile. Precej govora je bilo tudi o položaju mladih kmetovalcev in kadrovskih težavah v krajevnih skupnostih soboške občine. Nadaljnje utrjevanje ZSM kot družbenopolitične in vzgojne organizacije pa bo poglavitna usmeritev tudi v prihodnje, kar izhaja iz sprejetega operativnega načrta OK ZSMS in njenih organov v obdobju april—september 1981. V njem so podrobneje opredeljene naloge posameznih področnih konferenc in ostalih organov občinske konference ZSMS v Murški Soboti.

M. Jerše

DRUŽBENI PLAN RAZVOJA SPREJET

Kljub temu da v tem srednjeročnem obdobju v Lendavi ne bodo gradili nove rafinerije, kot je bilo načrtovano v osnutku družbenega plana razvoja občine, naj bi gospodarstvo lendavske občine v tem srednjeročnem obdobju doseglo večje rezultate, zlasti glede rasti produktivnosti dela, rasti družbenega proizvoda, izvoza in hitrejšega razvoja kmetijstva. Delegati vseh treh zborov občinske skupščine so na zadnji seji sprejeli družbeni plan, ki pravi, da bo rast družbenega proizvoda večja za 7 odstotkov letno, zaposlovanje se bo umirilo in bo raslo po 4,5-odstotni letni stopnji, produktivnost dela naj bi se večala po 2,3-odstotni letni stopnji.

Velik poudarek je namenjen izvozu, ne sicer za vsako ceno, vendar pa naj bi gospodarstvo občine v petih letih izvozilo v vrednosti 4332 milijonov dinarjev blaga, in storitev, kar bi pomenilo 12-odstotno rast izvoza letno. Okrepili naj bi družbeni sektor kmetijstva, zlasti z melioracijami in odkupom kmetijskih zemljišč, sicer pa bo osnovni poudarek pri hitrejšem razvoju živinoreje s pomočjo lastne krmne baze. Ker je gradnja nove rafinerije odpadla, bo za delovno organizacijo INA-Nafta potrebno zagotoviti nove programe na bazi procesne kemije, s katerimi bi zagotovili razvoj delovne organizacije in socialno varnost delavcev. Pri tem pomembnem oporilu naj bi sodeloval izvršni svet SRS. Družbeni plan razvoja lendavske občine predvideva tudi več skrbí komunalni, stanovanjski in cestni problematiki ter zaščiti okolja.

Tako naj bi v tem srednjeročnem obdobju zgradili v Lendavi čistilno napravo, regulirali nekaj potokov, sploh pa poskrbeli za večjo čistočo

voda in narave. Poseben poudarek je dan tudi razvoju družbenih dejavnosti, razvoju krepitve ljudskega odpora in osnutek plana bilo kar 30 pri-pomb, ki so bile tako ali drugače sprejete pri dokončni izdelavi tega pomembnega dokumenta.

je v procesu njegovega nastajanja sodelovalo več ljudi kot kdajkoli poprej, to pa dokazuje tudi podatek, da je na osnutek plana bilo kar 30 pri-pomb, ki so bile tako ali drugače sprejete pri dokončni izdelavi tega pomembnega dokumenta.

Jani D.

Z ZASEDANJA GORNJERADGONSKE SKUPŠČINE

Sprejeli družbeni plan

Družbeni proizvod bo naraščal po 4,9-, industrijska proizvodnja pa po 5,2-odstotni letni stopnji.

Prestrukturiranje gospodarstva v razvoju kapitalno-intenzivne proizvodnje je osnovna značilnost sprejetega družbenega plana občine Gornja Radgona za obdobje 1981—1985.

Preusmeriti se želijo torej v takšno proizvodnjo, ki bo prinašala visok dohodek na zaposlenega, visokokvalificirano ustvarjalno delo, ki bo temeljila na domačem znanju in bo v še večji meri usmerjena v izvoz. Ta naj bi naraščal kar po 15-odstotni poprečni letni stopnji, medtem ko je predvidena stopnja uvoza veliko manjša — le 4 odstotka. Na tem področju bodo nosilci strojna industrija in proizvodnja prometnih sredstev, tehnološko zahtevna proizvodnja električnih strojev in aparatov in še nekatera.

V večji meri pa bodo poslej v občini namenjali pozornost razvoju kmetijstva in vlaganju v tovrstno primarno proizvodnjo, surovinsko bazo ter predelovalno industrijo. Poprečna letna rast naj bi bila 4,7 odstotka.

Tretje področje, ki prav tako zavzema pomembno mesto v novem planskem dokumentu, pa je namenjeno hitrejšemu razvoju turizma in gostinstva v občini, ki bosta usmerjena zlasti v tranzitni, zdraviliški, poslovno-kmečki in lovni turizem. Na področju drobnega gospodarstva pa predvidevajo hitrejši razvoj vse perspektivnejše solarne tehnike.

J. Kurbus

LENDAVA

Vplivati na odločitve mladih

Program dela občinske izobraževalne skupnosti je bil predmet razprave na zadnji seji skupščine občinske izobraževalne skupnosti Lendava. Delegati skupščine so opozorili na neskladje pri štipendiranju, saj se mladi kljub razpisanim štipendijam le s težavo odločajo za študij nekaterih deficitarnih pedagoških smeri, kot so: matematika, fizika, glasba in tuji jeziki. Menili so, da bi morali s poklicnim usmerjanjem vplivati na odločitve mladih, da bi tako v krajšem času odpravili pomanjkanje pedagoških delavcev za omenjene predmete. Delegati obeh zborov skupščine občinske izobraževalne skupnosti so razpravljali še o merilih za oblikovanje cene stroškov za opravljanje vzgojnoizobraževalnih dejavnosti osnovnih šol ter drugih izvajalcev programa ter o investicijski dejavnosti v letošnjem letu. 4,58 milijonov dinarjev naj bi letos namenili za obnovu osnovne šole v Odrancih, s čimer

bi začeli uresničevati referendumske program s področja razvoja šolstva v občini. Ko so razpravljali o predlogu družbenega plana razvoja lendavske občine za to srednjeročno obdobje, so dejali, da bodo vložili vse sile v razširitev

celodnevne osnovne šole, tako da bi vanjo ob koncu tega srednjeročnega obdobja bilo vključenih 20 odstotkov šolskih otrok. Seveda pa bodo morali poprej zagotoviti sredstva in kadre za nemoteno delo celodnevne šole.

Jani D.

Krepiti socialno varstvo

Na seji skupščine skupnosti socialnega varstva v Lendavi so ob razpravi o programu dela za letošnje leto ugotovili, da se nekatere naloge sicer rešujejo, vendar prepočasno, zlasti sanacija stanovanjskih razmer Romov. Skupščina je razpravljala o samoupravnem sporazumu o skupnih izhodiščih za zagotavljanje socialne varnosti občanov, o družbenem dogovoru o družbenoekonomskih odnosih v stanovanjskem gospodarstvu v občini, ter o statutu skupnosti in finančnem načrtu za letošnje leto. Med prednostnimi nalogami bodo še vedno reševanje specifične problematike neugodnega družbenoekonomskega položaja Romov. To bo naloga predvsem tistih skupnosti, ki se povezujejo v skupnost socialnega varstva. Vsekakor pa velja opozoriti, da se problematiki socialnega varstva občanov morajo posvečati vsi dejavniki v občini.

Jani D.

UNIOR zreče
kovaška industrija

UNIOR — kovaška industrija Zreče vadi k sodelovanju večje število novih sodelavcev brez poklica.

Delavce potrebujemo za delovne naloge

KOVAŠKA POMOŽNA DELA

z možnostjo kasnejše priučitve za utopnega kovača

Nudimo ustrezne osebne dohodke, ki se gibljejo od 7.500 — 10.000 din za delavce novince in od 9.500 — 15.000 din za utopne kovače, ter nove samske sobe v stanovanjskih blokih v Zrečah. Sobe so centralno ogrevane z ustreznimi sanitariji in kopalnicami.

Naš interes je, da pridete v Zreče, se izkažete s kvalitetnim delom in dobrimi delovnimi navadami. Letno izgradimo 30—40 družinskih stanovanj in delavci, ki stalno dosegajo kvalitetne in normative učinke pri svojem delu v kovačnici, imajo določene prednosti pri dodeljevanju družinskih stanovanj.

Vabimo vse, ki so pripravljeni delati na zahtevnih kovaških delih, da pošljejo pismene vloge na naslov UNIOR — kovaška industrija Zreče. Povabili vas bomo na razgovor, kjer se bomo podrobneje pogovorili o vseh pogojih.

Prizorišče prvega gradbenega sejma

Od 28. septembra do 4. oktobra bo razstavišče Pomurskega sejma v Gornji Radgoni prizorišče prvega jugoslovanskega sejma gradbeništva in gradbenih mate-

rialtov z mednarodno udeležbo. Čeprav nas do te pomembne prireditve loči še dobrih šest mesecev, so priprave nanjo že v polnem zamahu. Oblikovali so poseben pripravljalni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki republiških združenj gradbeništva in gradbenih materialov in raznih strokovnih institucij iz vse Jugoslavije.

Med številnimi nalogami velja opozoriti predvsem na kar se da vsestransko porabo sodobnih postopkov izolacije in posebej uveljavljanje novih virov energije: sončne in bioplina. Da bi lahko postregli z zares izvirnimi rešitvami, so k sodelovanju pritegnili najbolj znane projektantske in gradbene organizacije v državi, ki bodo lahko predstavili vse znane in še neznanе, zlasti pa najsodobnejše sisteme stanovanjske gradnje pri nas. Celovit prikaz projektiranja, planiranja, gradnje, sklepanja poslov, razstavo gradbenih materialov, tehnoloških postopkov, strojev

in opreme bodo seveda popestrili s strokovnimi predavanji in seminarji.

V ospredju bo nesporno aktualno vprašanje toplotne izolacije pri gradnji stanovanj in vseh drugih objektov. Lotilo se ga je že Društvo inženirjev in tehnikov Slovenije v sodelovanju z gradbenim centrom Slovenije in republiškim zavodom za raziskavo materialov. Naj posebej opozorimo na posvet o dosežkih gradbeništva na področju gradnje kmetijskih objektov v kooperacijski proizvodnji.

S prvim jugoslovanskim sejmom gradbeništva in gradbenih materialov v Gornji Radgoni je to obmejno mesto dobilo novo, zelo laskavo priznanje. Sicer pa je treba reči, da je to priznanje, bolje rečeno zaupanje, plod dobre organizacije in uspehov, ki so jih organizatorji iz Gornje Radgone in Pomurja dosegli pri že uveljavljenem vsakoletnem, kmetijsko-živilskem sejmu, ki uživa mednarodni ugled.

Br. Žunec

IV. ZBOR POMURSKÉ BANKE

Pozornost izvozu in proizvodnji hrane

Zadnji zbor Pomurske banke je sprejel poročilo banke o uresničevanju srednjeročnega plana 1976-80 v letu 1980, poročilo o zaključnem računu in sprejel načrt uresničevanja srednjeročnega plana 1981-85 za leto 1981.

V svojem letnem načrtu posveča banka posebno pozornost in vlogo izvoznim prizadevanjem in stabilizaciji naravnosti gospodarstva. Iz te naravnosti izhaja tudi zagotavljanje sredstev za tekoče poslovanje članic, kjer je 270 milijonov dinarjev namenjenih za izvoz blaga, 140 milijonov za kmetijstvo, 100 milijonov za prodajo opreme na kredit in 110 milijonov dinarjev za druge namene.

Zbor je sicer ugotavljal potrebe po večjih naložbah v druge namene (kreditiranje zalog, blagovni krediti ip.), vendar je z ozirom na trenutno stanje v gospodarstvu in delno omejena sredstva zbor uskladił mnenje, da so usmeritve pravilno naravnane.

Na področju investicij predvidevajo nekoliko manj sredstev kot v prejšnjem obdobju, kar je v času, ko se na vseh področjih zmanjšuje investicijska poraba, povsem utemeljeno. Ob tem pa velja poudariti ugotovitev, da bodo obravnavani vsi tisti zahtevki, ki bodo izpolnjevali kriterije družbenega dogovora (izvozna usmerjenost proizvodnje, primarno kmetijstvo, gospodarna raba energije in surovin, varovanje okolja itd.).

Tudi pri sredstvih prebivalstva, ki imajo pomemben delež v strukturi sredstev banke, bo kreditiranje še naprej usmerjeno predvsem v posojila za stanovanjsko izgradnjo in posojila za nakup blaga široke potrošnje.

RJ

POPIS

81

ZASEDALA JE LENARŠKA SKUPŠČINA

OBŠIRNO IN POMEMBNO

Kar nekaj odlokov, dve informaciji, pravilniki, statuti in dopolnila za zapolnilo dnevni red zadnjega zasedanja zborov lenarške skupščine. Skorajda dvajset (20!) obravnavanih različnih dokumentov je bilo več kot preveč za zbrane delegate. Kakorkoli že, o vseh se je bilo potrebno temeljito pogovoriti, jih dopolniti, sprejeti ali z ustreznimi pojasnili ter zahtevki zavrniti.

Tokratna seja je torej bila zelo zahtevna, zato tudi primerno dolga in v znamenju izmučenih delegatov ter razpravljalcev.

Med najpomembnejšimi temami pa je bila zagotovo tista okrog prihodnjega razvoja te še vedno najmanj razvite slovenske občine. Toliko zahtevnejše je bilo delo pripravljavcev tovrstnega dokumenta, ki so morali začrtati smernice razvojnih poti vse do leta 1985.

»Osnovni cilj nam mora biti izboljšanje pogojev za življenje in kvalitetnejše delo, kvalitetnejši rezultati tega dela in vsestranski razvoj človekove osebnosti,« so poudarili v razpravi. Lenarška občina je namreč doslej še vedno najbolj zaostajala za razvojem preostalih slovenskih občin, dasiravno so uspeli uresničiti nekatere velike cilje, ki naj bi tudi v prihodnje pomagali v lepše čase.

V naslednjih letih bodo največ pozornosti namenjali prioritarnim usmeritvam in ciljem OZD za uvajanje sodobnejše tehnologije in organizacije dela, za spreminjanje tistih delovnih programov, ki temeljijo zgolj na ekstenzivnem zaposlovanju, tehnološkemu zaokroževanju proizvodnih načrtov kot tudi združevanju sredstev za infrastrukturno opremo, vlaganju v varstvo okolja in v skupne proizvodne programe. Na tak način želijo postopoma doseči novo tehnološko, prostorsko in socialno sestavo občinskega gospodarstva in pogoje za prehod v produktivnejše oblike dela ter poslovanja. Tudi stopnje rasti družbenega proizvoda (okrog 10 odstotkov), industrije (12 odstotkov) in kmetijstva (okrog 10 odstotkov) ter zaposlenosti (5 odstotkov) bodo nekoliko višje od tistih v republiki. Samo tako bodo z lastnimi in skupnimi naporii lahko postali bolj razviti ...

J. Kurbus

Umirjen (hitrejši) razvoj

Delegati vseh treh zborov ljutomerske skupščine so po temeljitih obravnavi sprejeli družbeni plan občine za prihodnjih pet let. Tudi sicer je bila seja v znamenju prihodnjih planskih usmeritev za obdobje 1981-1985, saj so potrdili še plan zaposlovanja, kot sestavni del letošnje resolucije v občini, in družbeni dogovor o načelih planiranja in dejavnosti KS do leta 1985.

Zaostreni pogoji poslovanja bodo tudi v tej pomurski občini vplivali na nekoliko počasnejšo rast družbenega proizvoda, so med drugim na samem začetku zasedanja ugotovili delegati, ko so spregovorili o prihodnjih gospodarskih načrtih do leta 1985. Kljub temu pa bo morala biti hitrost razvoja te pomurske občine le nekoliko večja od razvoja republike, saj velja tamkajšnje območje še zmeraj za manj razvito. Naraščanje družbenega proizvoda po 6-odstotni letni stopnji, zaposlovanja po 4- in produktivnosti po 2-odstotni letni stopnji so osnovni kazalci bodočega gospodarskega razvoja občine. Ta bo predvsem temeljil na industriji in pospeševanju kmetijstva. Kmetijska proizvodnja naj bi naraščala za okrog 5 odstotkov letno, medtem pa predvidevajo v industriji 10-odstotno letno rast.

Sicer pa so glavne značilnosti sprejetega dokumenta še nadaljnje obnavljanje in poglobljanje samoupravnih in družbeno-ekonomskih odnosov, zagotavljanje pogojev za večjo produktivnost dela z motivirano — stjo slehernega delavca za dobro gospodarjenje, poleg tega pa menijo vse sile usmeriti v krepitev izvozne sposobnosti in zmanjšanje uvozne odvisnosti tamkajšnjega gospodarstva. Še naprej pa bodo podpirali hitrejši razvoj manj razvitih krajev in območij v domači občini.

Po posameznih področjih bo v ospredju razvoj kovinsko-predelovalne, lesnopredelovalne, kemične in farmacevtske industrije, kjer vse bolj izstopajo tamkajšnji Tehnostroj, Marles, Lesnina, Ingrad in Krka.

J. Kurbus

ŠE ENKRAT

NA PORABI SE LOMIJO KOPJA

V Vestniku. 13. marca letos, smo v poročilu s problemske konference komunistov v Gornji Radgoni med drugim zapisali: »V srednjeročnem referenduskem programu je jasno zapisano, kaj vse načrtujejo pri naložbah, toda — je bilo rečeno — v skupnosti za otroško varstvo in na občinskem izvršnem svetu iz nerazumljivih razlogov podpirajo dodatno izgradnjo otroškega vrtca v Gornji Radgoni.« Odziv na to javno sporočilo je bil — se razume — neugoden. Pa ne le med bralci oziroma poslušalci radia Murska Sobota — tudi preko tega medija je bilo namreč posredovano isto sporočilo — temveč še posebej med prizadetimi. Poročevalcu je bila celo očitana napačna informacija.

Da bi stvari prišli do dna, smo se bili primorani lotiti popravka, če je o njem sploh mogoče govoriti. Najprej smo seveda vnovič prisluhnili razpravljalcu, kajti problemska konferenca je bila zabeležena na magnetofonski trak. Dovedeno je bilo povedano takole: »Mi smo referendumski program zapisali in ga na skupščini tudi sprejeli. Tri ali štiri mesece po tem sprejetju pa že komunisti iz otroškega varstva in izvršnega sveta hodijo po občini parcialno, z vsiljevanjem podpisovanja samoupravnega sporazuma o dodatnem združevanju sredstev za izgradnjo otroškega vrtca v Gornji Radgoni.«

Za tem smo se podali na občinski izvršni svet in občinsko skupnost otroškega varstva v Gornji Radgoni. Na podlagi obširnih pojasnil smo oblikovali informacijo in jo nespremenjeno, tako kot za radio Murska Sobota, posredujemo tudi v Vestniku.

Glede gradnje sedemoddelčnega vrtca v Gornji Radgoni, ki naj bi ga po lani decembra izglasovanem referenduskem programu zgradili v tem oziroma prihodnjem letu, se v teh dneh spletajo različna ugibanja. V ospredju so seveda stroški naložbe, ki naj bi po cenah iz leta 1979 znašali 15 milijonov 700 tisoč dinarjev. Kot vse kaže, pa bodo občutno višji. V skupnosti otroškega varstva v Gornji Radgoni zatrjujejo, da so za znatno dražjo naložbo — prišla naj bi jih ne le 15 milijonov 700 tisoč dinarjev, temveč kar nekaj nad 21 milijonov dinarjev —

krive izključno cene. Točneje: občutno zvišane cene gradbenih storitev, ki so — kot pojasnjujejo — posledica administrativnih posegov tudi na to, sicer sila občutljivo in zapleteno področje.

Prav draginja jih je menda primorala, da je gradbeni odbor pri skupnosti otroškega varstva pripravil poseben samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela za uresničitev investicijskega programa izgradnje vzgojno-varstvenih kapacitet v krajevni skupnosti Gornja Radgona. Izvršni odbor skupnosti in skupščina sta sporazum potrdila in tudi stališče gornjeradgonskega izvršnega sveta je, da se je treba čimprej lotiti izgradnje vzgojno-varstvenih

zavodov v občini, skupaj s koordinacijskim odborom za izvedbo referendumskega programa, ki pa očitno še ni oblikovan.

Po sporazumu — doslej so ga sprejeli v komunalni skupnosti, glasbeni šoli, Avtoradgoni, skupščini občine, vzgojno-varstvenem zavodu v Gornji Radgoni, strokovni službi samoupravnih interesnih skupnosti, osnovni šoli Janka Šlebingerja, obrtni zadruzi 14. oktobra, občinski konferenci SZDL, vartnarstvu Florina, cvetličarni in Kmetijskem kombinatu, zavrnili pa ga v opekarniškem podjetju — je določen ključ. Po njem naj bi celotno naložbo pokrili takole: 59 odstotkov iz občinskega sa-

moprispevka in prispevka iz dohodka, 19 odstotkov iz krajevne skupnosti Gornja Radgona, 22 odstotkov ali okrog 4,6 milijonov dinarjev — toliko jim namreč manjka, da bi lahko pokrili investicijo — pa naj bi po tem sporazumu prispevale delovne organizacije in skupnosti iz krajevne skupnosti Gornja Radgona.

Ne gre torej za dodatno zbiranje sredstev — poudarjajo — temveč za zbiranje sredstev na račun draginje. Kdo pa je sploh upal pomisliti na tak skok cen, saj smo vendar planirali na osebnih dohodkih iz leta 1979 in seveda takratnih cenah, radi pristavljajo.

Branko Žunec

Dr. Franc Kous

Pred dnevi so se številni prebivalci Pomurja, številni Sobočani, ljudje od blizu in daleč poslovlili od dr. Franca Kousa, dolgoletnega zdravnika ginekologa, predstojnika gineko-porodniškega oddelka bolnice v M. Soboti.

Pokojni dr. Kous se je rodil 29. sept. 1928. leta v Borejcih v občini M. Sobota. Osnovno šolo je obiskoval v domači vasi, nižjo gimnazijo v letih 1941-1945 pa v M. Soboti. Takoj po osvoboditvi je bil mobiliziran v JA kjer je bil 6 mesecev. Po demobilizaciji je nadaljeval šolanje na gimnaziji v Murski Soboti. Udeležil se je več prostovoljnih udarniških akcij: Oplotnica, Nova Gorica, Šamac-Sarajevo. Medicinsko fakulteto je končal 30. sept. 1957. leta v Zagrebu. Svoje prvo zdravniško delo je začel 1. 10. 1957. leta v Zagrebu. Svoje prvo zdravniško delo je začel 1. 10. 1957 kot zdravnik pripravnik v splošni bolnici M. Sobota. Pripraviški staž je opravljal v času od 1. 10. 1957 do 26. 5. 1959. Strokovni izpit je opravil leta 1959, specializacijo iz ginekologije pa leta 1964. V času od 1. 2. 1965 pa do 30. 6. 1966 je opravljal dela in naloge vršilca dolžnosti predstojnika ginek. porod. oddelka. Predstojniške obveznosti pa je opravljal od 1. julija 1966 do svoje prerane smrti.

Operacijska miza dr. Kousa sedaj počiva. Omahnila so krila sokola prav tisti hip, ko jih je hotel razpreti do tistih razsežnosti, ki bi soboško ginekologijo povzdignile na še višjo kakovostno raven. Omahnil je prezgodaj, v 53. letu starosti, v trenutku, ko je bil za razvoj pomurske ginekologije najbolj potreben. Vedno je znal biti v pravem trenutku na prvem mestu. Vedno je znal zglediti vsa navskrižja med sodelavci in nedorečenim stvarjem utreti pot, ki je vodila samo naprej. Bil je navidez strog, vendar je znal prisluhniti slehernemu članu kolektiva. Zaradi izredne korektnosti in zanesljivosti je bil voljen in imenovan tudi za odgovorne samoupravne funkcije. Bil je pionir pomurske ginekologije in porodništva. Že ko je zaoral to ledino, je vedel, kaj ga čaka. Vsi naporii, ki so se porajali v prečutih nočeh ob rojevanju novih bitij in ob

ugašanju življenj tistim, ki so se bojevali za zadnji vdih, zadnji utrip srca, so krušili njegovo zdravje. Nekje globoko v sebi se je zavedal tega neenakega boja, toda storiti ni mogel več ničesar. Kljub temu je ostal še naprej neutrujen delavec, ki ni ločil praznika od delovnega dne, dneva od noči, mnogokrat se je moral odreči sreči zasebnega življenja. Njegovo težaško medicinsko delo pa je na stečaj odpiralo vrata humanosti in skrbi za bolnike. Bil je zgled sodelavcem in vsem zdravnikom.

In nazadnje je sam moral kloniti pred kruto in hudo boleznijo, čeprav v svojem življenju, polnem prežkušenj, nenehnega in ustvarjalnega dela nikoli ni hotel priznati poraza. Toda zamrle so ideje. Operacijska miza dr. Kousa sameva. Sameva kot njegovo mlado telo na soboškem pokopališču. Otrple in brez besed so ostale njegove številne bolnice, ki so mu verjele in mu zaupale.

Dr. Kousa ni več. Beli hodniki so ostali nemi. Življenje pa gre naprej. Tako mora biti. Nad vsakim premnulim človekom pa se riše njegova vizija; v mozaiku velikega obdobja pomurske ginekologije in porodništva bo tudi dr. Kous ostal vgrajen kot svetel kamen.

Mag. dr. Jože Zadavec

O sredstvih več kot o kulturni dejavnosti

Na minuli skupščini kulturne skupnosti Murska Sobota se je ves čas vsiljevala misel da je veliko več kot o sami dejavnosti besede o sredstvih. Resda je eno pogojeno z drugim, vendar bi sicer tihi delegati, morda kakšno več rekli. Tako pa so se v pisni obliki pojavljale le pripombe delegatov Pano-nije. Te so se nanašale na presežna sredstva — v višini 599.160 dinarjev in so nastala iz prispevkov po prispevni stopnji. Glede na to, da zaradi izgradnje nove galerije, ki je znašala več kot 15 milijonov dinarjev, v preteklih letih nismo uspeli realizirati predvidene ureditve kino dvorane ter vaških odrov, je v osnutku finančnega plana za leto 1981 predlog, da bi združeno delo odobrilo omenjane presežke in razliko pri planiranju prispevne stopnje (izpad 0,4 odstotka). Delegacija Pano-nije se s tem ni strinjala, sicer pa se delegati niso opredeljevali, kajti dokončno bodo rekli na zboru združenega dela. Pripombe

na osnutek finančnega načrta pa so se nanašale tudi na ljubiteljski dejavnosti namenjena sredstva. Ta so skromna, indeks pa v primerjavi z ostalimi najnižji, kar je bilo pojasnjeno kot dejstvo, da je profesionalcem v kulturi pač treba plačati, amaterska dejavnost pa je ljubiteljska. To je razvidno tudi iz poročila o izvajanju stabilizacijskega programa občinske kulturne skupnosti v katerem je zapisano da so kulturna društva opravila na tisoč ur brez finančnega vrednotenja, kakor že zahteva narava dela v ljubiteljski kulturi. Prav na tem področju pa sta poleg bogate dejavnosti letos planirani dve pomembni prireditvi kot je to 11. folklorni festival v Beltincih ter 2. teden ljubiteljske kulture v Murski Soboti. Še vedno pa je vprašljiv odnos med izvajalci in uporabniki kulture pri nas, čeprav je pristop tako v programu kulturne skupnosti kot zveze kulturnih organizacij Murska Sobota, jasno zabeležen.

Brigita Bavčar

Več ljubiteljske kulture

Skupščina kulturne skupnosti Lendava je pred nedavnim sprejela program dela za letošnje leto ter pri tem ugotovila, da bo za kulturne namene letos na voljo le okoli 11 milijonov dinarjev, kar je za 4 odstotke manj, kot je bila realizacija v lanskem letu. Posebno pozornost bo potrebno nameniti hitrejšemu razvoju ljubiteljske kulturne dejavnosti, se pravi ustanavljanju kulturnih amaterskih društev v krajevnih skupnostih ter organizacijah združenega dela. To bi pomenilo uresničevanje načela približevanje kulture delavcu, torej kulture, v kateri bo sam sodeloval in ne le zanj plačeval. Čeprav so prvi rezultati spodbudni bo potrebno vložiti še veliko truda, da bi se kulturna dejavnost v delovnih organizacijah popolnoma uveljavila. K temu bo seveda veliko prispeval sindikat, ki mora zagotoviti vsestransko delovanje delavcev v združenem delu. Iz finančnega načrta kulturne skupnosti Lendava pa razberemo, da bo največ sredstev namenjeno delovanju Zavoda za kulturo in Zvezi kulturnih organizacij. Posebna skrb bo namenjena tudi kulturnemu delovanju narodnosti in spomeniškovarstvenim akcijam v letošnjem letu. Pa še eno bi veljalo povedati: Čim prej bi bilo potrebno rešiti vprašanje gradnje in dokončne ureditve kulturnega doma v Dobrovniku. Stroški so čedalje večji, s sredstvi pa vemo, kako je.

Jani D.

PREDSTAVLJAMO VAM NAGRAJENCE:

JOŽE GRLEC

Dolgoletnega kapelnika soboške godbe na pihala v pomurskem središču pozna vsakdo, ki se je kdajkoli udeležil kakšne prireditve. Večina slovesnosti ob različnih datumih je bila namreč v Murski Soboti popestrena s sodelovanjem godbe na pihala, ki jo je Jože Grlec vodil petintrideset let. Prav toliko kot je aktivno sodeloval na odročju ljubiteljske kulture in navsezadnje za svoje delo tudi prejel zaslužen priznanje občinske zveze kulturnih organizacij ob slovenskem kulturnem prazniku.

kulturno življenje v občini in pokrajini. To nadaljujejo sedaj godbeniki, med katerimi je večina njegovih učencev, saj je poleg vodenja godbe na pihala tudi ves čas aktivno poučeval mladi rod. Čeprav upokojen, pa se mojster taktirke še vedno razdaja. Sodeluje v zboru rogistov Lovske zveze Prekmurja, ki ga je ustanovil 1972, leta, ves ta čas pa je njegov nepogrešljivi član.

bb

POSNETEK S SREČANJA — Plesni orkester kulturno umetniškega društva Stefan Kovač iz Murske Sobotice, ki ga vodi Ernest Lukač, je sodeloval na sobotnem srečanju. Priljubljeno televizijsko oddajo, s katero je Mito Trefalt osvežil televizijski program, spremljamo tudi v Pomurju in godilo nam je, ko smo med nastopajočimi videli tudi naše glasbenike.

bb

Kézfogó — Zaroka zelo dobro uspela

Prizor iz igre v treh dejanjih Zaroka, ki so jo v madžarskem jeziku minulo nedeljo zaigrali člani dramske skupine KUD Őrség na Hodošu.

(Foto: Albert Ábrahám)

Na Hodošu so kar se da pohitili z uresničevanjem obljube, da bodo potem, ko bodo imeli boljše prostorske pogoje za kulturno dejavnost, tudi več postorili na tem področju. Tako so v okviru kulturnega društva Őrség kmalu po otvoritvi nove dvorane začeli redno vaditi pevci mešanega pevskega zbora, ki so medtem že nekajkrat tudi nastopili pred širšim občinstvom, sledili pa so jim tudi člani dramske sekcije. Pripravljali so se namreč na uprizoritev igre v madžarskem jeziku

ku Kézfogó (Zaroka). Minulo nedeljo pa je že bila premiera, ki je po oceni številnega občinstva zelo dobro uspela, za kar gre priznanje tako vodji Lajošu Orbanu kot tudi režiserki Rožiki Totič in vsem 23 amaterskim igralcem.

Pred okrog 40 leti so na Hodošu uprizorili prav isto igro. Med igralci je bila tedaj kot tudi danes MARGITA TOT.

»Škoda, takrat sem igrala Erziko, zdaj pa sem se morala zadovoljiti z vlogo stare žen-

ske.« nam je v šali dejala. »Toda človek mora nekaj delati, moramo pokazati mladim, kako je treba igrati. Nekoč smo uprizarjali veliko več iger.«

Ker je bila dvorana pretesna, da bi si lahko ogledali premiero vsi obiskovalci, bodo nastop še enkrat ponovili na Hodošu, potem pa nameravajo gostovati v okoliških krajih na dvojezičnem območju, kjer živijo pripadniki madžarske narodnosti.

JOŽE GRAJ

V novi muzejski sezoni

Pokrajinski muzej v Murski Soboti, v graščini sredi lepega parka, s pomsadjo, točneje 1. aprilom, ponovno odpira vrata. V preteklem letu si je muzejske zbirke ogledalo skorajda pet tisoč obiskovalcev, od tega v glavnem domačinov — šolarjev, nekaj pa je bilo tudi tujih gostov. Tem gostom je bil lani ponujen prevod v nemščini, letos pa bo na razpolago tudi gradivo v madžarskem jeziku. Šolska mladina se pod pedagoškim vodstvom v muzeju običajno zadržuje po eno učno uro, ki poteka v obliki predavanja na določeno temo v muzejskem prostoru. Prav tako se v muzeju pripravljajo na strokovno pomoč pri organizaciji ogleda zgodovinskih, etnoloških in arheoloških značilnosti Prekmurja. Delo bo lažje potekalo z nastavitvijo usposobljenega vodiča, katerega kanijo z razpisom poiskati v letošnji muzejski sezoni.

V tej nameravajo na novo postaviti tudi etnološki oddelk, ki je sicer eden najlepših v Sloveniji, vendar v dvajsetih letih svojega obstoja muzej predstavlja le nošo, ročno tkanje, lončarske izdelke in drugo. Dopolniti ga kaže

tako, da bo predstavljal vse panoge pokrajine ob Muri in na način, da razstavljeno gradivo brez opreme ne bo propadalo kot doslej. Ker zob časa močno načinja tudi okolico gradu, v katerem je Pokrajinski muzej, je v načrtih za letošnje leto ureditev

zunanjšine grajskega očaka, kateri ima ob lani polepšano dvoriščno fasado. Tako bodo v muzeju poskrbeli za ploščad pred gradom, za naknadno dograjeni prizidek z vhodom v grajsko dvorano in okolico, ki jo je treba urediti.

bb

AMATERSKA PREDSTAVA — V ponedeljek, 23. marca, so se radgonskemu občinstvu predstavili člani amaterske gledališke skupine iz Radenec. Šestnajst igralcev se je predstavilo z Naročeno komedijo Fadila Hadžića, ki sta jo režirala znani slovenski igralci Dare Ulaga in Jože Tkalec. Vsekakor je razveseljivo, da se še najdejo amaterji, ki jim je igranje konjiček. Prav zato je treba radenske zanesenjake pohvaliti. Obenem pa bi lahko pokarali radgonsko občinstvo zaradi slabega obiska.

Na sliki prizor z radgonskega odra.

L. Kramberger

Kulturni koledar

MURSKA SOBOTA — V Galeriji so na ogled različne razstave. V osrednji dvorani sta v počastitev 40-letnice vstaje naših narodov, odprti razstavi Bratske vezi slovenskega in srbskega naroda ter Pobratenje občin Murska Sobota—Paračin. Prvo razstavo posreduje Muzej ljudske revolucije Slovenije iz Ljubljane, drugo pa je s sodelovanjem Pokrajinskega muzeja v Murski Soboti, omogočila občinska konferenca Murska Sobota.

V vhodni (levi) dvorani Galerije je ob 60-letnici življenja in 40-letnici dela odprta razstava rojaka — umetniškega fotografa Jožeta Kološe-Kološa.

Med razstavljenimi deli Jožeta Kološe-Kološa v levi dvorani nove galerije pri soboškem kulturnem centru je na ogled tudi KOVAČIJA VLAKOŠU, iz leta 1947. (na sliki zgoraj)

LENDAVA — V Galeriji Lendava razstavlja Goran Horvat.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin so razstavljeni dela akademskega slikarja Slavka Koresa iz Maribora.

Kinematografi

V soboškem KINU PARK bo v ponedeljek 6. in torek 7. aprila ob 18. h na sporedu italijanski barvni film FELLINIJEV CASANOVA. O tem, kako je velikega osvajačca ženskih src videl na osnovi knjige Zgodba mojega življenja, Federico Fellini, bo razvidno v 163 minut trajajoči ljubzenski groteski, ki nekoliko pozno prihaja na platna domačega kinematografa. V naslovni vlogi nastopa Donald Sutherland. (na sliki spodaj z eno izmed številnih soigralk iz filma)

Knjige

USPEŠNICE tega tedna v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: RINGARAJA, izšla pri Mladinski knjigi v Ljubljani, POMAGAMO VAM VRTNARITI — priročnik Marka Jelničarja je v sodelovanju s Cankarjevo založbo izdal Kmečki glas, roman NIL Emila Ludwiga pa je prav tako publicirala Mladinska knjiga.

STROKOVNJAKI SVETUJEJO

Kako zavarujemo jablane pred škrlupom

Škrlup ali fuzikladij je v naših podnevnih razmerah gošpodarsko najbolj nevarna bolezen jablan. Po škodi, ki jo povzroča, se lahko primerja s peronosporo vinske trte ali s fitoftoro oziroma krompirjo plesnijo.

Škrlup je glivična bolezen, ki lahko povsem uniči pridelek jablan, predvsem pri nekaterih sodobnih sortah, kot so delišes, jonatan, parmena in druge. Okužuje vse zelene dele in plodove. Škrlup se lahko prične pojavljati že med brstenjem, to je takrat, ko mladi lističi dosežejo velikost 1 do 2 cm, »mišje uho«, pa vse do konca julija. Največja nevarnost za pojav bolezni je pri nas od aprila do sredine julija. Ko začne po izdatnejšem deževju sadno drevje zeleneti, prično zimski trosi, ki so prezimili v odpadlem listju, kaliti in okužujejo mlade liste na drevju, če teh nismo prej poškropili z enim izmed fungicidov (orthocid, dithan, delan, vondozeb, enovit M itn.). Jakost okužbe je odvisna od časa trajanja dežja in od temperature zraka. V toplem in deževnem vremenu so okužbe močnejše in nevarnost škrlupa večja. Vrednost pridelka se lahko zmanjša za 70 do 80 % pa tudi kakovost plodov je mnogo slabša. Škoda je predvsem očitna v intenzivnih in bujnih nasadih, kajti najmanjša napaka pri določanju časa škropljenja ali pri izbiri škropiva, tudi že samo površno škropljenje, lahko prizadene pridelek.

Proti škrlupu prvič škropimo, ko prične nasad zeleneti, to je, ko mladi lističi dosežejo fazo »mišjega ušesa«. Škropljenje ponavljamo vsakih 8 do 10 dni vse do konca junija, dokler drevje intenzivno raste in dokler so že zimski trosi škrlupa v odpadlem starem listju. Kasneje so lahko presledki med škropljenjem 2 do 3 tedne, odvisno od vremena. Praviloma naj bi do cvetenja poškropili nasad dvakrat do trikrat.

Za škropljenje jablan proti škrlupu so dandanes na voljo razni pripravki, izmed katerih bomo našli le najpomembnejše: na 100 l vode uporabljamo dithan M 45 250 g, orthocid 200 g, delan 100 g, M-special 200 g, M-combi 200 g ali pa pripravke s sistemskim in tudi zdravilnim učinkom, kot so benlate, enovit metil, oba 70 g na 100 l vode. Benlate in enovit metil imata preventivni in kurativni učinek. Uporabljamo ju v primerih, ko smo dan ali dva zamudili škropljenje zaradi dežja, da preprečimo nadaljnje širjenje okužbe.

Drugi pripravki, ki smo jih omenili, imajo le preventivni učinek, zato moramo z njimi poškropiti nasad pred okužbo. Praviloma morajo biti vsi zeleni deli in plodovi zavarovani s škropivom. Ravno zaradi tega priporočamo krajše presledke med škropljenjem v času intenzivne rasti. Pri škropljenju pazimo, da so vse veje, listi in plodovi temeljito poškropljeni. Običajno uporabljamo v intenzivnih nasadih, ki jih škropimo z navadnimi škroplilnicami, okrog 1.000 do 1.500 litrov pripravljenega škropiva oziroma vode. Če pa škropimo s pršilniki, traktorskimi ali nahrbtnimi, uporabljamo 2 — do 3-krat manjšo količino vode, vendar moramo v tem primeru ustrezno zvečati koncentracijo škropiva. Vse koncentracije oziroma jakosti, ki so navedene za posamezna škropiva, bodo učinkovite le, če uporabimo najmanj tisoč litrov vode na hektar. Pri manjšem odmerku vode zaščitno sredstvo ne bo uspešno.

Če pršimo s pršilniki, lahko uporabimo tudi manj vode, vendar mora biti odmerek pripravka večji. Če imamo na voljo hrbtni pršilnik, ki porabi samo 3000 litrov vode na hektar, pripravimo na primer škropivo dithan M 45 v 0,75 % do 1 % jakosti. Vendar pa pri nekaterih pripravkih ne moremo poljubno večati koncentracije, ker lahko sicer povzročimo fitotoksičnost oziroma poškodbe. Dovoljena je največ dvakrat do trikrat večja koncentracija in s tem ravno tolikokrat manjša količina vode na hektar. Pri škropljenju proti jablanovi plesni ali rdeči sadni pršici — rdečemu pajku pa nista priporočljiva pršenje niti uporaba manjše količine vode. Veliko bolje je, če porabimo 1.000 do 1.500 l vode na hektar.

OBREZOVANJE VIŠENJ

Višnja zori v glavnem na enoletnem lesu. Če ta nima stročnega obzvoja, ogoli že dveletni les. To je reden pojav, če ne obrezujemo. Na drevesu je vedno več visečih golih šib, ki imajo vsako leto manjši prirastek. Neobrezovano drevo daje sicer obilen pridelek, toda ima drobne plodove.

Raje ga tudi napada monilija, zlasti če so tla mrzla, in tudi smola rada izteka. Vse to preprečimo, če obrezujemo redno in pravilno.

Ko je drevo v najboljši dobi rasti, zadostuje, če samo redčimo krošnjo. S tem zagotovimo rasti, zadostuje

Ko je drevo v najboljši dobi rasti, zadostuje, če samo redčimo krošnjo. S tem zagotovimo rast novih krepkih pogankov ter ob bogatem pridelku tudi velike plodove. Pazimo, da ne bo krošnja preredka. Starejšim drevesom (nad 8 let) zmanjšamo nekoliko krošnjo in si prizadevamo, da ne poveča obsega. Zato vsakokrat tako obrežemo, da odstranimo tudi lanski les. Srednje veje odrezujemo do kakega srednje močnega poganka. Vse pokončne in navznoter rastoče poganke skrbno obrežemo.

Kdor želi imeti še posebno debele plodove, mora odrezati

do polovice tudi vse letošnje odganjke. Seveda bo zaradi stročnega obrezovanja pridelek sorazmerno majhen, toda plodovi bodo debeli.

Starejša drevesa je dobro pomladiti. V ta namen odrežemo vodilne veje za eno tretjino, do mladega, navzven obrnjenega poganka. Vse veje naj bodo, če je le mogoče, v enaki višini. Krošnjo oblikujemo naslednja leta iz novih pogankov. Krošnja ne sme biti večja kot ona, ki smo jo oblikovali pri osemletnem drevesu.

Če imamo neobrezano in zanemarjeno drevo z ogolelimi vejami in goščo mladimi šibic, ga pomladimo le v primeru, če je zdravo. To storimo tako: veje skrajšamo na polovico, krošnjo osvobodimo ostarelih golih vej. Vendar opravimo to v 2 do 4 letih, da se izognemo preveliki izgubi pridelka in preprečimo prebujno odganjanje. Vse rane skrbno zamažemo.

Drevesa, ki so bogato rodila, in tista, ki smo jih močno obrezali, naj dobe 30 do 40 dkg nitrofoskala. Gnojilo razstrosimo na široko, čez obseg krošnje, ga plitvo podkopljemo in tla zalijemo.

(Po reviji MOJ MALI SVET)

NEMETHOVI IZ SELA DELAJO NA DVEH KMETIJAH

Nekateri kmetovalci so se pred leti odločili za kar precejšnjo vlaganja v preusmeritev svojih kmetij. K temu so jih spodbudili predvsem ugodni kreditni pogoji pa tudi izboljšanje razmer v našem kmetijstvu.

mo tudi nekaj bikov in telec. Večino polj zasejemo s koruzo za silažo, imamo pa tudi travnike za pridelovanje sena. Veste, čimveč lastne krme je treba pridelati, ker drugače ne gre ven.

Na gruntu nas je 5 ljudi:

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

Obiskali smo Nemethove v Selu na Goričkem. Gospodar Arpad je ravnokar končal opoldansko delo pri živini, pa si je lahko vzel nekaj časa za pogovor o njegovih izkušnjah na preusmerjeni.

»Ja, mi delamo pravzaprav na dveh kmetijah. V Čikečki vasi, na mojem prejšnjem domu, imamo 8 hektarjev obdelovalne zemlje, tukaj pa okrog 5 hektarjev. Pred 4 leti smo se odločili, da bomo pridelovali v glavnem krmo za živino, in sicer za krave molznice. V ta namen smo zgradili tudi nove hleve in si nabavili ustrezno kmetijsko mehanizacijo ter stroje. Seveda denarja ni bilo toliko pri hiši, da bi vse to odplačali z las-

žena Marija; njena mati in še 2 otroka. Žal je za delo sposobna le žena, ker meni nagaja zdravje, otroka sta še premajhna, mati pa so si naložili že 7 križev. No, delati moramo pač vsi, vsak po svojih močeh. Starejši sin že lahko kar precej pomaga. Upam, da bo tudi ostal na kmetiji, saj drugače ne vem, kako bo.«

— Kaj ste si v tem času ustvarili in kaj bi še potrebovali za delo na kmetiji?

»Razen novih hlevov smo zgradili tudi silose in en del gospodarskega poslopja, nabavili smo si veliko strojev in razne mahanizacije, delno pa smo obnovili tudi hišo. Najbolj pa bi še potrebovali nekatere dodatne primoke za siliranje koruze.«

Pri Nemethovih v Selu na Goričkem.

(Foto: J. G.)

tnimi sredstvi. Pomoč, ki nam jo je obljubila kmetijska zadruga, je bila zato nujno potrebna. In res. Naleteli smo na popolno razumevanje.

— Koliko pa ste najeli kreditov in kako je zdaj z odplačevanjem?

»Okrog 90 starih milijonov dinarjev smo vzeli. Pri zadruzi pa so nam pomagali tudi s strokovnimi nasveti. Priskrbeli so nam tudi dobre krave molznice. Do zdaj še nismo imeli težav z odplačevanjem kreditov in mislim, da bo tako tudi v prihodnje. Secer smo rešili še bolj malo, okrog 100 tisoč (novih) dinarjev. Pogoji so ugodni.«

— Opišite nam še nekoliko podrobneje delo na vaši kmetiji: koliko glav živine imate, kaj pridelujete na poljih, kako ste si porazdelili opravila in kako kaj kaže računica?

»Torej hlevi so zgrajeni za 16 krav molznic, trenutno pa jih imamo le 9, ker se ne upamo povsem preusmeriti v prirejo mleka. Tako krmi-

mo — Več kot polovico obdelovalne zemlje imate v Čikečki vasi. Tam je bila izvedena komasacija. Kaj mislite o tej akciji?

»Jaz že komaj čakam, da bomo tam imeli večino njiv v enem kompleksu. Zdaj imamo namreč okrog 40 parcel. To je preveč razdrobljeno. Upam, da bomo jeseni že lahko začeli delati na novi — okrog 5,5-hektarski parceli. Prepričan sem, da bomo z manj truda in stroškov lahko precej več pridelali.«

— S čimer pa niste zadovoljni v kmetijstvu?

»Skoraj ne morem povedati, da bi bil nezadovoljen. Delati je pač treba kot vseh povsod. Le nafta je postala predraga za nas, kmetovalce, pa nekoliko me skrbi tudi naraščanje cen krmilom in drugemu reprodukcijskemu materialu, ki ga nujno potrebujemo kmetovalci.«

JOŽE GRAJ

TURNIŠČE: cene pujskov

Okrog 100 kupcev je prišlo pretekli četrtek na turniško sejmišče, rejci pa so pripeljali samo 8 pujskov. Veliko povpraševanje in majhna ponudba pa sta občutno vplivala tudi na cene. Le-te so se gibale od 2.800,00 do 3.200,00 dinarjev za par pujskov.

ZANIMALO VAS BO

Kako pripravimo kompost

Kompost si lahko pripravimo sami na vrtu. To so prepereli rastlinski deli in razni rastlinski kuhinjski odpadki, pomešani z zemljo. To gnojilo je primerno za vsak vrt in vse rastline.

V vrtu poiščemo odmaknjen prostor, kjer nas kupi komposta ne bodo ovirali. Po možnosti naj bodo v senci.

Prostor razdelimo v tri neenako velike dele. Na najmanjšega zlagamo odpadke. Ko se nabere toliko odpadkov, da lahko na veliki površini napravimo plast, debelo 20 cm, preložimo odpadke. Nato jih pokrijemo s 5 cm debelo plastjo zemlje. Ko se nabere ponovno približno toliko odpadkov, sledi nova plast. To ponovimo petkrat ali šestkrat. Kup se proti vrhu zožuje. Če nastopi suša, je dobro od časa do časa kup namočiti.

Organske snovi hitro trohnejo in ko opazimo, da se je kup za kakšno petino znižal, ga premečemo na tretji prostor. Na tem prostoru kompost zori. Zorenje lahko zelo pospešimo s tem, da kup večkrat prekopljemo in ob suši namakamo.

Na kompostni kup lahko pridejo razni rastlinski deli. Izgibajmo pa se obolelih rastlin (le-te je najbolje sežgati) in semenskega plevla, katerega seme je dozorelo. Izmed kuhinjskih odpadkov so primerni predvsem razni olupki, medtem ko pomije niso najbolj primerne, ker povzročajo smrad. Med kompost lahko mešamo rudninska gnojila. Le-ta pospešijo razkrajanje in obogatijo kompost z rastlinsko hrano. Primerna gnojila so predvsem KAN in Thomasova žlindra. Na 1 m³ komposta ne smemo dati več kot 1 kg vsakega gnojila.

Mešanje velikih količin apna med kompost ni primerno in lahko rastlinam pozneje več škodi kot koristi. Več kot 2 kg na 1 m³ v nobenem primeru ni potrebno. Ko postane kompost sipek, ga presejemo skozi žično mrežo. Za gnojenje zelenjave in sadnega drevja je primernejši grob, še ne povsem strohnel kompost. Za cvetje, predvsem lončnice, je primeren dobro preperel kompost.

Kompost lahko zlagamo tudi v primerne mreže. Odpadki, ki jih zlagamo na prosti kup, da bi dobili kompost, kot smo opisali, seveda najlepše ne bodo delovali na našem vrtu, pa čeprav jih bomo skrili v kakšen kot. Še posebej bo kvaril videz lepo urejenega okolja, poleg tega pa se lahko zgodi, da se bo kup podrl zaradi nenadnega naliva ali pa zato, ker ga nismo najbolj spretno sestavljali.

Naše podjetje Hidrometal iz Mengša izdeluje lične montažne košare za kompostiranje. Koš je namenjen za kompostiranje vseh organskih odpadkov z vrta in gospodinjstva. Izdelan je iz jeklene ekspanzirane pločevine in je antikorozijsko zaščiteno z vročim cinkanjem. Košare so montažne in jih zato lahko poljubno sestavljamo. Na pravi strani imajo vstavljive deske, ki jih lahko poljubno nameščamo. Montaža košare je enostavna.

Domače odpadke bomo torej koristno uporabili za pridelavo komposta in tako bomo stroške za mrežo pokrili že v prvem letu.

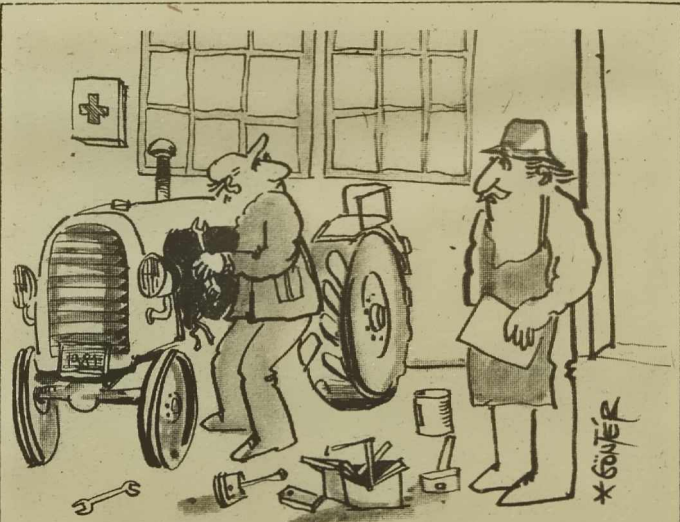
Z NOVOSADSKÉ BORZE

V zadnjih dneh so se cene kmetijskih pridelkov na novosadski borzi gibale takole:

ZITARICE: Pšenica, letnik 1980, dogovorjena kvaliteta, — 9,10 din za kilogram; ječmen za živinsko krmo, letnik 1980 — 8,60 do 8,70 din za kg; koruza, letnik 1980, umetno sušena, 8,60 do 9,00 din za kg; koruza z večjim odstotkom defektnih zrn — 8,00 do 8,40 din za kg; koruza, letnik 1979, prirodno suh — 9,50 din za kg; oves, letnik 1980, v vrečah — 7,50 din za kg.

ZIVINSKA KRMA: Kompletna krmna mešanica za prašiče s 14 odst. proteinov — 11,26 din za kg, krmna mešanica za pisanje plemenskih svinj s 15 odst. proteinov — 11,25 din za kg.

ZIVINA: Prašiči, mesnati beli, iz kooperacije — 60,00 do 61,00 din za kg; teleta, povpr. teže 240 kg — 76,00 din za kg.

USTAVITE DELO, MOJSTER! PRAVKAR SO MI SPOROČILI, DA SO ZA UVOZ REZERVNIH DELOV ENAKI KRITERIJI KOT ČE BI UVAŽAL ŠMINKO, VISKI ...

POGLED NA SOBOŠKO TRŽNICO

Zmerne cene?

Med sprehodom po tržnici nas iz dneva v dan razveseljuje boljša založenost z zelenjavo in sadjem.

V ponedeljek so bile stojnice založene s solato, ki je stala okrog 80 dinarjev. Nekaj je bilo tudi kumaric, za katere so kupci morali odšteti 70 dinarjev. Kilogram korenčka je tokrat stal 40, čebule pa 20 dinarjev. Z visoko ceno pa se je ponašal česen, ki je stal 80 dinarjev, prav toliko pa so morali kupci odšteti tudi za kilogram peteršilja.

Dovolj pa je tudi čebuljčka, katerega prodajalci nudijo za 30 oziroma 40 dinarjev.

Kupci pa so lahko izbirali med raznim sadjem. Suhe slive so prodajali po 60 dinarjev, hruške po 52 ter pomaranče po 38 dinarjev. Kilogram na videz lepih, sočnih jabolč po je stal 25 dinarjev.

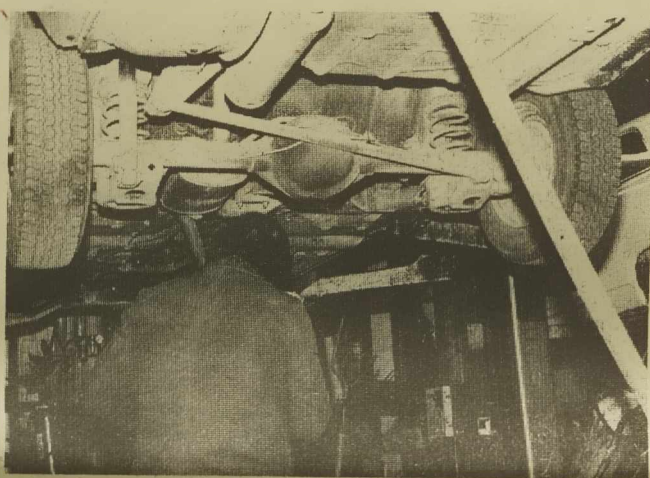
Tako lahko ob sedanjih založenosti z zelenjavo in sadjem upamo, da bodo stojnice vedno bogateje založene z raznovrstnimi živili, ki bodo z zmernimi cenami dostopne slehernemu izmed nas.

M. Skledar

Vsak svoje sreče obrtnik in plačnik

Sploh si ne domišljamo, da bi lahko z eno samo časopisno stranjo v celoti ali vsaj v poglavitnem razgrnili in razkrili vse mogoče in nemogoče uganke in zanke v našem (pomurskem) obrtništvu. Na tem področju, ki ga sicer ureja lepo število predpisov, se namreč bolj kot kjerkoli drugje kaže, kako smo brezmočni — ali, če hočete, neodločni, polni predsodkov in pomislekov — ko je treba jasno in glasno pokazati na krivce, kaj šele, ko je treba kaj ukreniti ali celo odgovorne poklicati na odgovornost. Navadili smo se — roko na srce — da raje damo kaj več, drugače povedano, zasebniku stisnemo v žep kakšnega »rdečega« več, samo da nam postori, kar pač že mora postoriti. Pri tem se nam sila redkokdaj zasvita, da s takim (ne)prostovoljnim dajanjem napitnine peljemo vodo na mlin kovarjem dobička, v tem primeru obrtnikom.

V tem zapisu se nameravamo omejiti le na nekatera področja obrtnišтва: avtomehanikarstvo, avtoličarstvo, avtokleparstvo in popravila kmetijske mehanizacije, vendar s tem še ni rečeno, da ne bi tu in tam posegli, posebej kar zadeva cene posameznih storitev, še na katero drugo. Preden pa se stvari resno lotimo, naj omenimo, da nas je pri zbiranju podatkov spremljala huda nelagodnost, kajti kjerkoli smo se oglašili, bodi na občinskem upravnih organih, inšpekcijah ali nenazadnje pri obrtnikih, domala povsod so nas hoteli prepričati, da se o tej problematiki ne splača pisati, saj si utegnemo marsikaj nakopati na glavo. Poleg tega — smo lahko slišali — je nekaj takih težav, ki skorajda ne bi sodile v javnost, denimo mizerno nizke cene nekaterih storitev pri

nekaterih obrtnikih, na račun katerih ti plačujejo davek, v resnici pa »navijejo« občutno višje cene. In verjetno bi še lahko naštevali taka in podobna »opozorila«.

Ta nesrečna „pozabljenost“

Brez ovinkarjenja se najprej podajmo v lendavsko občino. V tem delu Pomurja premorejo šest rednih avtomehaničnih delavnic, ki so v zasebni lasti. Cenik njihovih storitev je za lansko leto potrdila občinska uprava. Režijska ura velja po ceniku storitev 110 dinarjev. Letošnji zahtevki za povečanje cen so zadržani, kajti v občini Lendava še namreč ni ustanovljena občinska skupnost za cene.

Na področju družbenega sektorja se s popravilom avtomobilov in kmetijske mehanizacije ukvarja le SAP Viator. Lani je v tej delovni organizaciji veljala režijska ura v oddelku za tovorni promet in kmetijsko mehanizacijo 149 dinarjev, v oddelku za osebna vozila pa 117 dinarjev. Cenik je še v veljavi.

Nekaj zasebnikov — avtomehaničarjev in avtokleparjev — imajo še v Lendavi, Lakošu, Dobrovniku, Črenšovcih in najbrž še kje.

Na občinski upravi so nam povedali, da so nekateri obrtniki v prejšnjih letih preprosto »pozabili«, da je treba potrditi nove cenike in še naprej računali po starih in jasno, da na ta račun tudi plačevali potrebne dajatve. Inšpekcijske službe so žal odpovedale, kajti prijavi prekrškov — pritožb strank — skorajda ni bilo.

Da bomo lahko kasneje po občinah opravili primerjavo cen določenih storitev, naj dodamo, da stane pranje avtomobila 80 dinarjev in da premore pralnico v tej občini le en sam obrtnik — zasebnik.

Kaj nam pa morejo, morejo...

Pri zbiranju podatkov v gornjeradgonski občini se nam je ves čas vsiljevala prav ta krilatica: kaj nam pa morejo. Na referatu za cene in davčno upravo smo namreč dobili, to lahko mirno trdimo, porazno sliko stanja obrtnišтва v tem delu Pomurja. Pomanjkljiva ali vsaj ne najbolj pregledna evidenca nad obrtnimi storitvami, ceniki stari po pet in več let in še veliko tega bi se našlo. Sicer pa, poglejmo si nekaj cenikov! V družbenem sektorju opravlja avtoservise storitve delovna organizacija Avtoradgona v svojem tozid Avtotrgovina-servisi. S prvim februarjem so norme učinkovite ure naslednje:

— avtomehanska, avtoličarska, avtokleparstva in avtoelektrikarska	202,21 dinarjev
— delo na terenu	248,00 dinarjev
— strojna obdelava	226,00 dinarjev
— varjenje	308,00 dinarjev
— struženje	348,00 din
— brušenje	402,00 din

— preizkušanje	257,00 din
— tariranje PVP	348,00 din
— strojno pranje avtomobila	334,00 din

Sedanje cene so v posameznih servisih zelo različne, saj se gibljejo od 160 pa vse tja do 240 dinarjev.

Omenjena cenovna preglednica sama po sebi ničesar ne pomeni, če ne opravimo primerjave z enim od obrtnikov-zasebnikov. Vzemimo enega »zgodnjega«, ki ima potrjen cenik za leto 1980!

— poprečna režijska ura	106,00 din
— delovna ura vajenca III. letnik	50,00 din
— pranje avtomobila in čiščenje notranjosti	60,00 din
— pranje podvozja avtomobila	40,00 din
— pranje motorja	50,00 din
— menjava olja v motorju	40,00 din
— mazanje z eno mazalico	7,00 din

Pa pojdemo v primerjavi še dlje! Oglejmo si namreč cenik nekega lastnika avtomehanične delavnice, ki je cenik nazadnje registriral leta 1974. (???)

— mojstrska ura	40,00 din
— pomočniška ura	10,00 din
— vajenec III.	5,00 din
— vajenec II.	5,00 din
— vajenec I.	1,10 din

V ceniku je tudi navedeno, da se porabljeni material zaračunava po dnevni nabavni ceni z 12-odstotnim pribitkom na porabljeni material. Mišljeni so potni stroški, amortizacija, uporaba prevoznih sredstev in podobno.

Ob slednjem se seveda vprašamo: ali in v čem je smiselnost tako nizkih cen storitev? Mar ne gre za očitno mazanje oči strankam, ki — to se menda razume z ozirom na skokovit porast cen, posebej v zadnjem času — plačujejo nekajkrat višje cene, obrtnik pa na račun starih plačuje davek in mimogrede pobere masten dobiček? Sprašujemo naprej: kaj lahko v takih primerih ukrene inšpekcijski organ, posebej pa še, kako in s kakšnimi argumenti se da stopiti na prste takemu zasebniku?

Opravljen delovna ura rednega mehanika, se pravi zasebnika, ki ima redno obrt, popravlja pa tudi kmetijsko mehanizacijo, je po cenah iz leta 1976 le 30 dinarjev?! Če je to res, v kar pa močno dvomimo, potem se morajo pri tem obrtniku stranke kar tretji, kajti tako poceni se že splača

popraviti osebni avtomobil ali kmetijski traktor. Seveda pa temu zdaleč ni tako in spet smo tam, kjer smo bili maloprej. Namreč ugotoviti, da ima obrtnik cenik registriran nekaj let nazaj, od stranke pa seveda zahteva več. Kaj ko bi bili v prihodnje malo bolj pozorni pri poravnavanju plačila za tovrstne storitve?

Brez posebnih izjem

Tudi v ljutomerski občini obrtniških zank in ugank ne manjka. Naj opozorimo najprej na cenike storitev avtomehaničarjev in servisa Tehnostroj.

— montažna ura I velja	123,00 dinarjev,
— montažna ura II	103,00 dinarjev,
— montažna ura III	89,00 dinarjev,
— poprečna ura pa	110,00 dinarjev.

Zanimivo visoke so cene strojnih, pomožnih in ročnih ur. Tako velja pomožna ura I 66,00 dinarjev, pomožna ura II 44,00 dinarjev in pomožna ura III 22,00 dinarjev. Strojna ura pride v poprečju 224,00 dinarjev, strojna ura I pa 242,00 in II 275,00 dinarjev. Ročna ura pride stranko 220,00 dinarjev. (Kaj vse naj bi pomenile te strojne, pomožne in ročne ure še nam ni povsem jasno, še manj nam je razumljivo, kakšna je med njimi razlika?) Vleka nad 20 kilometrov pride stranko 336,00 dinarjev na uro, nad 20 kilometrov pa 504,00 dinarjev.

Pranje avtomobila s toplo vodo in čistilnimi sredstvi velja 76,00, dekontaminiranje in pranje s čistilnimi sredstvi 97,50 in pranje motorja 56,00 dinarjev.

Pri potrjevanju cenikov storitev tudi ljutomerski obrtniki niso najbolj tankovestni. Nekaj je takih, ki so to opravili že leta 1978 ali 1979, je pa tudi precej častnih izjem. Čeprav smo doslej navedli že preveč števil, se jim zaradi primerjave seveda ne moremo izogniti. V poprečju je režijska ura mojstra — ne glede na vrsto storitve — 70,00 dinarjev, režijska ura pomočnika 60,00 dinarjev, vajeniška ura (tretji

letnik) 35,00 dinarjev, vajeniška (drugi letnik) 25,00 dinarjev in vajeniška ura (prvi letnik) 15,00 dinarjev. Se razume, da po letos registriranem ceniku.

Prednosti popoldanskega časa

Največji del krivde za tako hude zaplete v cenah obrtnih storitev pripisujejo v murskosoboški občini skoraj izključno administrativnim posegom tudi na to področje. Prav administrativni posegi v precejšnji meri onemogočajo ažurnost cenikov in večji pregled pa hkrati nadzor nad obrtnimi storitvami.

V Agroservisu je cena za opravljeno uro kvalificiranega delavca 180,00 dinarjev, pri zasebnikih pa 70,00 dinarjev (po ceniku iz leta 1979) oziroma 90,00 dinarjev. Poglejmo na konkretnem primeru!

— delovna ura polkvalificiranega delavca	100,00 din
— delovna ura kvalificiranega delavca	140,00 din
— delovna ura visokokvalificiranega delavca	150,00 din
— delovna ura s specialnimi orodji	150,00 din
— strojna ura	200,00 din

Sicer pa menda cene niso tolikšen kamen spotike, temveč predvsem kvaliteta teh storitev in čas čakanja. Zlasti glede slednjega so zasebniki v prednosti, saj je nemalo takih, ki imajo delavnice odprte tudi v popoldanskem času.

So skupnosti za cene že zaživele?

Kot vse kaže še ne. V Murski Soboti je bila ustanovljena 16. marca letos, hkrati pa je z njeno ustanovitvijo prenehala veljati občinska odredba o obveznem pošiljanju cenikov v evidenco iz leta 1973. Kaj zdaj? Skupnost ima sicer program — tako kot vse druge v ostalih pomurskih občinah — toda zaživele še niso. Sicer pa se bo — to lahko mirno trdimo — zelo težko znašla. In kako se tudi ne bi? Po eni strani administrativno »diktiranje« cen, po drugi pa pravcata »gora grehov« iz preteklosti, ki ji ni videti vrha.

»Eden od poglavitnih vzrokov (za take težave na področju obrtnišтва — op. pis.) je tudi premajhna družbena skrb za razvoj obrti. To se odraža pri neustreznih sistemskih rešitvah ter davčni, kreditni in kadrovski politiki. Tudi šibka povezanost obrti z industrijo in trgovino ter preslaba povezanost med obrtniki samimi škoduje razvoju obrti. Posledice vsega tega pa se med drugim kažejo v nizki produktivnosti, zaradi česar primanjkuje denarja za uvajanje sodobnejše tehnologije, hitrejša prilagajanje potrebam tržišča in nasploh za načrtnejši razvoj.« Tako smo prebrali iz poročila o stanju drobnega gospodarstva v občini Gornja Radgona za preteklo srednjeročno obdobje, lahko pa bi podobno našli tudi v poročilih o obrtni problematiki v ostalih občinah. Dilem in križpotij je torej ničkoliko in resno se zastavlja vprašanje, kako, s katere plati se jih lotiti.

Ugotovitve in izzivi

Dejstvo je, da — vsaj kar zadeva področja avtomehaničarstva, avtoličarstva, avtokleparstva in popravila kmetijske mehanizacije — brez udeležbe družbenopolitičnih organizacij, posebej še sindikata, ne bo šlo. V občini Gornja Radgona je občinski sindikalni svet že začel s pospešeno aktivnostjo organiziranja delavcev, ki so zaposleni v obr-

tništvu. Veliko bi lahko storile obrtne zadruge, pri čemer naj še posebej pohvalimo obrtno zadrugo 14. oktober iz Gornje Radgone, ki se vse bolj uveljavlja ne le doma, temveč v zadnjem času tudi na tujem. Proučiti bi veljalo možnosti za ustanavljanje pogodbenih organizacij združenega dela, kajti ponekod se že kažejo. Pri tem bi bilo treba temeljiteje pretehtati določila obrtnega zakona (Uradni list SRS, št. 1/79) in druga zakonska določila, nenazadnje tudi zvezni zakon o cenah, ki je izšel v Uradnem listu SFRJ, št. 1/80. Seveda je tu še vrsta drugih gospodarskih, družbenih in družbenopolitičnih dejavnikov, ki bi se morali veliko za vzeteje ukvarjati s to, očitno perečo problematiko. Vendar ne le načelno, temveč kar se da konkretno in z vso odgovornostjo. Tako je tudi treba razumeti ta kratki zapis — kratki in nemara tudi mestoma enostranski zaradi specifične izbire področij — ki ne le ugotavlja, temveč tudi izziva in sili k razmišljanju. To je bil tudi v resnici naš namen in vabimo vse, ki so kakorkoli prizadeti — ne le obrtniki, ampak vsi delovni ljudje in občani — da se nam oglašijo. Pa brez dlake na jeziku, torej odkrito, pošteno in kritično, če je treba.

Pripravi: Branko ŽUNEC

Fluorografiranje in odkrivanje zvišanega krvnega pritiska

V občini M. Sobota bomo 6. aprila začeli z množično fluorografsko akcijo. Fluorografirali bomo občane od 40. leta starosti dalje, istočasno bodo vsakemu izmerili tudi krvni pritisk. Fluorografiranje bo zajelo okrog 27 000 občanov.

Takšne in podobne množične preventivne akcije so zelo pomembne pri odkrivanju morebitnih bolezni. Interes družbe je, da so ljudje zdravi in sposobni za produktivno delo, da je čim manj bolezenskih izostankov z dela in prezgodnje invalidnosti ter da starejša generacija doseže najvišjo možno starost še telesno in duševno aktivna. Čeprav se je v zadnjih desetletjih obolevnost za tuberkulozo znatno zmanjšala, zlasti med mlajšo populacijo, pa še vedno odkrivamo v Sloveniji 1000 novih primerov pljučne tuberkuloze letno, od tega 60 v Pomurju. Fluorografiranje je v Sloveniji še vedno primerna metoda za odkrivanje neznanih bolnikov v pljučno tuberkulozo. Odkrivanje takih bolnikov pa je pomembno tudi zato, ker tak bolnik okuži zdrave osebe, s katerimi živi v svojem ožjem okolju.

Razen pljučne tuberkuloze odkriva fluorografiranje tudi druge pljučne bolezni. Sočasno z upadanjem pljučne tuberkuloze odkrivamo vedno več pljučnega raka, drugih pljučnih tumorjev, sarkoidozo, kronično vnetje pljuč itd. Med temi obolenji zavzema nedvomno prvo mesto pljučni rak, ki tudi pri nas stalno narašča in kateremu so zaenkrat najbolj izpostavljeni moški, kadilci, stari nad 40 let.

S pravočasnim odkrivanjem in zdravljenjem večino teh bolezni danes uspešno zdravimo ali preprečimo prezgodnjo invalidnost. Pljuča so organ, po katerih

prihaja v telo za življenje potreben kisik in odvaja odvečen ogljikov dioksid. Če pljuča ne zmorejo več v zadostni meri opravljati te svoje naloge, trpijo vsi pomembnejši telesni organi. Tako sta funkcionalno povezana organa pljuča in srce. Zaradi kronične prizadetosti pljuč in kroničnega vnetja bronhijev trpi tudi srce. Takšno stanje močno prizadene življenjsko aktivnost bolnikov.

Vsak posnetek pljuč (fluorogram) pregledata dva izkušena zdravnika v Inštitutu za pljučne bolezni in tuberkulozo na Golniku. Če posnetek pokaže pomembnejše spremembe prsnih organov, povabi naša zdravstvena služba tako osebo na pregled, da dokončno ugotovijo bolezensko stanje in določijo ustrezno zdravljenje. Vse te bolnike prevzame nato v posebno oskrbo dispanzer za pljučne bolezni in tuberkulozo.

Letošnja fluorografska akcija bo razširjena z namenom množičnega odkrivanja hipertenzivne bolezni. Vsaki osebi, ki se bo akcije udeležila, bo izmerjen tudi krvni pritisk. Zakaj smo se odločili na takšno množično odkrivanje oseb z zvišanim krvnim pritiskom?

Navedel bom najvažnejše razloge:

— približno 20 odstotkov odraslih ima trajno zvišan krvni pritisk in samo polovica teh ve za svojo bolezen

— trajno zvišan krvni pritisk pospešuje okvaro, sklerozo srčnih, možganskih, ledvičnih in drugih arterij

— pri teži komplikacij je pomembno, kako dolgo traja zvišan krvni pritisk in kolikšen je

— umrljivost zaradi komplikacij zvišanega krvnega pritiska presega skupaj umrljivost za tuberkulozo in zaradi raka

— izkazalo se je, da imajo bolniki z zvišanim krvnim pritiskom več kot 160/95 mm Hg v določeni starosti 3/krat večjo verjetnost nastanka bolezni žil prehranjevalnega srca, periferne arterioskleroze, 4 krat več bolezni srca in 7 krat več možganskih kapi

— zvišan krvni pritisk lahko danes uspešno zdravimo

— s pravočasnim zaje-
tjem bolnikov preprečujemo
komplikacije ali pa jih odla-
gamo. S to drugotno pre-
ventivo zmanjšujemo inva-
lidnost.

Tako so nam razumljivi napori, da bi v vsakovrstne zdravstvene preglede kot tudi ob sedanji fluorografski akciji, zajeli čim več oseb z zvišanim krvnim pritiskom.

Na koncu naj poudarim, da enkratna ugotovitev zvišane vrednosti krvnega pritiska več kot 160/95 mm Hg še ne pomeni, da ima taka oseba hipertenzivno bolezen. Zato bo zdravstvena služba vse osebe z zvišanim krvnim pritiskom povabila na kontrolni pregled in izvedla vse potrebne preiskave ter dokončno ugotovila ali ovrgla bolezen. Vse na novo odkrite bolnike pa bo sprejela na zdravljenje in zdravstveno kontrolo.

Dr. Palancsai János

Dr. Štivan Franc

KRIŽEMKRAŽEM

po naših šolah

UREJA JOŽE GRAJ

Pomlad ob potoku

Ob potoku rastejo mačice, zvončki in norice. Tudi kalužnice so začele poganjati prve liste. Pred dvema dnevi sva šla z bratom po zvončke. Bilo jih je vse polno. Nabrala sva vsak en šopek. Tudi čebele že pridno nabirajo med.

Sabina Kocuvan, 2. raz.
OŠ Videm ob Ščavnici

Kam, železna cesta, kam?

Stojim ob tiru. Na nebesnem svodu se prižigajo prve zvezde. Tiri se svetlikajo v siju bližajoče se noči.

Kakor siva, neskončna, lesketajoča se senca se tiri vijejo po tihi dolini.

Kam vodiš, železna cesta, kam? Če bi vedela govoriti, kaj bi povedala? Tvoja pripoved se ne bi nikdar končala. Lahko bi govorila o svojem trpljenju, ko čez tebe drsijo ropotajoča kolesa vlaka in te z veliko silo pritiskajo v tla. Zaradi tega zadrtiš še prej, preden se te kolesa dotaknejo.

Da, če bi vedela, bi povedala! Koliko krvi je bilo prelite na tvoji hladni kovini! Tega ni moč povedati, saj tvojega konca ni.

Če bi hodil po tej cesti, prišel bi iz mesta v mesto. Spoznaval bi tebe in živel s tabo, zakaj nikjer nimaš konca in jaz bi umrl skupaj s tabo, tam nekje, kjer se srebrnasto svetlikajoča železna cesta spaja z nebesnim svodom.

Jože Lovenjak, 8. raz.
OŠ Cankova

Pomladanska

Pokukale so iz zemljice
majčkene glavice.
Potem majčkene glavice
so spremenile
v cvetlice se.

Cvetlice prekriže so svet;
ko jih poduhamo,
veselimo se spet.

Karmen Štefanec, 4. raz.
OŠ Kapela

PTICE SELIVKE

Zime je konec. Ptice selivke so prišle zopet k nam. Te ptice so: lastovke, štorke, kukavice, taščice, ščinkavci in druge. Začele si bodo delati gnezda. Lastovke bodo lovile muhe, mušice in druge žuželke. Te ptice zelo lepo pojejo. Najrajši jih poslušam, ko kaj delam ali ko nabiram na travniku zvončke. Tudi ob večerih je prijetno poslušati ptičje petje.

Alenka Damiš
OŠ Apače

Obiskali smo tovarno MARLES

V šoli se učimo o lesni industriji, zato smo obiskali tovarno Marles v Ljutomeru.

Tovarišica nas je že v šoli opozorila, da mora v tovarni biti vsak previden. Tovariš, ki nas je sprejel, je odgovarjal na naša vprašanja, ki smo si jih pripravili že v šoli. Potem nas je peljal skozi razne delavnice. Najprej smo si ogledali žago. Tam zelo ropota. Potem smo videli, kako delajo posamezne dele stolov in miz. Ogledali smo si tudi lakirnico. Tam dela tudi moj oče. V lakirnici zelo smrdi po raznih lakih. Oče nam je rekel, naj hitro gremo ven. Nazadnje smo si ogledali še tapetništvo. Tam smo dobili tudi nekaj ostankov blaga in penaste gume. Te bomo rabili pri likovni vzgoji.

V tovarni Marles smo zvedeli marsikaj koristnega.

Sandi Kraus, 4. raz.
OŠ Cezanjevci

Sanjarila sem...

Bila sem lepa v belo svilo oblečena kraljica. V Veliki Polani, kjer sem kraljevala, sem imela zlat grad. Pa sem vseeno ubogim in siromašnim ljudem zapovedovala: »Danes mi prinesite vso pšenico, ki jo imate!« Drugi dan pa spet: »Tokrat mi prinesite ves krompir!« In tako so minevali dnevi, tedni, meseci, leta in leta in vedno sem kaj potrebovala. Nikoli nisem imela dovolj bogastva. Spoznala sem, da me ljudje nimajo radi, ker sem hudobna. Moji podložniki so se uprli in me hoteli vreči s prestola.

Na srečo sem ušla nevarnosti, kajti pred mano na mizi je ležal matematični zvezek z domačo nalogo.

Spet sem navadna učenka s kopico domačih nalog.
Anka Petek, 5. b
OŠ Velika Polana

Moja najljubša podoba

Na čelu ima polno gub in roke vse hrapave od napornega dela. Njen zdelan obraz včasih prešine topel nasmeh. Vedno najde pravo besedo, svoje ljubezni ne zna skrivati. Vsak problem zna rešiti, čeprav je videti težak.

Vse to so poteze matere, ki je ne more nihče nadomestiti. Njena podoba je vedno ob nas in vsi jo spoštujemo. Kadar smo v težavah, smo vedno ob njej. »Mama, kaj naj storim, da bo prav?« Zresni se in premišljuje, pa nam že da pravi odgovor in tolažbo obenem. Ko je ni, je vse prazno in pust, ni njenega nasmeha in odgovora na vprašanje.

Včasih znamo biti tudi zlobni. Marsikaj bi lahko storili sami, da bi olajšali njen naporen delovni dan, pa pomislimo: »Ah, to bo že mama naredila!« Ne bodimo taki, čuvajmo svojo najljubšo podobo, dokler jo imamo, ker so dragoceni njeni napotki za življenje.

Marija Košalin, 8. raz.
OŠ Kuzma

lesnina

za vaš dom

KUHINJA

Kakšno kuhinjo bi želeli imeti? Prav gotovo sodobno in dobro opremljeno. Tako, ki ne bi bila le delavnica za pripravljanje hrane, temveč prostor, ki bi izžareval toplino in domačnost.

Najprej moramo dobro spoznati prostor, ki je namenjen kuhinji. Velikost in oblika prostora, lega oken in vrat določajo obliko kuhinje.

Prostor si natančno zrišite, vpišite vse mere, ne pozabiti izmeriti in vnesti v risbo tudi položaja instalacij. Razmislite tudi o svojih navadah. Ali kuhate veliko doma in imate radi goste, je družina številna ali majhna. Vse te ugotovitve namreč vplivajo na izbiro kuhinjske opreme.

Veliko kuhanja in številna družina ali pogosti obiski pomenijo tudi veliko loncev, krožnikov, shranjevalnih površin, večjo mizo...

Kuhinja je delavnica, toda to dejstvo nam vseeno omogoča imeti prijetno, udobno in domačo kuhinjo, v kateri se bomo radi zadrževali.

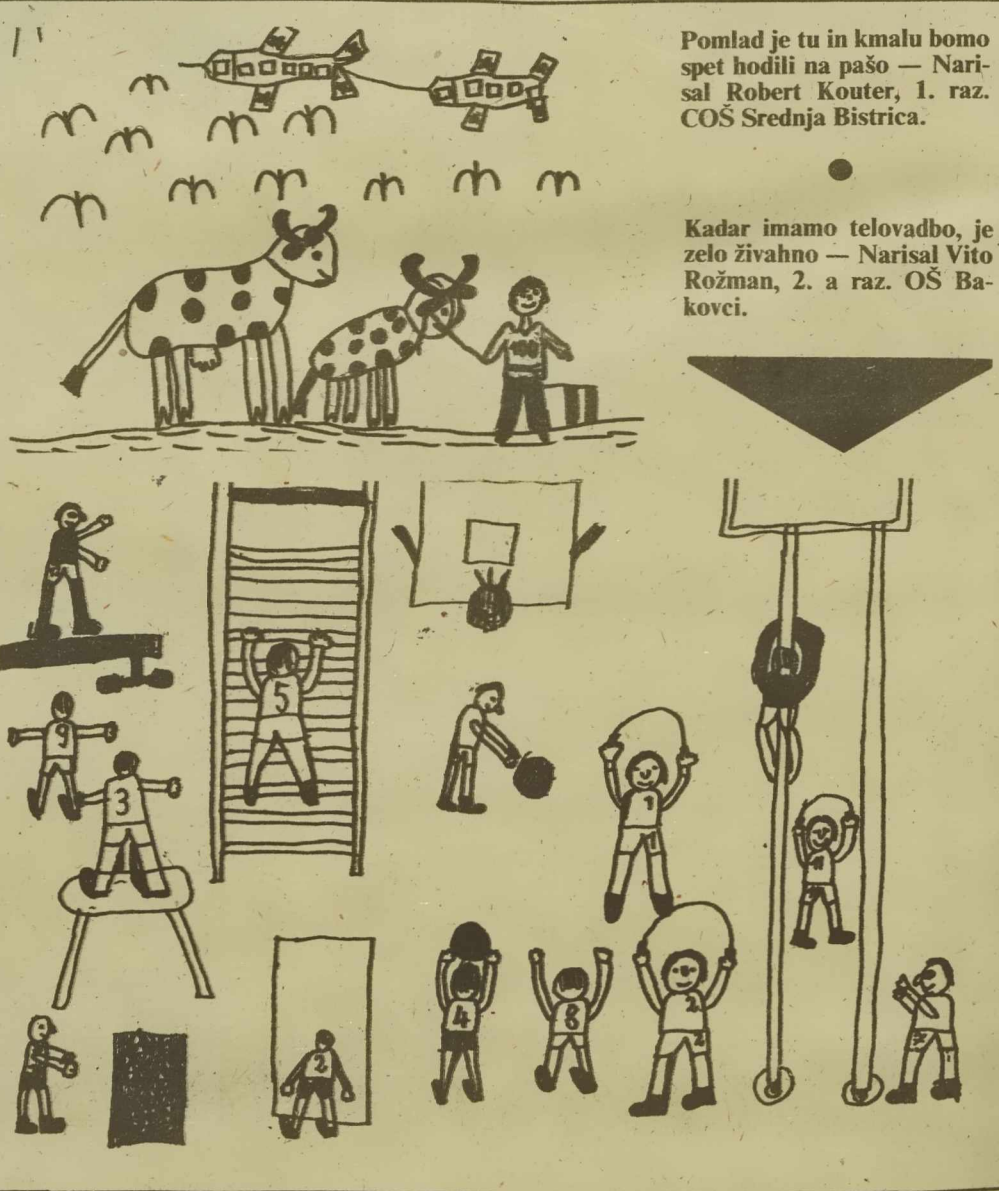
Salon pohištva LESNINA Murska Sobota. Bakovska cesta 1 vam omogoča nakup sestavljivega programa

kuhinjskih elementov že od **10.000** dinarjev dalje. Seveda pa je število elementov odvisno od velikosti kuhinje in vaših potreb.

Prilporočajo se: za POHIŠTVO — LESNINA, Murska Sobota, Bakovska 1, tel. 21-398, LESNINA, Maribor, Partizanska 12, tel. 21-574

za LES in GRADBENI MATERIAL —

LESNINA, Murska Sobota, Markišavska 2, tel. 21-398, LESNINA, Maribor, Ribiška 10, tel. 28-934

Pomlad je tu in kmalu bomo spet hodili na pašo — Narisal Robert Kouter, 1. raz. COŠ Srednja Bistrica.

Kadar imamo telovadbo, je zelo živahno — Narisal Vito Rožman, 2. a raz. OŠ Bakovci.

Pomursko gospodarstvo razstavlja v ZRN

ABC POMURKA, MURA, RAŠICA—TOZD BELTINKA, IMGRAD LJUTOMER IN RADENSKA RAZSTAVLJAJO NA MIBI 81

8. srednje bavarski sejem MIBA, ki je odprt od 28. marca do 5. aprila, si je v 14 letih obstoja utrdil mesto v poslovnem svetu severne zgornje Bavarske, preko razstavljalcev iz prijateljskih mest Italije, Francije, Škotske in Jugoslavije pa je potrdil tudi mednarodno krepitev prijateljskih in poslovnih vezi.

Otvoritve sejma so se udeležili tudi predsednik skupščine občine z Ingolstadtom pobratenega mesta Murska Sobota Karel Sukič, predsednik IS skupščine občine Janez Kučan, Jože Kovač, podpredsednik SO Murska Sobota in predstavniki pomurskega gospodarstva.

V 16 razstavnih paviljonih poleg 330 domačih in tujih razstavljalcev razstavljajo

prehrambene proizvode in vina ABC POMURKA, oblačila Tovarna perila Mura iz M. Sobote, pletenine TOZD Beltinka iz Beltincev, ljutomerski IMGRAD razstavlja jadrane deske, turistično ponudbo Pomurja pa predstavlja Radenska. V velikem paviljonu prijateljskih mest, med katerimi ima svoje mesto tudi Murska Sobota, pa so napro-

daj izdelki ljudske obrti, vina in slivovka iz Pomurja.

Letošnji sejem, na katerem je razstavljeno blago po vzoru velesejmskih prireditelj, je odraz konjunkturalnih težav gospodarstva in teženj po oživitvi poslovanja, saj vsi razstavljalci poleg sklepanja dolgoročnih pogodb razstavljajo blago prodajajo že na sejmu.

Boris H.

LENARŠKA OBČINA

Kje počitniška naselja?

Slikovite Slovenske gorice in tamkajšnji kraji, hribovje in vasi, so bili že od nekdaj tisti del naše republike, kamor so radi zahajali ljudje od blizu in daleč. Nekoč v glavnem premožnejši kmetje in mestni gospodje v svoje vinograde in zidanice, danes vse več tistih, ki si tamkaj želijo postaviti počitniško hišico.

Novi družbeni plan občine zato tudi predvideva, kje naj bi se v prihodnje razvijala

počitniška območja in rasla tovrstna naselja. Omenimo le nekaj najzanimivejših krajev: Čagona, Zavrh, Dolge njive, Ledinek, Župetinci, Zgornje Partinje, Vinička vas, Strma gora in še nekateri. Na teh območjih bo možna gradnja počitniških hišic, pohvalno pa je, da so načrtovalci za te namene določili zgolj manjvredne kmetijske in gozdne površine, ki so, vsaj v večini primerov, praviloma v gru-

pacijah, zanje pa bodo izdelali tudi potrebno urbanistično dokumentacijo s podrobnim prikazom ureditve širšega okolja.

Predvideli so tudi velikost počitniških hišic, ki naj ne bi presežala 35 kvadratnih metrov tlorisne površine, objekti za te namene pa bodo morali biti usklajeni tudi z okoljem, spomeniško varstvenimi zahtevami in KS.

J. Kurbus

76

Ljubljanska banka

Pomurska banka
Murska Sobota

Pomurska banka vedno bliže občanom

Obiskali smo ekspozituro Ljubljanske banke pri Gradu. Prepričali smo se, da se Pomurska banka dejansko trudi, da bi bila bliže občanom.

UGODNO POSLOVANJE

V ekspozituri Ljubljanske banke pri Gradu na Goričkem so zaposleni trije uslužbenci in sicer vodja ekspoziture Jože Štesl, blagajničarka Bernarda Sukič in likvidator Jože Zido. Povedali so nam, da je banka pri njih odprta od leta 1971 in praznuje letos desetletnico poslovanja. Imajo 1.300 deviznih in 2.500 dinarskih varčevalcev. Skupno imajo tukajšnji občani privarčevanih za 905 starih dinarjev deviznih sredstev.

Dnevno obošče ekspozituro Ljubljanske banke pri Gradu poprečno 35 varčevalcev, ki prihajajo iz celotnega Ledavskega dola in od Kuzme ter Trtkove, Otovec, Vidonec, Kovačevca in iz drugih krajev. Med njimi je tudi veliko mladih varčevalcev, ki pridno prinašajo v banko polne hranišnice. Zaradi bližine banke na šoli pri Gradu namreč ne deluje šolska hranilnica.

Ekspozitura Pomurske banke pri Gradu je odprta za stranke dnevno od 7. do 13. ure in ob sobotah od 7. do 11. ure. Občani so z njenim delom zadovoljni. Tako nam je varčevalka Jožica Klement od Grada povedala:

»Z delom banke pri Gradu sem zelo zadovoljna. Predvsem je za nas pomembno, da je banka blizu, ker smo precej oddaljeni od Murske Sobote. Posebnega pomena je bližina banke še za kmečko prebivalstvo, kateremu je čas izredno dragocen in lahko poleg obiska krajevnega urada in trgovine, stopijo še nu banko.«

Varčevalec Ferdinand Žilavec od Grada je pripomnil:

»Zaposlen sem v tukajšnji Potrošnikovi trgovini. Imam zeta, ki je zaposlen v Pomurskem tisku v Murski Soboti in v Černelavcih zida hišo. Na banko sem prinesel prihranke za njegovega sinčka.

Ekspozituro Ljubljanske banke pri Gradu obišče dnevno poprečno 35 varčevalcev.

V tem poslopju pri Gradu ima svoje prostore ekspozitura Pomurske banke.

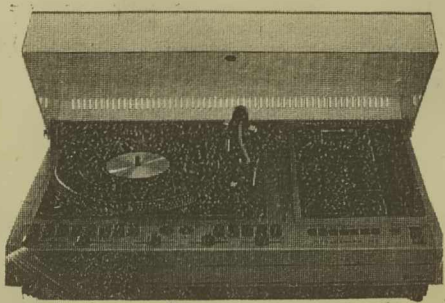
V Ljubljanski banki marljivo varčuje tudi moj sin, ki je na delu v tujini in tudi zida v Černelavcih. Oba, zet in sin, sta dobila od ekspoziture Ljubljanske banke pri Gradu ugodne kredite za stanovanjsko gradnjo.

EP

avtotehna

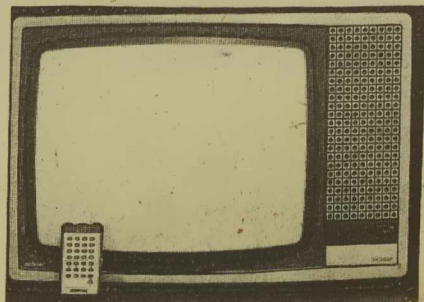
körting

Infracenter 799

— INFRACENTER 799 — HiFi studio z daljinskim upravljanjem, ki ima radio, gramofon in kasetofon.

körting

HiFi KÖRTING

- PRAVI AKUSTIČNI UŽITEK
- TUNERI
- RECIVERI
- KASETOFONI
- GRAMOFONI
- GLASBENE OMARE
- ZVOČNIKI OD 45 — 100 W

BARVNI TELEVIZORJI
— EKSKLUZIVNA TEHNIKA
IN DIZAJN

Daljinsko upravljanje,
16 programov in avtomatsko
uravnavanje slike in zvoka.
Velikost ekrana 56 in 66 cm
ali 41 cm pri portabl
sprejemnikih.

Predstavništvo Varaždin
Maksima Gorkega 7/I.
telefon

(042) 44-266, 49-423

BOSCH HIŠNI APARATI

- hladilniki — omare za globoko zamrzovanje — stroji za pranje posode
- sesalci za prah

— pralni stroji
avtomatski likalniki z
valjem in drugi
gospodinjski
aparati.

DOBAVA TAKOJ — PRESKRBLJEN SERVIS — PRODAJA ZA DEVIZE IN DELNO ZA DINARJE — MOŽEN NAKUP IN IZBIRA V PRODAJALNAH „KUČNI SERVIS“ IN „CENTROPROMET“ V VARAŽDINU, PRERADOVIČEVA 10, TELEFON (042) 40-624

Richarda Boorcha iz Kalifornije so nagovarjali, naj proda farmo in prevzame eno od nalog v državni službi, zaradi sposobnosti, ki jih ima. Ponudbo je zavrnil z utemeljitvijo, da ima sposobnosti tudi za obdelovanje in gospodarjenje na ranču in da se tam počuti kot na trdnih tleh.

Bengalska tigrice iz živalskega vrta v Denverju je morala na stomatološko operacijsko mizo. Zlomila si je zgornji desni sekalec, ker je hotela pregristi železni drog kletke. Za operacijo je bilo potrebnih šest ljudi. Lahko je tigrice, ki so deležne tolikšne pozornosti...

ZANIMIVOSTI DEBELI

Američani niso zmožni dejstva, da bodo za obnovo in modernizacijo tistega dela Bele hiše, v katerem sta se nastanila Ronald Reagan in soproga Nancy, porabili več kot pred katerim od dosedanjih predsednikov ZDA. »Darovalci«, finančni mogotci, bodo pozabili na denar, novi predsednik pa bo bržkone to občutil pri svojem delu in ravnanju. Včasih bo moral pri odločitvah prisluhniti tudi njim.

Strokovnjaki iz Toulouosa v Franciji so izdelali novo elektronsko napravo, ki samodejno »prevaja« črke v pisavo za slepe. Sestavljena je iz mikrokamere, ki bere besedilo, in mikro računalnika, ki pisavo spreminja v Braillove znake.

MISEL

Če bi na planiških skalnicah skakale tudi cene, bi lovorike ostale doma.

za razvedrilo

MALO POZNEJE

— So vas spet dobili pri poneverbi?
— Ne, nekaj mesecev po njej.

PRED DOPUSTOM

— Kaj boste delali med dopustom?
— Doma smo se soglasno odločili, da bomo imeli shujševalno kuro. To je za družinski proračun najcenejša rešitev, pa še s prevozom in penzionom ne bomo imeli problemov.

DOMA IN V SLUŽBI

— Fredi, ste tudi doma tako tečni in srboriti kot v službi?
— Sploh ne. Tam imajo te naloge v zakupu preostali domači.

SLABA VOLJA

— Spet so mi malopridneži ukradli kolo.
— Sprednje ali zadnje?
— O biciklu govorim, ne o avtomobilu. Torej sprednje in zadnje z ogrođjem vred.

MARŠALOVA SPOVED

Maršal Narvaez, vojvoda Valencijski, je bil krut vojščak. Na smrtni postelji ga je spovednik vprašal:
— Gospod maršal, ali zdaj odpustite vsem sovražnikom?
— Nimam sovražnikov, ker sem dal vse ustreliti.

NAPACNA TELEFONSKA ŠTEVILKA

— Dober dan. Tovarišica, zanima me če imate pri vas

okna?

— Seveda jih imamo.
— Kakšne pa so dimenzije?
— Različne.
— Takoj se pripeljemo po

nje in jih naložimo.

— To pa ne bo šlo, ker so vzdana. Poklicali steno nepravi naslov. Tu je namreč špecerij-ska trgovina.

RUDNA BOGASTVA

Vzhodnomakedonska regija ima obilo svinčeve, cinkove, bakrove in železove rude pa tudi nekovin. Nove raziskave so potrdile domneve, da je okolica Probištipa, Krive Palanke in Makedonske Kamenice precej bolj bogata. Gre predvsem za svince in cink. Trudijo se, da bi te zaloge začeli čim prej načrtno izkoriščati.

APNO ZA MADŽARSKO

Industrija apna in kamna »Veljko Dugošević« v Kučevu bo izvozila do konca leta 20 tisoč ton apna na Madžarsko. Dogovor so sklenili v regionalni gospodarski zbornici.

Lani izvoznih obveznosti zaradi pomanjkanja vreč niso izpolnili, zato se letos toliko bolj trudijo.

VEČ ŽELEZOVE RUDE

Kot je predvideno z osnutkom družbenega načrta o razvoju Bosne in Hercegovine do leta 1985, naj bi se proizvodnja koncentrata železove rude v tej republiki podvojila. Načrtujejo namreč 6,8 milijona ton. Okrog 2,5 milijona ton je namenjenih za druge republike.

OD VSEH STRANI

PRVI KILOVATI IZ TREBINJA

Po uspešno končanih gradbenih in montažnih delih je nova vodna elektrarna »Trebinje 2« začela posredovati prve kilovate električne energije. Spet en energetski vir več.

PAPIRNIČARJI SE KONČNO DOGOVARJAJO

Predstavniki slovenskih papirnic (Đuro Salaj Krško, Sladkogorska, Papirnica Količevo in Lepenka Tržič) in organizacij, ki se ukvarjajo z zbiranjem papirnih odpadkov, so podpisali samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev ter o poslovno-tehničnem sodelovanju na področju zbiranja, odkupa, priprave in dobave papirnih odpadkov. Ugotovili so namreč, da preveč papirnih odpadkov konča na odlagališčih smeti, po drugi strani pa te prepotrebne surovine uvažamo. Zdaj bo potrebno le organizirano zbiranje.

MAKEDONSKA TRGOVINSKA MENJAVA S TUJINO

V prvih dveh mesecih letošnjega leta je SR Makedonija izvozila za 1644 milijonov dinarjev blaga, celoten promet s tujino pa je dosegel vrednost 4770 milijonov dinarjev. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem se je izvoz zmanjšal za sedem, uvoz pa za pet odstotkov. Dodamo naj le to, da je Makedonija pri izvozu na konvertibilno področje že preseгла jugoslovansko povprečje.

KRONIKA — KRONIKA — KRONIKA — KRONIKA — KRONIKA — KRONIKA — KRONIKA — KRONIKA

MNOŽICA POŽAROV

OB KONCU PRETEKLEGA IN V ZAČETKU TEGA TEDNA GORELO V VEČ KRAJIH POMURJA. VZROK POŽAROV: MALOMARNOST IN TUDI NAMERNI POŽIG.

SREDIŠČE NA GORIČKEM — 22. marca je izbruhnil požar v vinogradu Ladislava Horvata iz Središča na Goričkem. Ogenj je uničil 300 trsov šmarnice v gorah na trību Kispincih, in tako povzročil za 10 tisočakov škode. Med poizvedovanjem so ugotovili, da se je ogenj »prisilil« v vinograd iz kurnišča Vlada Karolija iz Središča. On in njegova žena sta ta dan, potem ko sta obrezala svoj vinograd, odpadno trsje zakurila na svoji parceli in odšla domov preden je zgorelo. Veter, ki je pozneje zapihal, je odnesel žerjavico v Horvatove gorice in povzročil že omenjeno škodo. Še več! Zajel je še koruznjak na njivi Karla Horvata. Le-ta je ogenj naposled pogasil.

RADOVCI — 23. marca ob 17. uri so ognjeni zublji zajeli kopico žitne slame Janeza Fujsa. Zgorelo je kakih 2 tisoč kilogramov, škodo pa so ocenili na 5 tisoč dinarjev. Med ugotavljanjem načina, kako je prišlo do ognja, so ugotovili, da se je oškodovanec tega dne zadrževal na dvorišču, kjer mu je iz žepa izpadel plinski vžigalnik, ki ga je našel 5-letni vnuk. V času, ko je bil zunaj sam, se je z iskro približal slami.

TRDKOVA — Z oddelka milice v Rogaševcih poročajo o požaru na travniku kmetu Viliemu Farteka. Zgorelo pa ni le nepokošeno ampak tudi v kopico zloženo seno. Materialna škoda znaša 6 tisočakov. Medtem so že ugotovili, da se je ogenj razširil od kupa listja in trave, kateremu je oškodovančeva žena maloprej pritaknila ogenj.

DOLENCI — 21. marca je zagorelo v gozdu na 0,50-hektarski parceli Ane Jakič iz Markovca. Zgorela sta seno i gozdna podrast, ogenj pa je ožgal še borovo drevje. Gmotna škoda znaša 20 tisoč dinarjev. Delavci milice so ugotovili, da je tega dne na svoji parceli, ki je poleg Jakičje poleg Jakičeve, Janec Svetec iz Dolencev sežigal travno navlako, pri čemer pa ni bil dovolj previden.

ŠULINCI — 22. marca ob 14. uri je gorelo na mejnih parcelah v gozdu v Šulincih. Ogenj je zajel drvje Jolanke Duh iz Ženavelj, katere gozd meri 0,27 hektarja, in 10-arsko površino gozda Stefana Šebjančiča iz Šulincev. Ogenj je zajel nepokošeno travo in podrastje in povzročil za 15 tisoč dinarjev škode. Na njuni parceli se je ogenj razširil od gorišča na parceli Franca Zakoča, ki je sežigal navlako v svojem gozdu.

MARTINJE — Še en požar, ki je nastal zaradi malomarnosti! 26. marca v dopoldanskem času je na svojem travniku, sežigal nagrabljeno seno in drugo navlako Stefan Bedek iz Martinja. Zaradi vetra se je ogenj razširil v gozd, ki je oddaljen le nekaj metrov, in povzročil škodo za 100 tisočakov. Oškodovani so mejaši; Stefan Vinar, Franc Čerpnjak, Viljem Zrim, Lovrenc Stukič in Emilija Behek, vsi iz Martinja. Stefan Bedek, posredni povzročitelj požara, se je pri gašenju požara opeknel po obrazu. Ogenj pa so naposled pogasil člani gasilskih društev iz Martinja, Boreče, Ženavelj, Ž Šulincev in Neradnovca, na pomoč pa so priskočili tudi poklicni gasilci iz Murske Sobot.

SELO — Požari v goriški vasi Selo so doka pogosti, vendar požigalca še niso izsledili. Tako se tudi še ne ve, kdo je podtaknil

ogonj na gospodarskem poslopju Ludvika Novaka. Ogenj, ki je zajel imetje 26. marca, je upepil 4 tisoč kilogramov sena, zgorelo je ostrešje gospodarskega poslopja, vprežni voz in razno kmetijsko orodje. Ognjeni zublji so se pojavili ob 22.30 uri.

DOBROVNIK — Škoda, ki jo je ogenj povzročil na ostrešju stanovanjskega in gospodarskega poslopja Franca Rantaša v Mostju, znaša 200 tisoč dinarjev. Ugotovitve kažejo, da so se ognjeni zublji prebili do ostrešja, ker v prostoru, kjer pripravljajo hrano za svinje, na odprtini dimnika ni bilo vgrajenih dimnih vrat. Žarjavica je torej izpadala in povzročila ogenj. Pri gašenju se je oškodovanec lažje opeknel. Poslopje ni bilo zavarovano.

MOTVARJEVCI — 30. marca je ob 21.30 uri izbruhnil požar na slami namerno podtaknjen. Kdo je to storil, še ne vedo.

ODRANCI — Ko je 25. marca ob 23.30 uri zagorelo ostrešje gospodarskega dela stavbe Ivana Škafarja, gasilci in ostali vaščani niso ugibali, kdo neki naj bi pritaknil vžigalico, saj je oškodovanec sin v vaski gostilni tisti večer dčjal, da bo to noč gorela očetova hiša. Jože Škafar, 28 let, je svojo namero torej uresničil. Potem, ko je pritaknil ogenj, je zbudil očeta in mu povedal, kaj je storil. Seveda se bo zaradi storitve kaznivga dejanja ogrožanja tujega premoženja zagovarjal pred sodiščem. Škoda, nastala zaradi požara, znaša po prvih ocenah 60 tisoč dinarjev, saj je poleg ostrešja zgorelo še 2 tona sena in kmečko orodje, medtem ko so živino pravočasno rešili.

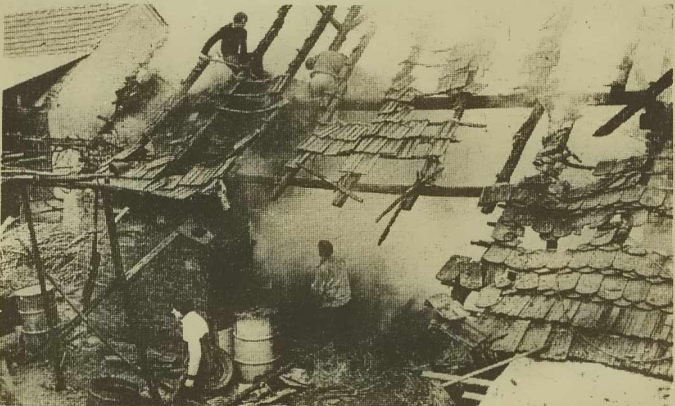
RADOSLAVCI — Poročanje nadaljujemo s prometnimi nesrečami. Tokrat jih je bilo nekaj manj. Kot prvo omenjamo nezgodo 40-letnega Rudija Cigula iz Babne gorice 3, ki se je peljal na kmečkem vozu, pripetel za traktor, ki ga je vozil Franc Razlag iz Radoslavca. Med vožnjo je Cigula skočil z voza, padel na makadamsko cesto in si hudo poškodoval kolk.

MURSKA SOBOTA — Alojz Novak, 20 let, iz Bakovca se je peljal z motornim kolesom s Kroga proti Murski Soboti. Pred Agroservisom je zapeljal v obcestni jarek in se hudo poškodoval. Nastala pa je tudi materialna škoda na prevoznem sredstvu za 3500 dinarjev.

GRADIŠČE — Igor Šetine, 27 let, iz Dobrovnika se je 27. marca peljal z osebnim avtom proti Tišini. Pri odcepu ceste za Gradišče je dohitel voznika osebnega avta 50-letnega Ignaca Ozmeča iz Melincev, ki je zavil na levo. Šetine ga je kljub temu začel prehitovati in posledice tega so trčenje z gmotno škodo 40.000 dinarjev in lažje telesne poškodbe, ki jih je dobil Ozmeč.

TESANOVCI — Ciril Camplin, 24 let, iz Bukovnice je 27. marca peljal skozi Tešanovce tovornjak, naložen z Varstrojevimi sanitarnimi kabinami (gotovimi kopalnicami). Ker ni vozil s primerno hitrostjo, je vozilo v nepreglednem ovinku zaneslo in je sanitarna kabina padla ob stanovanjsko hišo Ignaca Ratka, in to tako, da je porušila eno od sten, pri čemer je bila poškodovana 25-letna Marija Divjak iz Tešanovca, ki je bila v tem hipu v Ratkajevi hiši. To pa še ni vse! Ne le, da je kabina padla s prikolice, obrnilo pa se je tud vozilo in s prednjim delom trčilo v sosednjo hišo Ludvika Ferencčka. Skupna škoda znaša po začasni oceni čez 400 tisoč dinarjev. Voznik tovornjaka Camplin je prizorišče zapustil in se je javil pozneje na oddelku milice v Dobrovniku.

S. S.

POROKE

Jože Bratušek, miličnik, Repišče 40, in Marjana Golob, miličnica, Spodnji Kamenščak 35/b, Jože Malec, kmet, Kuršinci 6, in Dragica Černjavič, kmetovalka, Kuršinci 7, Bogomil Lipovec, mizar, Podgorje 25, in Dragica Kolbl, mlekarica, Cven 63, Vladimir Ivanušič, pravnik, Šafarsko 57, in Jožica Horvat, učiteljica, Šafarsko 41, Milan Tomažič, sprevodnik avtobusa, Ljutomer, Ormoška 46, in Marjanca Koroša, kuhinjska pomočnica, Križevci 50, Branko Murekar, električar, Ljutomer, Vrazova 2, in Metka Markovič, absolventka, Cezanjevci 22, Silvester Rojnik, elektrotehnik, Veržej, in Frida Jaušovec, natakariča, Logarovci 1/a.

KRVODAJALCI

EKONOMSKI ŠOLSKICENTER MURSKA SOBOTA — Ljuba Knaplež (1), Zdenka Mardžetko (1), Robert Zemljčič (1), Jelka Haringja (1), Valerija Zadravec (1), Herbert Sabo (1), Liljana Krest (1), Antonija Rantaša (1), Liljana Mohorko (1), Renato Cimerman (1), Andreja Krajnik (1), Terezija-Petek (1), Marjan Lovenjak (1), Ivan Žizek (1), Milena Fajt (1), Breda Gerič (1), Graciela Cigan (1), Ernest Huber (1), Ana Škafar (1), Viktorija Domanjko (1), Edita Fras (2), Dragica Klement (1), Silva Štefanec (1), Marija Režonja (1), Ivanka Kisilak (1), Branko Pajžlar (2).

KRVODAJALCI, OD DRUGOD — Ana Benčec (11), Borejci; Slavko Domonkoš (10), Tibor Bagari (36), Anton Barič (17), Lendava; Stefan Zelko (11), Jože Pertoci (18), oba Pomurka; Jože Kojek (6), Karel Albert (22), oba Panonija; Jože Tratnjek (14), Ladislav Voreš (7), oba Mura, TOZD Težka konfekcija; Anton Režonja (57), Maks Vajda (47), Zorka Hüle (13), Gerta Utroša (6), vsi bolnica Murska Sobot; Jože Hartman (12), Zdravstveni dom M. Sobot; Franc Ošljaj (12), Stanko Sarjaš (7), Tonček Kos (5), vsi RZS Murska Sobot; Angela Kavaš (9), Socialno zavarovanje M. Sobot.

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

»Piši, piši draga v Ameriko... tam me najde žalostno pismo tvoje. Kraj obstana vspovosod fabrike, visoke gore pokrite z dimom...«

To je del prekmurske otožne pesmi iz Vučje Gomile. Izraža hrepenenje fanta po dekletu in daljnji domovini, ki jo je zapustil, da bi našel lepše življenje.

Nešteto Prekmurcev, Slovencev, Britancev, Italijanov, Nemcev, Poljakov, Ircev in ljudi drugih narodnosti je ustvarilo Ameriko.

Odpotovali so v obljubljeni deželo, delali v rudnikih, velikih tovarnah, gradili so ceste in mogočna mesta. Danes žive tam njihovi potomci, ki so oblikovali narod narodov.

Od leta 1820 do 1960 se je priselilo v Združene države Amerike 42 milijonov 396 tisoč oseb. Tukaj živi okoli milijon in pol Jugoslovancev in njih potomcev ali 80 odstotkov vseh naših izseljencev. Največ jih živi v Pittsburgu, Clevelandu, Chicagu in Detroitu.

Kakšna je današnja Amerika, sem se spraševal, predno sem se podal na pot? Na pot, ki je bila mnogo, mnogo krajša, kot pred desetletji, ko se je tja potovalo z ladjami mučne tedne. Ko je srca črtila tožnost za domovino. Misel, da je morda ne bodo nikoli več videli. In glodal jih je strah pred neznanu deželo, pred Ameriko, kjer naj bi se cedila med in mleko, kjer bo večji kos kruha, lepša obleka in hiša, kot v nekoč revni domovini. Morda pa bo tam razočaranje?

NEMIRNO NAD ATLANTSKIM OCEANOM

Velikan med Jatovimi letali, DC 10, ki je pripeljal na ljubljansko letališče iz Beograda, je vzletel za New York z dvournu zamudo. »Do zamude je prišlo zaradi spravljanja vaše prtljage v letalo...« nam je pojasnila stekvarica ob vzletu, mi pa smo držali pesti v upanju, da bomo srečno potovali.

Kakih 252 potnikov je prestrašil praktičen prikaz, kako je potrebno uporabiti rešilne pasove, če bi strbunknili v Atlantski ocean. In skrbele so nas skice, ki prikazujejo letalo, ki je nesrečno padlo v morje in kako iz njega polzijo ogromne rešilne blazine, ki so drugače spravljene v zasilnih izhodih in jih je v slučaju nesreče nad morjem moč porabiti kot splave.

Vožnjado New Yorka naj bi predvidoma trajala devet ur. In kako preživeti te debele ure 12 tisoč metrov visoko med oblaki, iznad katerih se je bujno razdajalo slepeče sonce? O tem razmišlja letalsko osebje. Osnovno razvedrilo je glasba. Za dva dolarja in pol smo dobili slušalke in jih vklopili v naslonjala sedežev, od kjer smo lahko potem poslušali glasbo po lastni želji. To poslušanje je bilo bolj klavrno. Podobno, kot da poslušamo stare plošče z gra-

mofona na ročni pogon.

Pot nam je skrajšalo kosilo in nato filmska predstava. Letalo DC 10 je razdeljeno v tri manjše dvorane in v vsaki so vrtili film.

Prijetno je bilo potovati vse dotlej, dokler nismo preleteli Francije, Velike Britanije, Irske in Islanda. Letalo je pričelo potem svoj »nemirni let«, kot so nam pojasnili in nam svetovali, naj si zapnememo pasove, če nočemo, da bi se ob hujšem sunku zaleteli v sedeže pred nami. Imel sem občutek, kot da se vozim z dotrajanim avtomobilom po makadamski cesti. Ni enostavno, ko zaide tako ogromno letalo med razbesnele zračne tokove iznad Atlantskega oceana.

PRISTANEK NA NEW-YORŠKEM LETALIŠČU

Med Ameriko in Evropo je šest ur časovne razlike. Ko

Otok Manhattan je središče New Yorka, kjer je najbolj impresivno človeško mravljšče na našem planetu.

smo prispeli tja, smo bili za šest ur mlajši. Dan je še bil, ko smo se približali New Yorku, ki že od nekdaj pomeni vrata Amerike. Mesto obdajajo številna predmestja z nizkimi enodružinskimi hišicami, malih razsežnosti in podobnih kot jajce jajcu.

Pristali smo na največjem in najsodobnejšem newyorškem letališču, ki je poimenovano po tragično preminulem predsedniku ZDA D. F. Kennedyju. Ob pristanku so se v izhodna vrata letala vsesali veliki avgobusi, lepih linij in malih okenc. Ko smo jih napolnili, so se vrata zaprla in vozila so se sesedla v globino in nas odpeljala do letališkega poslopja, kjer smo se vklopili v stavbo in potem zapustili vozilo, ne da bi stopili na prsto.

Po podzemnih hodnikih smo prispeli peš in delno po premikajočih stopnicah do policajev, ki so strogo resni sedeli ob številnih izhodih.

Postavili smo se v nekaj vrst in pričelo se je počasno pregledovanje potnih listov in posebnih obrazcev, ki smo jih izpolnili že v letalu. Manjši listič, ki smo ga izpolnili v kopiji, je bil namenjen posebni ameriški migracijski komisiji. Če bi namreč koga zamikal novi svet, bi imel opravka z njo.

Pred policajem je moralo biti primerno odstopanje. Če se mu je kdo nekoliko bolj porinil pred nos, ga je osorno opozoril, naj se pomakne nazaj v vrsto in on je pozorno listal debelo, pokončno stojčo knjigo pred seboj. Tako je verjetno ugotavljal, če je kateri izmed potnikov na seznamu kriminalcev, mednarodnih teroristov ali kdo si ga vidi česa.

V modro uniformo oblečeni, gologlavi mladi policaj me je povprašal, če potujem s skupino. Odgovoril sem mu pritrdilno, od kolegov iz vrste za mano pa sem slišal pripombo: »Ste ga slišali? On se pogovarja s policajem v Ameriki kar po prekmursko.«

Ugotovitev so končali s hihitanjem, jaz pa sem odšel zadovoljen naprej z ugotovitvijo, da me policaj ni iskal v tisti debeli knjigi z oznako P 1.

NOČ V NEW YORKU

Nekoliko naprej je bila carina. S tekočega traku smo si vzeli prtljago in se postavili v vrste za ureditev carinskih formalnosti. Kot policaji prej so bili tudi cariniki belci. Črnice smo ugledali le pri tovorjenju prtljage.

Cariniki so zavzeto brskali po naših kovčkih. Nikomur

niso napravili izjeme. Verjetno so se iskanja naveličali, ker so naenkrat postali manj dosledni in so pričeli le spraveševati, če kdo tovari kaj prepovedanega. Pri meni so naredili izjemo in so mi prebrskali kovček, ki sem si ga kupil pred leti v daljnem Taškentu v Uzbekistanu.

Pri izhodu, vendar še vedno neke v globini velikega poslopja, nas je čakal avtobus. Lep, udoben in temperaturo v njem so urejale klimatske naprave. Med čakanjem smo opazovali črnega stražnika, ki si je kriče delel opravka z usmerjanjem taksijev — dolgih in širokih rumenih vozil.

Na prosto smo se odpeljali naravnost v newyorško noč. Bližali smo se mestu, ki mu ljubkovalno pravijo New York, New York, češ, da je tako lep, da je potrebno omeniti njegovo ime dvakrat. Pravijo mu tudi »veliko rdeče jabolko«. To ime so mu nadeli pred desetletji črnski jazz glasbeniki. Ko je kateri izmed njih dobil delo, je vzkliknil: »Dobil sem veliko rdeče jabolko. To je zanj pomenilo zaslužek, blaginjo, za tega ali onega zvezdnika blišče.«

Skozi dolgočasne in prazne predmestne ulice smo se bližali otoku Manhattanu, središču New Yorka, kjer je najbolj impresivno človeško mravljšče na našem planetu. To je mesto iz filmov in romanov; dolgo časa mesto sanj in še do nedavnega največje mesto na svetu, še vedno pa mesto najvišjih in najmogočnejših nebotičnikov s stotimi nadstropji. Na otoku Manhattanu živi preko osem milijonov prebivalcev, z okoliškimi območji Brooklyn, Queensa, Staten Islanda in drugimi pa je kar dvajset milijonov belo, črno in rumenokožcev.

(Dalje prihodnjič)

MIŠKO KLANJEC

Strici so mi povedali

A niti tega ne bi bil storil, če bi ne bila ona začela, ne — niti poljubil bi je ne bil. Sploh nobene ženske si ne bi upal kar tako poljubiti, nobeni si ne bi upal reči, da jo imam rad. »Kaj pa mislite!« zajecjam zmedeno, ker doumem, kaj mi podtika.

»Nič ne mislim in nič ne sprašujem... njena stvar. Neumna bi bila, to je poslednja priložnost, še danes se vrneva prek meje, pozabljeni bo, kar je bilo. Sem ti povedala, da se jeseni poroči, s starejšim moškim, ki ima hišo, nekaj zemlje, živino. Ona pa — zdaj je še mlada, ni napačna, čeprav nekoliko šepa, zdaj jo tak starejši moški še lahko vzame. Če pa ostari v samem čakanju — kdo se bo pa še ozrl po njej? Mar naj čaka nate? Za osem, deset let boš šele prišel do kruha. Profesor da boš... če si seve ne spremisliš in odideš za popa. Te bodo že doma prisilili, mati, sorodniki. Pop je med nami še vedno največji gospod. — A četudi ne pojdeš za popa, mar naj te čaka deset dolgih let onstran meje? Da bo ostarela? In jo boš mar takšno delal gospo? — Saj si že gotovo pozabil na kakšno žensko pa boš še nanjo. Če pa je prva, česar pa ne verjamem — prvo žensko vsak moški še najprej pozabi, preboli... kakorkoli že, čeprav se kasneje vedno rad spominja, kako je bil neumen...« Golčji z neko dobrodušnostjo, nekoliko celo zbadljivo ali vsaj šalivo. Znóva me zaobjame z desnico, celo pritegne k sebi, reši mi: »Pojdi, igral mi boš... meni in Šariki, če se ti še ne da spati... izpila bova kozarec vina — za tvojo in za njeno srečo; njej se zdaj ponuja, ti pa... lahko si boš še izbiral po mili volji.«

Povleče me v sobo, kjer se moja strica Picka in Tompa prerokajo in šalijo s kmečkimi ljudmi, pijejo, tudi ženske pijejo z njimi, gostivanje s svojimi obrednostmi je že čisto razpadlo, ljudje so še pokonci, ker se jim bodi ne da spati, bodi nimajo prostora, kam bi legli.

Nalije nama vina v kozarce, mi gleda v oči skoraj zvodljivo, pri čemer opazim, da ima ravno take oči ko Šarika, le da so leta že zarisala vanje svojo sled. Trči z menoj — moram z njo vred izpiti do dna, nalije kozarca znova do vrha, vendar ju postavi na rob cimbal, sama se nasloni s komolci na rob teh cimbal, mene potisne zanje, gre s prsti po strunah.

Moram prijeti za paličice, poiščem akord, ker ne vem, kaj hoče. Potem zapoje. Ta večer je še nisem slišal peti, samo plesala je, zdaj ji očitno ni več za ples, hoče peti. Zapoje z žametnim, nekoliko nizkim altom presenetljivo čisto, vendar bolj pripovedno z nekim nadihom, ko da ne zmore višin, ali pa se je ne da, da bi zepela, kakor je treba. »Pot med akacijami...« Večno te akacije, ki nad našimi klanci vsako pomlad tako razvratno cveto in tudi razvratno diše... še bolj se nagne nad cimbele, k meni, ker sva še sama:... bila sem v istih letih ko zdaj Šarika, delala sem kmetom po

vinogradih, od pomladi do jeseni... majhna sem začela, v strgani oblekici, še nisem dozorela, kmetje pa so me že lovili, govorili grde stvari... ne vem, kako sem se nekoč napila, mislila sem, da bom umrla, moški pa — grdo so počeli z menoj... Potem je prišel Janči. Neke pomladi, ko so akacije najlepše cvetele in dišale. Vsak večer sva šla po klancu, nad nama pa obok cvetočih akacij. In ko so akacije odcvetele, je obležal, poleti pa umrl. In potem čez leto dni je prišel Jožika... bil je nor name. Ko pa je njegova mati to izvedela, je prišla nadme... naj ga pustim, ker ona ne dovoli, da bi kdaj bila njena snaha, da ima on drugo deklino, ki bo celo kmalu rodila. In potem je prišle neki Bakša; z Madžarskega, majhen vinograd so imeli tu. Z našo materjo sta napletla, mene pa le vprašala, če ga hočem za moža. Samo zmigala sem. Za dva meseca sem že bila na Madžarskem Bakša je padel v bojni, ostala sem sama s Šariko...«

»Jožika je tu... plesali ste z njim — rečem.

Gleda me in se mi tako čudno nasmiha, potem pa me preseneti z odgovorom: »On pleše z mano — imela sem rada Jančija... vso dolgo pomlad, kar so akacije cvetele, in še potem vse do njegove smrti... in mogoče vedno, mogoče ga imam še vedno...«

Znova se dotakne strune na cimbalah, zapoje s toplim, pripovednim glasom »Pot med akacijami...« Sprošča se v neki zadušeni sili. Moški — tisti njen Jožika postoji za njo, roko ji položi na ramo, ima jo na pol objeto, prikričava z glavo, sam pa vendar ne zapoje; ko da noče kaliti nekega svojevrstnega razpoloženja. Najbrž v prepričanju, da pesem velja njemu, Jožiki in ne neki cvetoči pomladi in nekemu Jančiju, ki ji ga je poletje ukradlo, pokopalo za vselej.

Vmes le na pol vzdignem glavo: v veži, v bledem odsevu petrolejk iz sobe, ki se meša z odsevom že vzhajajočega jutra, ki se trga skoz odprte dveri na prikletu, stoji Šarika z belimi kitami. Ne vem, ali jo je mati opazila ali ne odtrga se od cimbal, temveč preide v novo pesem... »Spominčice...« Spet bolj pripovedno ko pečno, se s svojim glasom bolj sprošča v globino ko v višino. Tokrat ji v sobi pripevajo. Toda nekega posebnega razpoloženja, ki diha iz njenega petja, pijani glasovi ne morejo motiti. Ne vem, komu poje — sebi? Neki davní prelepi pomladi s cvetočimi in dehtečimi akacijami nad klancem, kjer se je vsak večer srečala z nekim Jančijem? Nečemu za vedno izgubljenemu? Jožiki, ki z njo pleše ves večer? Očitno se zdaj pomirja in se umika v spomine, v otožnost, ki jo s svojim glasom čara vsem, meni morda še najbolj, ker imam dovolj vzroka za njo. Tista senca z belimi kitami, ki je prej obstala na pragu, se je počasi premaknila v sobo, se z druge strani, materi nasproti naslonila na rob cimbal. Z očmi se ji zahvaljujem za navzočnost, ki je darovana meni, vem? samo

meni. Zgiblje z ustnicami, poje, vendar brez glasu, ponavlja le besede in napev za materjo, potihem, kakor potihem molimo. Ponavlja: »Če mi piše draga mati... le o njej naj mi nikar ne piše...« In potem za konec: »Csak egy kiss lány é a világon... da, samo eno mlado dekle živi na svetu...«

Ne igram več sam. Stric Marko je pritaknil flauto k ustom, izvablja otožnost iz nje, nekako oddaljeno. Stric Števan je vzel v roke gosli, le Tompa je še obsedel na klopi: nekdo ga kar naprej zapleta v pogovor, nalivata si vino v kozarce. Vsi drugi so že zbrani okrog cimbal ko pri kakšnem obredu, tudi pojejo nekako obredno — nihče se ne dere, pojejo pripovedno, ko da bi molili.

Nakar se stric Števan obrne k meni in že se spusti v čardaš in že vsi zapelejo, vsak zase, ne v parih; zdi se mi, da nocoj še niso tako plesali.

Potem ženska nepričakovano stopi do hčere, do Šarike, jo prime za roko ko otroka in reče s čudno predanostjo: »Zaželi mu lahko noč in... z bogom...« Za čas postoji, Šarika se zgane, potem se zganejo njene ustnice, mora si jih z jezikom namočiti, da mi lahko tiho, skoraj z istim globokim glasom kot mati reče:

»Lahko noč —«

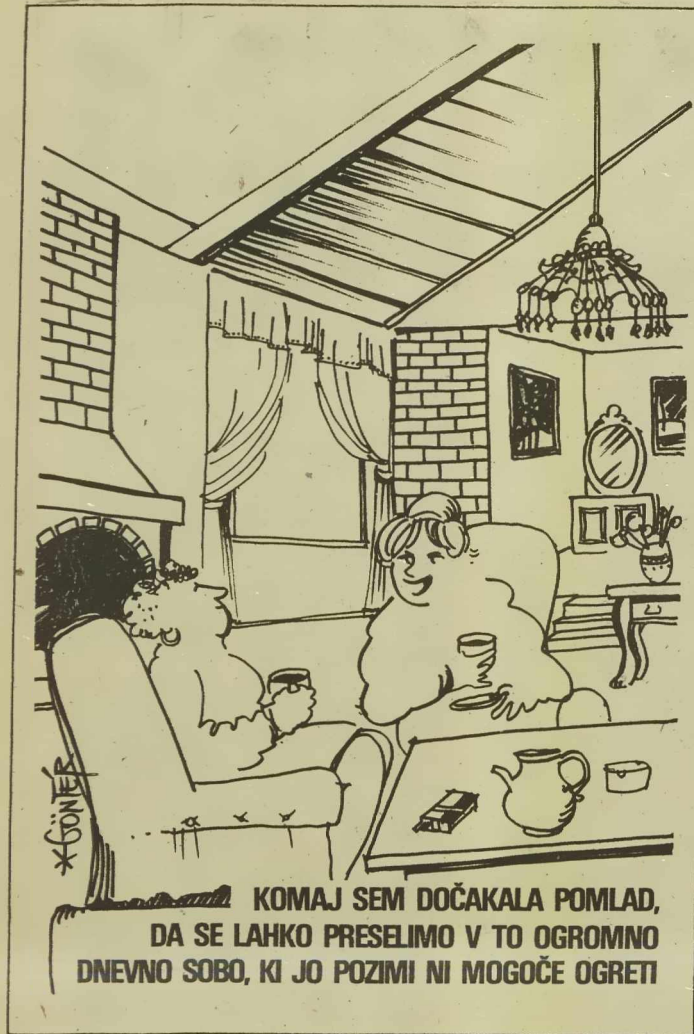
Šele čez čas, a zdaj ne več dovolj jasno, bolj že mrmrajoče, tiho: —

»Zbogom —«

Odhaja z materjo, ne da bi se še ozrla. Ne, ne ozre se... — — —

Obnavljam na cimbal, tokrat še sebi kličem žalost v srce, žalost za nečim izgubljenim, neponovljivim. Strica se po svoje lovita za mano. Ker v vsem tem, kar igram, ni več nikake določne viže, kar tako se pletejo sozvočja, nekako »sorodniško« se ujemamo. Tompa se še vedno z nekom preroka, spet pijeta. Ne seže po goslih. Ne mara. Vem — zato ne mara, ker jaz igram. Prej je moral — tu smo vendar zato, da igramo, saj smo plačani; toda zdaj je gostivanje že konec, nihče nam noče več plačati, toda svoja strica sem vendar povlekel za sabo, ko da tokrat igrata sebi. In morda igramo sebi, jaz posebej še z občutkom nečesa zgubljenega. Da, vem, da sem zgubil Šariko. Zaprla se je v malo sobo. Vem, da naša muzika prodira tudi tja, do nje, morda prisluškuje. Zaman se pa kdaj pa kdaj ozrem proti dverim, če bijo zagledal na pragu, njene bele kite. Zaman vsa ta žalost, vsa ta otožnost pesmi, ki niso bile nikdar skomponirane, ki jih kriči moje srce, da bi nekoga priklicalo v navzočnost, zaman se moja strica z goslimi in s flauto podita za mano, ostajamo sami, zapuščeni ko zgubljena vojska po končani bitki... — — —

Poslavljam se. Kuharica in gospodinja sta nam vsakteremu kratko in malo naložili skledo, kolikor naj ponese s seboj domov. Taka je pač navada — vsak gost kaj ponese domov za tiste, ki niso mogli na gostivanje. Kajpa — nesejo ženske, ne moški. Toda godci dobijo povsod. Ker je naš Lójz, ko je hodil s Picki igrati na gostivanje, vselej prinesel tak »dar« domov, je mati tudi meni potisnila v žep prtiček, ki si zdaj nalagam nanj, kar mi pripada. Pri tem

KOMAJ SEM DOČAKALA POMLAD,
DA SE LAHKO PRESELIMO V TO OGROMNO
DNEVNO SOBO, KI JO POZIMI NI MOGOČE OGRETI

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Elitak je redno reklo napravo. Imok lipon
je na glakatalaj naprijamo, ka de v počas-
titev obletnice OF popejvo dekliski zbor
iz dharbora v razstavnem paviljonu
v M. Soboti, pa ka de odpreta razstava.
Vre tou se je tudi zgodilo, lici 27. marca
chij pa vsi znamo, ka je obletnica
ustanovitve OF 27. aprila. Po takson
bi jes gledalo, ka bi bar polovica
ludi mela silvestrovanje en mefec
pre. Dosta menje guve bi bilo.

Zavod za ekonomiko in urbanizem, p. o. M. Sobota
objavlja

JAVNO DRAŽBO ZA PRODAJO

— vrat s podboji
— bojler in stropne luči
— kopalne kadi, umivalne školjke in drugi vodovodni material
Vsa oprema oziroma material je že bil v uporabi.
Javna dražba bo v ponedeljek, 6. 4. 1981 na dvorišču
delovne organizacije v M. Soboti, Staneta Rozmana št. 5,
ob 11. uri.
Ogled omenjenega blaga bo možen eno uro pred dražbo.
Udeleženci v dražbi morajo predhodno položiti varstveni
polog v višini 10 % od izklicne cene.
Prometni davek plača kupec na izdraženo ceno.

Zavod za ekonomiko in urbanizem, p. o. M. Sobota,
Staneta Rozmana št. 5

RAZPISUJE štipendije za naslednje poklice:

1. dipl. ing. arhitekt
2. dipl. ing. urejanja krajine
3. dipl. gr. ing. nizke gradnje

Prijave za razpisane štipendije sprejema komisija do 30. 4.
1981.
Kandidati morajo k prijavi za štipendiranje na obrazcu DZS
1,65 priložiti:
— potrdilo o vpisu na fakulteto,
— potrdilo o opravljenih izpitih,
— potrdilo o premoženjskem stanju družine.

Surovina Maribor
podjetje za promet z odpadnim materialom
TOZD Maribor
odkupna postaja Murska Sobota, tel. 21-118, Nemčevci št. 1

Komisija za DR TOZD Maribor objavlja razpis

za opravljanje del in nalog

blagajnika

PE Murska Sobota, Nemčevci 1, za določen čas, poln delovni
čas, nadomeščanje delavke v času bolniške.

Splošni in posebni pogoji za sklenitev DR:

- izobrazba poklicnega administratorja ali KV trgovskega delavca
- 1 leto delovnih izkušenj
- splošna zdravstvena sposobnost
- poskusno delo je 1 mesec.

Kandidati naj vložijo pismene vloge na naslov:

Surovina — TOZD Maribor, Jaskova ul. b. b. Tezno,
62000 Maribor.

Komisija bo upoštevala samo vloge, ki imajo priložena
ustrezna dokazila.

Rok za sprejemanje prijav je 15 dni od objave oglasa.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 20 dni po objavi
oglasa.

Sestavi Marko Napast	Obrtnik kovinske stroke	Stvarni, realni predmeti	Vulkan na Siciliji	Mesto v Romuniji	Navihanec, premete- nec	Starogrški kipar iz Egine	Redkost, dragoce- nost
Olikova- lec mode							
Letni prispevek							
Nekdanji turški vojak							
Poljski konjenik s sulico					Titan Epipčan- ski bog		
Čargo Ivan		Poldrag kamen Blakava žival					
Pogan				Žuželke, ki pikajo Nenaglaše- na beseda			
Mehko- nebnik						Tona Francoz, ki je dal ime nikotinu	
Dušik		Arabski žrebec Shod, zbor			Natrij It. mesto s posevnim stolpom		
Zemelj- ska dela							Moško ime
Včlanjene ženske							
Zdravilo za vdih- vanje							
Ozek konec polotoka			Severno- atlantski pakt				

REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE — Vodoravno: Maister,
apoteka, nosorog, Ot, tona, NEP, Rod, loj, MA, Ezop, satirik,
C, ržada, Au, apel, aremija, Teheran.

Eni tresejo, drugi pobirajo

Lepo je, da smo se končno odločili za zbiranje odpadnega materiala,
katerega je razviti Zahod začel koristno uporabljati že pred leti.

Gre za odvoz starega papirja, predvsem pa za način, kako se ta papir
nalaga in razvaža. Zlo je v tem: otroke pošiljamo, da pobirajo, drugi pa
razmetavajo in trosijo. Saj nima smisla, da otrokom kažemo mesec v vodi,
ko pa sami vidijo, kje tiči zlo; ob obronkih gozdičev itd. . . Vsi dobro vemo,
da so, razen prevoznikov, še številni drugi, ki »čistijo«
okolico. Primer prevoznikov z nepremioma zavarovanim odpadnim papirjem
pa je vsakod-
neven, viden in očiten.

Bruno Rituper

MIŠKO KRANJEC

Strici so mi povedali

opazim, da moja strica, ravno tako Tompa še posebej
poskrbijo za svoje cule — kar le morejo, poberejo z mize in
priložijo onemu, kar jim je bilo podarjeno. »Vzemi si,« me
opomni stric Stevan. »Tega tako ne bo nihče več jedel. . .«
Mi pa kar sam še nekaj priloži, ko sam ne posežem po
ničemer.

»Denar si razdelimo spodaj,« reče naš primaš Tompa,
ker je on vse spravljal.

»Hja,« zmigne flavist Marko. »Da le ne bi do mesta
polovice ali pa še več zgubil, te poznam. Za tabo bom hodil
in te pazil.«

Prav gotovo se predobro poznajo, ker si ne zamerjajo
te nezaupljivosti niti še hujših očitkov. — Karkoli se opletam
okrog hiše, nikjer ne zagledam Šarika. Cimbale so še vedno
na mizi, eden kmetičev, ki vso niso šli spat, se naslanja
nanje, s prsti išče po strunah, pripeva »Spominčice. . .«
»Dečki,« zamoleduje jokavo. »Zaigrajte mi Kék nefelejts.« V
njem je več cmeravosti ko resnične žalosti.

»Gostivanja je konec,« ga zavračajo moja strica in
Tompa, »mužike pa tudi — lsten veled. Denarja pa tako
nimaš več, sirotek.«

»Vse sem vam zdaval, do zadnjega krajcarja.«

»In smo tudi vse obslužili!«

Grdo se mi zdi, ker so ga prek noči skubli, dokler je kaj
našel v žepih, zdaj pa ga prepuščajo nepotešljivi, čeprav
najbrž plitki žalosti, bolj cmeravosti. Vendar vzamem stricu
Števanu paličice iz žepa, udarim z njimi po cimbalah, naj si
vendar poteši svojo cmeravo žalost. Hkrati pa upam, da bi
s tem le še izvil iz male sobe Šariko in še spregovoril z njo
kakšno besedo za slovo. Vmes pa pripeva, sedeč zase pri
mizi, drug kmetič svojo. . . odšla je na Štajersko, kelnar'ca
bo, zavergla je robec pa nosi krajenščak, pa zaključí deroč
se: »Le, hod', Marija, z menov, na novi moj dom. . .« Jaz pa
igram »Csák egy kiss lány éll a világon. . .« — Živi? Neka
'mala' deklica? Ni bil vse to zgolj privid, ki je splahnel ob
jutrnanji rosi, splahnel s prvim soncem, ki se je vzdignilo nad
gorice? Pesem bi jo vendar morala priklicati, moralo bi jo
priklicati moje vznemirjeno srce. Sirova resničnost našega
življenja, koje Šarikina mati danes zjutraj natresla predme
vse grenke resnice, me je napravila, da sem bil za čas ko
zgubljen. Zdaj me niti več ne preseneča in ne boli — sem si
že pač nekoliko opomogel — ko sem doumel iz njenih
besed, da ne bi bila prav nič huda, če bi se bilo kaj zgodilo
med nama. Morda jo je prav zaradi tega privedla na gosti-
vanje, ko je še vsa v svojem deklisko sanjskem svetu, in
preden jo bo potisnila na pot sirove vsakdanjosti zakon-
skega življenja, kakršno ji je pač sama določila: saj bi vendar
ostalo vse pozabljeno, zakopano v te naše gorice. Razu-
mem svet njenih sirovih računov, kakršnih žrtev je bila nekoč

tudi sama, in ki so tudi pri nas tako nekaj vsakdanjega, celo
nekaj neizbežno zakonitega. Ti preprosti računi, te sirove
zakonitosti so tudi meni že vnaprej določale poklic, še
preden sem se lahko ozrl okrog sebe.

Moj sanjski svet ljubezni, kakor se je porajal v letih v
zavodu, porajal bolj ob knjigah ko ob resničnem srečanju,
je drugačen. Ne maram teh sirovih izračunov, ki se spre-
minjajo sproti v neizprosno zakonitost. Uprl sem se vendar
načrtom in miselnosti našega močvirja, ki so se zožili v en
sam pojem in vrednoto življenja: če se že šolaš, moraš
postati pop, ker se ti bo tako najbolje godilo, in ker le po tej
poti revež lahko postane gospod, ki je tudi edini, ki kaj velja
v tej naši zapuščenosti in prabitnosti. Ustvariš si prijetno in
ne pretežno življenje, na dobri fari lahko obogatiš, skrbiš za
svoje starše. In kar ni najmanj pomembno: veljavo imaš pri
ljudih, veljavo in spoštovanje. Jaz pa — zavrgel sem vse
te prednosti življenja in namesto; da bi sedal s plebanušem
za mizo, igram neke v gorica, naložil sem si v culo nekaj
gostivanjskih dobrin, ki bodo naši radi posegli po njih. In
namesto, da bi se sprehajal po gaju pobožnosti svetega
premišljanja in molitev, mislim na neko brezizgledno lju-
bezen do dekleta, ki sem jo komaj srečal in ki jo že hkrati
izgubljam.

»Oprtaj si cimbale,« mi pomigne Tompa, ki se je otovoril
le s svojimi gosli, s trobento in s culico. Ni mi bilo treba
naročati, saj sem vedel, da bo najtežje spet ostalo meni.
Stric Stevan, ki si je optal moj bas in na roko obesil culico,
je še trobento potaknil meni pod pazduho, reši mi z na-
smehom: »Saj si močan. . . in če ti bo dolgačas, ali pa boš
mislil na Šariko, si boš lahko zaigral. . .« — Stric Marko si
je obesil na pleča boben, flavto je vtaknil v žep, na roki pa ima
tudi on obešeno culico z gostivanjskimi darovi. Opazim pa,
da vsem trem štrlijo iz žepov kosti kokošjih peruti in kremplji,
Tompí poleg tega še kuhalnica, stricu Marku pa žlica. Tokrat
niti stric Stevan ni brez teh 'darov', kakor pravijo temu.
Vsakteri vidi le druga dva, nase pa niti ne pomisli, čeprav že
imajo izkušnje v tem podtikanju. Stric Stevan je neke iztaknil
kokošji podložek — pokazal mi ga je — in ga nato vtaknil
Tompí v žep, mi pomežiknil, reši mi: »Hja, znati je treba, moj
dragi.« Prav lepo ga je posnemal v govorici, nesrečnika.
Gredoč položil suhe kravjake Marku na boben, Tompo pa
spotakne, da se še komaj ujame.

Zaman se oziram po hiši, ki je bila od včeraj do danes
zjutraj tako vesela, celo pijana. Zaman moje oči iščejo njo,
ki bi se še enkrat rad poslovil od nje. Srečno pot nam
zaželi jo le kuharica in gospodinja, oni kmetič, ki je prepeval
ves čas o dekletu, ki je odšla na Štajersko za natakario in
zdaj nosi krajenščak. Za srečno pot nam vsilijo še vsake-

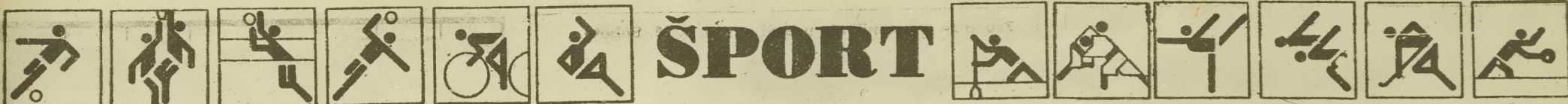
mu dva požirka žganja, ker ne lačni ne žejni nismo, na
srečo pa niti ne pijani.

Mladoženca očitno še spita, spijo tudi drugi gostivan-
ci, ki so prišli od daleč. In očitno spi tudi moja Šarika. Da
— — 'moja'. . . kako čudno je, če lahko kakšnemu dekle-
tu rečeš — 'moja'. To vendar pomeni neko lastništvo, ali
vsaj prisvajanje, ki ga kljub temu, da imam že kar dovolj let
vsaj za ljubezen, še ne poznam. A mi je njena mati to
'lastništvo', to 'prisvajanje' odločno odrekla in me s tem
tudi dovolj odločno in jasno opomnila, da do česa takega
nimam nikake pravice, saj je zanjo že vse uredila. Proti tej
resničnosti nimam ničesar postaviti, še obljubiti ne morem
ničesar. Pred menoj so le velike sanje, a še te v sivi negoto-
vosti. Z inštrukcijami se vzdržujem v šoli, da me valovje ne
odplavi iz široke struge življenja in me ne vrže kje na prod.
Letos bom vzel k sebi še najmlajšega brata Nacka, za kar
sem se že dogovoril z gospodinjjo, za kosilo in večerjo sem
nama naprosil v Leonišču, v sanatoriju, zazdaj pa bova še
brez zajtrka. Vse to je golo tveganje, igra na slepo, ki ne
vem, kako se bo končala. Ob meni zazdaj ni niti najmanj-
šega prostorčka za kakšno žensko, ničesar ne morem
obljubiti za jutrišnji dan, ničesar vse dotlej, dokler ne
doštudiram in si priborim službo. A niti profesorska služba,
kar imam v načrtih, ni takšna, da bi lahko že s prvim dnem
skrbel še za koga poleg sebe. Če Šarikina mati kani hčer
poročiti že to jesen z nekim kmetom, ki ima hišo in še nekaj
zemlje, nasproti temu jaz nimam ničesar postaviti. Ne
vznemirja me njena šepavost, čeprav me je nekoliko le
presenetilo, ko sem odkril to njeno napako. Toda najbrž je
spregovorilo v meni tisto človeško usmiljenje, ki smo ga v
zavodu lepo gojili. In konec koncev se mi je zazdalo, da
ima toliko drugih vrednot, in predvsem še z neko posebno
lepoto zakrije to pomanjkljivost. Ker navsezadnje bistvo
vrednosti slehernega človeka ne morejo biti zgolj in pred-
vsem v njegovi zunanji popolnosti. Človek — to so vendar
predvsem njegove duhovne vrednote, njegove lastnosti,
njegov značaj, ki je lahko nadvse dragocen. Vendar te
stvari le počasi odkrivamo, pred duhovne človekove vred-
note se nam vsiljuje človekov zunanji videz, ki nazadnje v
prvem trenutku odloča, kasneje pa lahko omaga.

Ljubezen za zdaj lahko živi z mano, v meni ob mehkih
otožnih večerih, lahko hodi z mano po ulicah — kajpa v
sanjah, tudi v dežju in mrazu. Toda če bi jo 'moral obleči', bi
ostala gola, lačna bi dalje stradala, brez sobe bi morala kot
jaz nekoč ali v barake ali v šupe v Mestnem logu. Taka je
resničnost mojega življenja, spremeniti je ni moč.

Capljam s cimbalami na plečih, s trobento pod pa-
zduho, s culico darov na komolcu, capljam po klancu za
neko Pickovo bando, ki sem za čas postal njen ud in ki je o
meni vsaj Tompa prepričan, da mi je izkazana posebna
milost zaradi mojih stricov; in ker se ve brez mene niso
mogli nikamor. Tokrat niti ne prisluškujem njihovemu
medsebojnemu zbadanju, niti mi niso mar ne kokošje
peruti, kremplji, kuhalnica, žlica, kar vse jim še vedno štrli iz
žepov.

(Nadaljevanje prihodnjič)

AKTUALNO V TELESNI KULTURI

USPEŠNO URESNIČUJE- JO ZASTAV- LJENE CILJE

Realizacija programa telesnokulturne skupnosti v soboški občini, o katerem je bilo govora na zadnjem zasedanju skupščine, kaže, da se vedno več delovnih ljudi in občanov ukvarja s telesnokulturno dejavnostjo. Zlasti so v soboški občini uspešno uveljavili nekatere nove oblike športne rekreacije, ki postaja vsak dan večja potreba. Nadvse je razveseljiv podatek, da se v soboški občini ukvarja s telesnokulturno dejavnostjo okrog 16.000 občanov, s čimer se lahko pohvali redkokatera občina. To je pomembno, kajti ti uspehi so bili doseženi ob dokaj skromnih finančnih sredstvih in pretežno z amaterskim kadrom. V lanskem letu so organizirali vrsto najrazličnejših akcij, prireditev in manifestacij, ki so dajale vsem občanom možnost vključevanja v telesnokulturno dejavnost. Uspešno so bile izvedene akcije učenja plavanja, kolesarjenja, pohodov, zlasti pa je zaživela dejavnost v okviru športne značke prve in druge stopnje. Razveseljivo je, da telesna kultura dobiva vedno večje mesto v krajevnih skupnostih, kjer so se uveljavile nekatere nove oblike dejavnosti, kot so: športno-rekreacijske igre v krajevni skupnosti, vaške igre in drugo. Od 41 krajevnih skupnosti v soboški občini je v srednjeročnih programih v 22 krajevnih skupnostih našla svoje mesto tudi telesna kultura.

Več kot doslej pa bo potrebno storiti na področju zimsko-sportne rekreacije, kjer niso izkoriščene vse možnosti. Dokaj kritična ocena do nekih rekreacijskih tekmovanj, kar še posebej velja za nogomet, kjer zaradi prevelikih tekmovalnih ambicij ne izbirajo sredstev in besed, kakor tudi do nekih drugih slabosti v telesni kulturi, ki so jih izpostavili na seji skupščine TKS Murska Sobota, pa daje nove spodbude za še doslednejše uresničevanje zastavljenih ciljev v telesni kulturi.

V soboški občini so v preteklem letu dosegli pomembne uspehe tudi na področju tekmovalnega oziroma selektivnega športa. Posamezni športniki so dosegli rezultate in mednarodne veljave. Medtem ko ekipa Sobote že tekmuje v prvi zvezni ligi, so se v drugo zvezno ligo uvrstili rokometarji Poleta in košarkarice Pomurja, v medrepubliško ligo soboški rokoborci ter v drugo slovensko rokometno ligo rokometarice Beltinke in rokometarji Balkovec. Žal pa predstavnik v drugi zvezni ligi ne dosegata spodbudnih rezultatov in bi morali analizirati stanje ter sprejeti usmeritve za naprej. V lanskem letu si je status vrhunskih športnikov pridobilo kar 16 športnikov in športnic iz soboške občine, ki so prejeli športni dodatek. Za vse športnike, ki tekmujejo v republiških in zveznih ligah, je bilo zagotovljeno zdravstveno varstvo, pri čemer je pokazala veliko razumevanja delovna organizacija Mura, v ambulanti katere njeni zdravniki tudi opravljajo zdravstvene preglede.

V lanskem letu je bila osrednja investicija na področju telesne kulture v soboški občini izgradnja strelišča za zračno puško v Murski Soboti pri domu Partizan, ki je veljala 1.257.000 dinarjev. Razveseljivo je, da so pri naložbi sodelovali poleg telesnokulturne skupnosti, ki je prispevala največji delež, še soboška krajevna skupnost, občinska strelska zveza in delovna organizacija Mura. Sicer pa so v lanskem letu namenili za sofinanciranje 16 športnih objektov 3.337.000 dinarjev.

Poleg izgradnje zračnega strelišča v M. Soboti so bili deležni sredstev še osnovna šola Beltinci za dograditev atletskega stadiona, ZTKO za izgradnjo trim teči centra, Partizan Bogojina za dograditev nogometnega igrišča, KS Bakovci za dograditev slačilnic, BD Mura iz Kroga za izgradnjo čolnarne, NK Lipa za izgradnjo slačilnic, NK Šalovci za izgradnjo slačilnic in nogometnega igrišča, NK Tešanovci za izgradnjo slačilnic, NK Cankova za dograditev slačilnic, ZTKO za ureditev ograje pri Partizanu M. Sobota in izgradnjo trimskih stez v Lipovcih, Cepinčih in Krogu, NK Ižakovci za dograditev nogometnega igrišča, NK Filovci za izgradnjo vodovoda, SD Moščanci za ureditev strelišča in NK Selo-Fokovci za ureditev nogometnega igrišča. KS Alija Kardoša v Murski Soboti pa je v lanskem letu bil tudi nakazan znesek 1.700.000 dinarjev za prvo fazo rekonstrukcije športno-rekreacijskega centra v Murski Soboti. Poleg tega pa je TKS prevzela tudi financiranje uporabe pokritih športnih objektov, ki jih uporabljajo osnovne telesnokulturne organizacije.

Posebno skrb pa v soboški občini tudi posvečajo izobraževanju in šolanju strokovnih kadrov. Tako so v lanskem letu izšolali 80 amaterskih strokovnih delavcev različnih profilov.

Žal pa nekatere osnovne organizacije niso izkoristile predvidenih sredstev, ki so jih planirale za izobraževanje telesnokulturnih delavcev. Primerno imajo razvito tudi mednarodno sodelovanje s Slovenci in slovenskimi društvi sosednjih dežel, z nekaterimi kvalitetnimi ekipami iz sosednjih dežel ter z delavci, ki so na začasnem delu v tujini. Tako so bila srečanja s klubi iz Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške in ZR Nemčije. Posebna pozornost pa je bila namenjena tudi sodelovanju s porabskimi Slovenci in našimi delavci na začasnem delu v Ingolstadtu.

Telesnokulturna skupnost Murska Sobota se je v lanskem letu tudi lotila nekaterih tehničnih razprav in aktualne problematike s področja telesne kulture v občini. Tako je tudi opravila pomembno delo pri nadaljnjem razvoju te pomembne družbene dejavnosti.

Feri Maučec

NAMIZNI TENIS — REP. PION. PRVENSTVO

TRETJE MESTO KOVAČ — MOČAN

Na republiškem pionirskem prvenstvu za posameznike in dvojice, ki je bilo na Jesenicah, se je zbral ves slovenski mladi naraščaj, saj je bilo prvenstvo obremenjeno s kvalifikacijo za državno prvenstvo. Štirje sobošani — Kovač, Močan, Veren in Gruškovnjak — tokrat niso imeli toliko uspeha kot pred tednom dni, ko so osvojili ekipni naslov republiških prvakov, ker tudi niso tako dobro igrali, poleg tega pa so predstavniki drugih klubov igrali sedaj veliko bolje.

V posamezni konkurenci sta se najboljša Močan in Kovač uvrstila med osmerico najboljših, kjer je Močana za vstop v polfinale zaustavil nov republiški prvak Zalaznik iz Hrastnika, s katerim je izgubil z 0:2. Kovaču pa je uvrstitev v polfinale preprečil prav tako kot na

lanskem prvenstvu Špelj iz Kočevja, s katerim je izgubil z 1:2. Veren se je uvrstil med najboljših 16, potem pa izgubil s tretjeuvrščnim Matijaševićem iz Kranja z 0:2. Gruškovnjak pa je izpadel v drugem kolu. V dvojicah sta Kovač—Močan osvojila 3. mesto, potem ko sta v polfinalu zapravila veliko priljubljenosti, ker sta proti novima republiškim prvakoma dvojici Zalaznik—Kališnik vodila 1:0 v setih ter tudi v drugem setu 18:13, vendar pa sta po nepotrebnem zapravila visoko vodstvo in izgubila set na razliko, prav tako pa tudi tretjega. Dvojica Veren—Gruškovnjak se je uvrstila med osmerico, nato pa jo je porazila dvojica Zalaznik—Kališnik z 0:2. Na državnem prvenstvu sta si od Sobočanov pridobila pravico nastopa Močan in Kovač. M. U.

— KAJAKAŠTVO —

VARGA IN ČINČ TRETJA

Kajakaški klub Rašica iz Ljubljane je pripravil na reki Savi tekmovalce v slalomu in spustu, na katerem je sodelovalo 80 tekmovalcev iz devetih klubov Hrvatske in Slovenije.

Na tekmovalcu so nastopili tudi člani brodarskega društva Mura iz Kroga in dosegli nekaj solidnih uvrstitev. Najboljši njihov tekmovalcec Varga je v članski konkurenci v spustu s kajakom enosedom osvojil tretje mesto za Skokom in Oblokarjem, v slalomu pa je bil šesti. Činč pa je v članski konkurenci s kanujem enosedom zasedel tretje mesto. V mladinski konkurenci v spustu je Titan zasedel četrto, Meolic šesto in Horvat devetnajsto mesto. V slalomu pa je bil Meolic deseti, Horvat dvajseti in Titan petnajsti.

SNL

VISOKA ZMAGA MURE IN REMI LENDAVE

V prvem spomladanskem kolu tekmovalja v slovenski nogometni ligi sta pomurska ligaša iztržila tri točke, kar je lep uspeh. Soboška Mura je z visokim rezultatom kar s 6:0 premagala Ilirijo iz Ljubljane. Streli golov so bili: Vršič 3 ter Jerič, Cener in Slavic. Sodil je Germovšek iz Maribora. Visoko zmago so si Sobočani zagotovili v drugem polčasu, ko so dosegli pet golov. Lendava je gostovala v Ljubljani, kjer je s Slovanom igrala neodločeno 0:0, in tako osvojila pomembno točko. Lendavčani pa bi lahko osvojili tudi obe točki, če ne bi v 80. minuti zastreljali enajstmetrovko. Tekmo je sodil Burič iz Kopra.

Prihodno nedeljo bo v Lendavi pomurski derbi med Muro in Lendavo. To bo prav gotovo privlačna tekma za mnoge ljubitelje nogometa iz Pomurja.

Šmartno	12	8	3	1	25:10	19
Železnikar	12	8	3	1	22:7	19
Rudar	12	5	4	3	27:16	14
Izola	12	4	6	2	16:13	14
Mura	12	6	1	5	32:22	13
Slovan	12	4	5	3	14:12	13
Lendava	12	4	4	4	14:15	12
Triglav	12	3	4	5	13:14	10
Koper	12	3	3	6	12:28	9
Ilirija	12	3	2	7	15:30	8
Kladivar	12	2	3	7	17:24	7
Vozila	12	2	2	8	10:26	6

CVEN

Namizni tenis

Ob zaključku sezone sta Partizan in SSD Pionir iz Cvena pripravila tekmovalce v namiznem tenisu, na katerem je sodelovalo 50 tekmovalcev, od tega 12 žensk. Zmagovalci v posameznih kategorijah so bili: ml. pionirke: Kuplen, ml. pionirji: Žunič, st. pionirke: Ivančič, st. pionirji: Štaman, mladinci: Videnšek, člani: Pihlar in veterani: Magdič.

ŠALOVCI

Akcija nogometašev

Nogometaši Šalovci se že nekaj časa pripravljajo na novo sezono. V času priprav so tudi odigrali več prijateljskih tekem. Upajo, da bodo uspešno startali v drugi medobčinski nogometni ligi M. Sobota. Sicer pa nogometni klub Šalovci pripravlja akcijo čiščenja okolja in zbiranja starega železa. Denar bodo namenili za obnovo nogometnega igrišča. D. Jakič

TEKAŠKI MARATONI »TREH SRC«

PRISPELE ŽE PRVE

PRIJAVE

V Sloveniji bodo letos organizirani trije tekaški maratoni »treh src«, in sicer 30. maja v Radencih, 26. septembra v Bovecu in 24. oktobra v Kranju. Gre za množične tekaške prireditve zunaj zimske sezone, za prireditve, ki bodo namenjene vse večjemu številu smučarjev-tekačev in rekreativcem za nepretrgano vadbo in pripravo na zimsko sezono. Predvideni so trije teki, in sicer maraton na 42 km, mali maraton na 21 km in trim tek na 10 kilometrov. Priprave na prireditve že dalj časa zelo resno potekajo in doslej je bilo že veliko narejeno. To še posebej velja za prvi tekaški maraton »treh src«, ki bo v Radencih in ki bo hkrati veljal za odprto prvenstvo Slovenije v maratonu. Tekaaški maraton so podprle številne delovne organizacije, ki bodo sodelovale pri izvedbi prireditve. To so: Radenska Radenci, Slovenijašport Ljubljana, Jassa Varaždin, Vjesnik Zagreb, ABC Pomurka M. Sobota, SAP-Viator Ljubljana, Pomurski tisk M. Sobota, Obrtna zadruga 14. oktober G. Radgona, Avtoradgona G. Radgona in Zdravilišče Rogaska Slatina. Radencani, ki so že znani kot dobri organizatorji najrazličnejših zahtevnih prireditev, se zelo trudijo, da bi udeležencem omogočili optimalne pogoje ves čas bivanja v Radencih.

Organizacijski odbor prvega tekaškega maratona »treh src« v Radencih pa je že tudi prejel prve prijave za sodelovanje na prireditvi. Prvi so se prijavili Dragan Kujindžić za mali maraton na 21 km ter Mateja Hozjan in Ivanka Bokan za trim tek na 10 km. Sicer pa organizatorji pričakujejo, da bodo prijave začele prihajati v teh dneh, in da bo iz Pomurja veliko prijav.

Feri Maučec

ROKOBORBA — REP. PIONIRSKO PRVENSTVO

SOBOČANOM VEČ PRVIH

MEST

Soboška rokoborska sekcija je v telovadnici Partizana v Murski Soboti organizirala republiško pionirsko prvenstvo v rokoborbi, na katerem je sodelovalo okrog 70 tekmovalcev iz Maribora, Lenarta, Sladkega vrha, Puconec in Murske Sobote. Tekmovalja pa se niso udeležili predstavniki ljubljanske Olimpije in Grosuplje.

Pri mlajših pionirjih so bili najuspešnejši Mariborčani, pri starejših pa Sobočani. Sicer pa so pomurski tekmovalci osvojili več prvih mest, kar je nadvse razveseljivo, hkrati pa je to dokaz, da se tudi ta mladi šport naglo razvija. Srečanja sta vodila Davidovski iz Murske Sobote in Kunstek s Sladkega vrha.

Naslove republiških pionirskih prvakov pri starejših pionirjih so osvojili naslednji pomurski tekmovalci: Kurbus v kategoriji do 44 kg, Vrbancič v kategoriji do 52 kg in Prša v kategoriji do 75 kg, vsi iz Murske Sobote. V tej konkurenci pa sta Fajs in Cener iz Puconec osvojila drugi mesti v kategoriji do 52 in 56 kg. V tekmovalju mlajših pionirjev sta republiška naslova osvojila Halas iz M. Sobote v kategoriji do 30 kg in Štof iz Puconec v kategoriji do 44 kg. Druga mesta so osvojili Kodila, Cener in Drvarič, tretje pa Kocon, vsi iz Puconec, ter Gačević iz Murske Sobote. Ker je tekmovalje hkrati služilo za sestavo slovenske pionirske reprezentance, ki bo 25. maja sodelovala na pionirskem festivalu po Titovi poti v Zagrebu, se je tako več rokoborcev iz M. Sobote in Puconec uvrstilo v slovensko reprezentanco.

ŠPORTNA REKREACIJA TRIMSKO KOLESARJENJE

Prvi spomladanski dnevi postajajo vse bolj privlačni za razne športno-rekreacijske aktivnosti. Tega se zavedajo tudi nosilci športno-rekreacijske dejavnosti, ki načrtujejo v prihodnjih dneh več trimskih akcij. V tem času so zlasti primerne akcije kolesarjenja in tekov. Z željo, da bi k športni rekreaciji, ki postaja vsak dan večja potreba delovnih ljudi in občanov, pritegnili čimveč ljudi vseh starosti, bomo v tej rubriki pravočasno napovedovali vse predvidene trimske in druge športno-rekreacijske akcije, ki jih bodo organizirale telesnokulturne in mladinske organizacije. Šole in drugi dejavniki v Pomurju.

Tako je že za soboto, dne 11. aprila 1981, predvideno

trimsko kolesarjenje, ki ga pripravljajo Kolesarski klub Pomurje, Partizan Murska Sobota, Bakovci, Tišina, Puconci in Bogojina ter Športno društvo Beltinci. Za občane Murske Sobote bo start ob 9.00 uri pred kopališčem v Murski Soboti, za ostale udeležence pa pri osnovnih šolah Bakovci, Tišina, Bogojina in Puconci ob isti progi. Vsi, ki bodo startali

pri soboškem kopališču, bodo prevozili progo dolgo okrog 15 kilometrov, in to skozi Markišavce, Puconce in nazaj v Mursko Soboto. Vsi drugi udeleženci pa bodo prišli iz svojih krajev v Mursko Soboto in se po isti progi vrnili nazaj. Vabimo občane, da se vključujejo v to športno-rekreacijsko akcijo.

VAŠKI KROS

Športno društvo Lipovci pa organizira v nedeljo, dne 12. aprila 1981, vaški kros okoli gramozne jame v Lipovcih. K udeležbi vabijo pionirje, pionirke, mladince,

mladinke, člane, članice in veterane. Pričetek krosa bo ob 13.00 uri. Vabijo vse občane, da se udeležijo vaškega krosa.

F. M.

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED OD 4. DO 7. APRILA

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.20 Poročila, 8.25 Minigodci v glasbeni deželi, 8.40 Lolek in Bolek, poljska risana serija, 8.50 Zbis: 40 zelenih slonov, 9.10 Tehnica za natančno tehtanje, oddaja TV Beograd, 9.40 Palčki nimajo pojma, otroška oddaja TV Zagreb, 10.10 Dokumentarna oddaja, 10.40 Varstvo pri delu: Nevarnost električnega toka, 10.55 Lanoux—Lorenzi: Émile Zola, francoska nadaljevanka, 11.50 Ljudje in zemlja, ponovitev, 12.50 Poročila (do 12.55), 15.25 Nogomet OFK Željeznica, prenos v odmoru Propagandna oddaja, 17.20 Poročila, 17.25 Mladinski film, 18.50 Naš kraj, 19.05 Zlata ptica — J. Ribičič: Miškolin, 19.10 Ridanka, 19.15 Cik Cak, 19.24 TV nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Popevka Evrovizije 81, prenos iz Dublina, 22.30 Propagandna oddaja, 22.35 Poročila, 22.40 24 ur Les Mansa, ameriški film

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 Ansambel Lojzeta Slaka, 17.55 Iz sporeda TV ... 18.25 Na vrat na nos, TV nadaljevanka, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Nasilje v družini: Jimmy, dokumentarna serija, 20.50 Poročila, 21.00 Človek in zakon, dokumentarna serija, 21.30 Šporna sobota, 21.50 Dnevnik nekega norca, TV opera, 22.50 Kronika Mess-a (do 23.20)

TV ZAGREB

I. PROGRAM

Od 9.30 do 12.25 Izobraževalni program, 15.25 Nogomet: OFK Beograd: Željeznica, 17.20 Risanka, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Oddaja za otroke, 18.45 Poetsko gledališče, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pesem Evrovizije, 22.35 Dnevnik, 22.50 Bingo Long in potujoča družina, ameriški film.

TV AVSTRIJA

Prvi program

9.00 Jutranja poročila, 9.05 Angleščina, 9.30 Francoščina, 10.05 Ruščina, 10.35 J. S. Bach: Kantata BWV 70, 11.25 Nočni studio, 12.30 Eggenberški glasbeni koledar, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.10 Hiša Lady Alquist (film), 17.00 Gradbišče, 17.30 Obalni pirati, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Dva x sedem, 18.25 Dober večer v soboto (Heinz Conrads), 18.50 Reklame, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 19.50 Šport in reklame, 20.15 Stavimo ... 21.55 Reklame, 22.00 Šport, 22.20 Dick Cavett Show, 23.00 Plesni turnir, 0.00 Poročila

TV MADŽARSKA

9.00 Spored za otroke, 14.15 Valovi Črnega morja, nadaljevanka, 15.35 Kratki filmi, 16.20 Studio Pecs, 17.05 Kako ti je ime, TV igra, 18.20 Ukrajinska folklora, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Pesem za vsakogar, 20.05 Lepo, svetlo, sonce, drama po Magdi Szabo, 22.00 TV dnevnik, 22.10 Morilec sem, film iz serije B. Wilder.

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21—232)

TV LJUBLJANA

9.25 Poročila, 9.30 Živ-Žav, otroška matineja, 10.20 Na vrat na nos, nadaljevanka TV Beograd, 11.10 TV kašpot, 11.30 Narodna glasba, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 13.35 Poročila (do 13.40), 10.00 Zabava vas Oliver Dragojevič, zabavno glasbena oddaja TV BG, 16.45 Poročila, 17.00 Danes nad Makedonijo sonce vzhaja: Bakle, dok. odd. TV Skopje, 17.30 Športna poročila, 17.40 Poročno slavje, ameriški film, 19.10 Risanka, 19.15 Cik Cak, 19.22 TV nocoj, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 M. Milankov: Svetozar Marković, nadaljevanka TV Beograd, 21.30 Tržaški mozaik, I. del TV dokumentarca, 22.25 V znamenju, 22.35 Športni pregled

Oddajniki II. TV mreže:

9.00 Oddaje za JLA (do 12.00), 16.00 Nedeljsko popoldne, 19.00 Risanke, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Zakaj imam rad jazz, 21.00 Včeraj, danes, jutri, 21.30 Konformist, italijanski film

TV ZAGREB

I. PROGRAM

9.50 Poročila, 10.00 Pojutru se dan pozna, 11.30 Narodna glasba, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan!, 14.00 Studio 071, 14.30 Gospodar Balantrea, ameriški film, 15.55 V nedeljo popoldne, 19.00 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Svetozar Marković, dramska serija, 21.35 Potovanja, 22.05 Dnevnik, 22.25 Športni pregled.

TV AVSTRIJA

Prvi program

11.00 Pogovor z novinarji, 12.00 Vzgojna oddaja, 14.50 Zakaj sem rekel da (film), 16.45 Ena, dva ali tri, 17.30 Sneguljčica (risanka), 17.40 Spanček Zaspanček, 17.45 Klub seniorjev, 18.25 ORF danes, 18.30 Mi, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Religija, 19.30 Čas v sliki, 19.50 Šport, 20.15 Beate in Mareile (TV film), 22.05 Sončna ura je obstala, 22.35 Poročila

Drugi program

13.00 do 16.50 Športno popoldne, 16.50 ORF danes, 16.55 Zgodovina Ljubezni, 18.30 Okay, 19.30 Čas v sliki, 19.50 Tedenski pregled, 20.15 Wilma Rudolph — črna gazela, 21.50 Šport, 22.05 Nenavadne zgodbe Roalda Dahla, 22.30 Chicago 1930 (film), 23.15 Poročila

TV MADŽARSKA

8.00 Šola za vsakogar, 9.00 Za otroke, 10.00 Mladinski filmski dnevi, 11.00 Boks, 13.30 Gospodici, mladinski film, 14.55 Priporočamo naše sporede, 15.20 Szabolcs-Szatmar, 16.40 Grom, TV film, 17.40 Nedeljska glasba, 19.00 Teden; aktualnosti, reportaže, 20.00 Poročila, 20.05 Na kraju zločina, kriminalka, 21.30 Družabna igra, 22.10 Telešport.

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno — zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.45 TV v šoli: TV koledar, Vesolje in igra, Kultura govora in branja, Tin Ujevič, 10.00 TV v šoli: Materinščina, Risanka, Zemljepis, Zgodba, Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute (do 12.05), 14.55 TV v šoli — ponovitev (do 16.00), 17.15 Poročila, 17.20 Vrtec na obisku: Ciciban izletnik, I. del, 17.40 Za kulisami — burleska Charlija Chaplina, 18.05 Poklici v gradbeništvu, izobraževalna oddaja Pred izbiro poklica, 18.35 Obzornik, 18.45 Pop godba, 19.15 Risanka, 19.20 Cik Cak, 19.24 TV nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Milan Jesih: Brucka, drama, 21.10 Propagandna oddaja, 21.15 35 mm, oddaja o filmu, 22.15 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Bajke daljnih ljudstev, 18.00 »Enci—Menci«, lutkovna oddaja TV Skopje, 18.15 Narava in človek, 18.45 Glasbena medigra, 18.50 Športna oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Po poteh spoznanj, 20.50 Zagrebška panorama, 21.15 Ameriške novele, nanizanka, 22.05 Kronika MESS-a (do 22.35)

TV ZAGREB

I. PROGRAM

Od 8.45 do 12.05 Izobraževalni program, 17.40 Poročila, 17.45 Bajke daljnih dežela, 18.00 Otroška oddaja, 18.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Podoba Bazarovih, drama, 21.20 Izbrani trenutki, 21.25 Panorama, 22.10 Dnevnik, 22.25 En avtor, an film.

TV AVSTRIJA

Prvi program

9.00 Jutranja poročila, 9.05 Am, dam, des, 9.30 TV kuhinja, 10.00 Šolska TV, 10.30 Zakaj sem rekel da? (film), 12.30 Čudeži sveta, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Am, dam, des, 17.30 Lassie, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Živali pod vročim soncem, 18.25 ORF danes, 18.30 Mi, 18.54 Reklame, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek in reklame, 21.05 Detektiv Rockford, 21.50 Večerni šport, 22.20 Poročila

Drugi program

17.55 ORF danes, 18.00 Znanost danes, 18.30 Ostareli in mi, 19.00 Pionirji severa, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Edgar iz Tamaracka, 21.05 Schilling, 21.50 Deset pred deseto, 22.20 Marmorni človek (film), 0.55 Poročila

TV MADŽARSKA

Ni sporeda!

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Aktualna tema, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetno glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.00 TV v šoli: TV koledar, Vstaja na Hrvatskem, Pravljica, Dnevnik 10, 10.00 TV v šoli: Prirodopis, Risanka, Književnost in jezik, Zgodba, Risanka, Glasbena vzgoja, Zadnje minute (do 12.05), 16.30 Šolska TV: Življenje na meji, Plavanje I, 17.20 Poročila, 17.25 Lolek in Bolek, poljska risana serija, 17.35 Jugoslovanski narodi v pesmi in plesu: KUD Afrodita, 18.05 Pisani svet: Jama, 18.35 Obzornik, 18.45 Mašera, oddaja iz cikla Čas, ki živi, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Odprto za ustvarjalnost, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 J. Allen: Dnevi upanja, angleška nadaljevanka, 22.15 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Pisani svet, oddaja TV Ljubljana, 18.15 Književnost, 18.45 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Razvoj popularne glasbe, 20.55 Neobvezno, dokumentarna oddaja, 21.40 Zagrebška panorama, 22.00 Izviri (do 22.30)

TV ZAGREB

I. PROGRAM

Od 9.00 do 12.05 Izobraževalni program, 15.00 Vstaja na Hrvatskem, 15.20 Okno v vesolje, 15.40 Od Altaja do Severnega ledenega morja, 17.20 Kronika Čehov in Slovakov, 17.40 Poročila, 17.45 Pisani svet, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Osijek, 18.45 Obramba in samozaščita, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Aktualnosti, 21.00 Otroški vrtec, italijanski film, 22.40 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program

9.00 Jutranja poročila, 9.05 Am, dam, des, 9.30 Angleščina, 10.00 Kaj lahko postanem, 10.30 Wilma Rudolph — črna gazela, 12.10 Edgar iz Tamaracka, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Dekle iz Avignona, 18.25 ORF danes, 18.30 Mi, 18.54 Reklame, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Argumenti, 21.15 Videoteka, 23.15 Poročila,

Drugi program

17.55 ORF danes, 18.00 Arheologija biblije, 18.30 Galerija, 19.00 Pionirji severa, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ali spoznate melodijo?, 21.00 Reklame, 21.03 Apogeo film, 21.50 Deset pred deseto, 22.20 Klub 2 in poročila

TV MADŽARSKA

9.00 in 15.45 Šolska TV, 17.10 Šah mat, 17.35 Glasbeni film, 18.05 Naš vrt, naše dvorišče, reportaža, 18.30 Kronika Juženga Alfölda, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Igra v treh minutah, 20.05 Madame Bovary, nadaljevanka, 21.00 Študio '81' kulturni TV tehnik, 22.00 Angel smrti, dokumentarni film, 22.35 TV dnevnik.

Delovna skupnost skupnih služb Občinske izobraževalne skupnosti Lendava

ponovno

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

vodje računovodstva

Pogoji:

— Višja izobrazba ekonomske smeri, tri leta delovnih izkušenj

— srednja izobrazba ekonomske smeri, pet let delovnih izkušenj v računovodstvu

— da ima moralno-politične vrline

— imeti mora tudi organizacijske sposobnosti

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Če se boste odločili, pošljite prijavo z dokazili na: Delovno skupnost skupnih služb Občinske izobraževalne skupnosti Lendava, Kidričeva 1, v 15 dneh od dneva objave.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni.

Lesnina TOZD MIZARSTVO Ljutomer

RAZPISUJE

po sklepu delavskega sveta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za

vodenje računovodskega sektorja

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

— visoka ali višja šola ekonomske smeri in 3 oz. 5 let delovnih izkušenj,

— srednja šola ekonomske smeri in 8 let delovnih izkušenj,

— ustrezne moralno-politične lastnosti in pravilen odnos do samoupravljanja.

Kandidat bo izbran za 4 leta.

Kandidati naj vložijo prijavo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov Lesnina TOZD MIZARSTVO Ljutomer. O izbiri bomo kandidata obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

ABC POMURKA

TOVARNA MLEČNEGA PRAHU p. o.

MURSKA SOBOTA

ABC POMURKA — TOVARNA MLEČNEGA PRAHU p. o. Murska Sobota

OGLAŠA

na podlagi 8. člena Pravilnika o delovnih razmerjih prosta dela in naloge

skladiščnika polizdelkov in gotovih izdelkov.

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da ima končano poklicno šolo — trgovski poslovođa, prehrabene smeri
2. da ima najmanj tri leta delovnih izkušenj
3. da ima odslužen vojaški rok.

Kot poseben pogoj za oglas je določena poskusna doba, ki bo trajala tri mesece.

Pismene prijave je treba poslati v roku 15 dni po oglasu del na naslov: ABC POMURKA — TOVARNA MLEČNEGA PRAHU p. o. M. Sobota.

K prijavi je potrebno predložiti listine, da prijavljeni kandidat izpolnjuje pogoje, ki so navedeni v tem oglasu.

Izbira kandidata bo opravljena najpozneje v roku 10 dni po poteku oglasnega roka.

Kandidati bodo pismeno obveščeni o izbiri.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

Leto XV

Murska Sobota, dne 31. marca 1981

Štev. 17

177. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Lendava
178. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Lendava.
179. Obvestilo
180. Samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja PTT prometa in združevanju sredstev za realizacijo srednjeročnega plana območne samoupravne interesne skupnosti za PTT promet M. Sobota za obdobje 1981—1985.

181. Sklep občinske skupnosti otroškega varstva Lendava o višini denarnih omoči in dohodkovnih pogojih v letu 1981
182. Odlok o proračunu občine Ljutomer za leto 1981
183. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Ljutomer
184. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in plačil za storitve občine Ljutomer
185. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o komunalnih taksah v občini Ljutomer

177

Na podlagi 6., 11. in 14. člena Zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 21/74, 39/74, 5/76, 10/76, 31/76 in 8/78) ter 179. člena Statuta občine Lendava (Uradne objave št. 8/74) je Skupščina občine Lendava na seji Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti dne 30. marca 1981 sprejela

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Lendava.

1. člen

V odloku o davkih občanov občine Lendava (Uradne objave, št. 12/74, 8/75, 8/76, 6/77, 3/78, 13/78 in 6/79) se spremeni 2. točka 7. člena odloka tako, da se stopnja 13 % nadomesti s stopnjo 17 % in stopnjo 12 % s stopnjo 16 %.

2. člen

16. člen odloka se spremeni in glasi:
„Stopnje davka iz obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti od osnove, ki presega osebni dohodek iz 2. člena tega odloka, so progresivne in se določijo v naslednji višini:

osnova	stopnja v %
do 30.000	30 %
od 30.000 do 60.000	35 %
od 60.000 do 100.000	39 %
od 100.000 do 150.000	43 %
od 150.000 do 200.000	45 %
od 200.000 do 300.000	49 %
nad 300.000 do	53 %

3. člen

V prvem odstavku 38. člena se stopnja „50 %“ nadomesti s stopnjo „60 %“.

4. člen

Spremeni se 39. člen odloka tako, da se glasi:

Davek na dohodke od premoženja se plačuje po naslednjih stopnjah:

osnova	stopnja v %
do 30.000	30 %
od 30.000 do 60.000	35 %
od 60.000 do 100.000	39 %
od 100.000 do 150.000	43 %
od 150.000 do 200.000	47 %
od 200.000 do 300.000	51 %
nad 300.000	55 %

5. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. januarja 1981.

Številka: 422-3/79
Lendava, dne 30. 3. 1981

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Jože GORNJEC, l. r.

178

Na podlagi 179. člena Statuta občine Lendava (Uradne objave št. 8/74) ter 1. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72, 55/72, 28/73, 36/75, 58/75, 7/77, 61/78, 26/79 in 5/80) je Skupščina občine Lendava na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 30. marca 1981 sprejela

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Lendava

1. člen

V tarifi posebnega občinskega prometnega davka, ki je sestavni del Odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve občine Lendava (Uradne objave št. 1/79) se spremeni prva in druga alineja 1. točke tarifne številke 3 tako, da se glasi

	dinarjev od litra
— od naravnega vina, vina tipa „Biser“ in vinsko sadnih pijač	4
— od penete vina	8

2. člen

Dopolni se 1. točka opombe k tarifni številki 6 tako, da se pika črta ter doda „in kemičnega čiščenja vseh vrst tkanin“.

3. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 421-1/80
Lendava, dne 30. 3. 1981

Predsednik
skupščine občine Lendava
Jože GORNJEC, l. r.

OBVEŠTILO

v Uradnih objavah št. 14, z dne 24. marca 1981 je pod številko 153 objavljen

— Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Lendava;
in pod št. 154

— Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Lendava.

Oba odloka sta bila pomotoma objavljena in sta s tem obvestilom preklicana.

Odgovorni urednik
Martin VINČEC, dipl. iur.

proizvodov in plačil za storitve občine Ljutomer (Ur. objave št. 10/75, 17/76 in 26/77) se spremeni 1. in 2. alineja 1. točke tarifne številke 2. tako, da se glasi:

— od naravnega vina, vina tipa	din za liter
»biser« in vinsko sadnih pijač	4,00
— od penečega vina	8,00

2. člen

Ta odlok začne veljati 8 dni po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1. maja 1981 dalje.

Številka: 420—3/81

Ljutomer, dne 26/3—1981

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc ŠTRAKL, ekon., l. r.

185

Na podlagi 1. in 4. člena zakona o komunalnih taksah (Ur. list SRS št. 29/65, 7/70 in 7/72) ter 204. člena statuta občine Ljutomer (Ur. objave občin Pomurja št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 26/3—1981 sprejela

ODLOK

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O KOMUNALNIH TAKSAH V OBČINI LJUTOMER

1. člen

V odloku o komunalnih taksah v občini Ljutomer, Uradne objave št. 1/71 se spremeni tarifa komunalnih taks, ki je sestavni del Odloka o komunalnih taksah, tako, da se glasi:

Tar. št. 4

Za začasno prebivanje na območju občine se plača turistična taksa po osebi 10,00 din dnevno.

Opomba:

1. Turistična taksa se plača do 30 dni stalnega bivanja.
2. Turistične takse so oproščeni:
 - otroci in mladina na organiziranem skupinskem letovanju v taborih, domovih, letoviščih in okrevališčih.
 - udeleženci ekskurzij, ki jih organizirajo šole in fakultete,
 - vojaki in gojenci vojaških šol, kadeti milice, kadar v organizaciji JLA ali LM prebivajo na območju občine,
 - vojni in mirnodobski invalidi, delovni in invalidi in njihovi spremljevalci,
 - člani zveze slepih, zveze gluhih Jugoslavije in njihovi spremljevalci,
 - osebe, ki preživljajo počitnice pri članih ožje družine,
 - tuji državljani, ki so po mednarodnih sporazumih oproščeni drugih davkov ali taks ali pa je za njih s posebnim mednarodnim sporazumom določena oprostitev turistične takse.
3. Otroci do 5 let starosti so oproščeni takse, otroci od 5 let do 15 let starosti pa plačujejo polovico predpisane takse.
4. Taksni zavezanec je oseba, ki začasno prebiva na območju občine. Takso obračunajo in poberejo turistične in druge organizacije ali zasebniki, ki dajejo prenočišča. Pobrano takso za pretekli mesec je treba do 4. v mesecu vplačati na ustrezní račun.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občine Pomurja.

Številka: 423—1/81

Ljutomer, dne 26/3—1981

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc ŠTRAKL, ekon., l. r.

Na podlagi 113. 114. in 116. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in družbenem planu SR Slovenije in 13. do 20. člena Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Območne samoupravne interesne skupnosti (v nadaljnjem besedilu OSIS) za PTT promet M. Sobota ter v skladu z določili Pravilnika o planiranju in metodologiji planiranja v ptt prometu Slovenije, sklenejo uporabniki in izvajalci združeni v OSIS za PTT promet M. Sobota (v nadaljnjem besedilu udeleženci) naslednji:

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O TEMELJNIH PLANA RAZVOJA PTT PROMETA IN ZDRUŽEVANJU SREDSTEV ZA REALIZACIJO SREDNJEROČNEGA PLANA OBMOČNE SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI ZA PTT PROMET MURSKA SOBOTA ZA OBDOBJE 1981—1985

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

S tem samoupravnim sporazumom, določajo udeleženci sporazuma skupne cilje razvoja ptt prometa ter medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti za njihovo uresničevanje v planskem obdobju 1981—1985.

Osnove za sprejem tega samoupravnega sporazuma so:

- izhodišča za izdelavo smernic razvoja,
- analiza uresničevanja preteklega srednjeročnega razvoja,
- globalna politika in smeri razvoja PTT prometa v obdobju 1981—1985
- smeri razvoja PTT prometa Slovenije.

2. člen

Izhajajoč iz ugotovitev analize dosedanjega razvoja ptt prometa in stopnje zadovoljevanja družbenih potreb po ptt storitvah ter analize gibanja bodočih potreb in razvojnih možnosti, udeleženci soglašajo, da je v obdobju 1981—1985 potrebno doseči takšen samoupravno organizacijski in tehnološki razvoj ptt prometa, da bo kot osnovni sistem za prenos informacij, sposoben količinsko in kakovostno čim bolj obvladati potrebe po pretoku informacij.

Osnovne smeri razvoja ptt prometa v obdobju 1981—1985 so zlasti naslednje:

- nadalje razvijati samoupravne odnose ter dograjevati in tisklajevati delegatski sistem tako po organizacijski kot vsebinski strani;
- povečati dostopnost vseh vrst ptt omrežja in zmanjšati razkorak med potrebami in možnostmi zadovoljevanja potreb uporabnikov po ptt storitvah;
- izboljšati kvaliteto in povečati obseg ptt storitev ter produktivnost dela s pospešenim razvojem mehanizacije in uvajanjem sodobne tehnologije v sredstva telekomunikacij;
- pospešiti razvoj telefonije, ki mora zagotoviti 10,1 tel. naročnikov na 100 prebivalcev;
- graditi ptt zmogljivosti skladno s potrebami uporabnikov na podlagi združevanja dela in sredstev;
- doseči hitrejši razvoj ptt prometa na manj razvitih območjih, in manj razvitih obmejnih območjih;
- graditi ptt zmogljivosti tako, da bodo zagotavljale tudi reševanje potreb SLO in DS;
- zagotoviti potrebno število in ustrezno strukturo delavcev za realizacijo planskih ciljev.

II. TEMELJNI CILJI, NALOGE IN SMERI RAZVOJA PTT PROMETA

1. Gibanje družbenih potreb po ptt storitvah in stopnja njihovega zadovoljevanja

3. člen

Na podlagi predvidenega gibanja družbenih potreb po posameznih vrstah ptt storitev, nujnosti boljšega zadovoljevanja potreb uporabnikov po količini in kakovosti ter ocenjenih možnostih za realizacijo, so udeleženci sporazuma soglasni, da je v razdobju 1981—1985 doseči take proizvodne zmogljivosti in druge pogoje opravljanja ptt storitev, ki bodo omogočale rast storitev po naslednjih povprečnih letnih stopnjah:

— poštne storitve	3,2 %
— telegrafske storitve	10,2 %
— telefonske storitve	13,5 %
— druge storitve	4,6 %

Omogočiti je tudi večji porast mednarodnega prometa in to s pospešenim razvojem in modernizacijo ptt zmogljivosti ter z neposredno vključitvijo v mednarodni telefonski in telegrafski promet ter z razširitvijo mednarodne telefonske centrale v Ljubljani.

4. člen

Udeleženci ugotavljamo, da so kvaliteta in splošni pogoji opravljanja ptt storitev določeni s Splošnimi pogoji za opravljanje ptt

storitev in nomenklature ptt storitev, ki jih je sprejela Skupščina skupnosti jugoslovanskih pošt, telegrafov in telefonov.

S splošnimi pogoji za opravljanje ptt storitev in Zakona o poštah, telegrafskih in telefonskih storitvah, so predpisani časi v katerih mora biti opravljena posamezna storitev. Večje zahteve na področju kvalitete storitev, ki jih pogojujejo zlasti dosežena stopnja gospodarskega in družbenega razvoja ter družbenega standarda, specifičnost potreb uporabnikov itd., pa je zadovoljiti s:

- pospešenim razvojem ptt omrežja in naprav ter s približevanjem ptt zmogljivosti uporabnikov,
- uvajanjem modernizacije in mehanizacije procesa dela,
- rednim in kvalitetnim vzdrževanjem ptt omrežja in naprav,
- hitrejšim odстранjanjem napak in prekinitev na ptt omrežju,
- povečanjem zaostritve kontrole kvalitete dela ptt delavcev in delovanja ptt naprav.

2. Razvoj ptt omrežja in zmogljivosti

2. 1. Cilji in smeri razvoja ptt omrežja in zmogljivosti

5. člen

Z nadaljnjim razvojem poštne dejavnosti bodo udeleženci sporazuma zasledovali osnovni cilj, približati dejavnost neposrednemu uporabniku, dvigniti nivo obstoječih storitev in uvajati nove.

V obdobje 1981—1985 se podpisniki sporazuma dogovore za naslednje cilje:

- povečati število ptt enot za eno in s tem doseči eno enoto na 4.156 prebivalcev;
- za posodobitev poslovanja opremiti 5 ptt enot s potnimi šalterskimi terminali kot deli ptt informacijskega sistema;
- vse večje ptt enote opremiti s sodobno mehanizacijo za sprejem poštah pošilk;
- štreti za tipizacijo opreme in transportnih sredstev.

6. člen

Važnejši kazalci načrtanih ciljev in smeri razvoja ptt omrežja in zmogljivosti so naslednji:

Kazalec razvoja	1980	1985	Povečanje 1981—1985
1. Pošte, telegrafi in telefoni	31	32	1
2. Gostota prebivalcev na eno ptt enoto	4.258	4.156	—
3. Stroji sprejemne mehanizacije	9	19	10
4. Računalniški terminali na ptt enoti	—	5	5
5. Poštni nabiralniki	387	400	13
6. Obseg poštah storitev (v tisočih)	7.671	8.981	—

2. 2. Cilji in smeri razvoja telegrafskega omrežja in zmogljivosti

7. člen

Na podlagi dosežene stopnje razvitosti telegrafskega omrežja in zmogljivosti, bo potrebno:

- povečati število tg priključkov za 120
- povečati število telegrafskih naročnikov za 43 ter s tem doseči 7,2 teleks naročnikov na 10.000 prebivalcev
- izboljšati kvaliteto in hitrost prenosa telegrafskih sporočil s povečanjem posredovanja telegramov po telefonu, teleprinterju in drugimi ukrepi.
- povečati zmogljivosti za prenos podatkov po tt omrežju za potrebe računalniških centrov.

2. 3. Cilji in smeri razvoja telefonskega omrežja in zmogljivosti

8. člen

Ker so potrebe po novih telefonskih kapacitetah velike in jih bo lahko zadovoljiti le v daljšem časovnem obdobju, bo v tem srednjeročnem obdobju dana prednost objektom, ki pogojujejo razvoj telefonske mreže — glavna telefonska centrala z ustrezno zgradbo. Poleg tega bo potrebno zagotoviti celovito izgradnjo telefonskih kapacitet na vsem območju in vseh prometnih nivojih. Na osnovi teh opredelitev, so cilji udeležencev sporazuma naslednji:

- povečati kapacitete krajevnih telefonskih central za 12.420 priključkov ter število telefonskih naročnikov za 7.400 in s tem doseči 10,1 naročnikov na 100 prebivalcev,
- povečati število javnih telefonskih govorilnic za 30, in zagotoviti praviloma v vsaki KS telefonsko zvezo,
- zagotoviti zadostne medkrajne kapacitete telefonskih komutacijskih naprav s tem, da se ustrezno poveča kapaciteta glavne in vozliščnih ATC ter uvajati sodobne sisteme telefonskih central,
- z izgradnjo novih VF naprav med GATC in VATC — KATC zagotoviti zadostno prometno obratovalno sposobnost.

- oddelek za ljudsko obrambo: za področje ljudske obrambe;
- občinska konferenca SZDL: za dejavnost družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev.

17. člen

Izvršni svet skupščine občine se pooblasti, da odloča:

- o prenosu sredstev med posameznimi postavkami proračuna občine;
- o uporabi sredstev rezerve občine, vendar samo za namene iz 1. in 2. točke 39. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih;
- o porabi sredstev tekoče proračunske rezerve;
- o odpisu neizterljivih prispevkov in davkov ter drugih neizterljivih obveznosti iz sredstev proračuna občine.

18. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1. januarja 1981.

Številka: 401/81-2

Datum: 27/3-1981

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
STRAKL Franc, l. r.

BILANCA PLANA PRORAČUNA ZA LETO 1981 I. PRIHODKI

Vrsta	PRIHODKI	realizacija 1980	plan 1981
1	2	3	4
01	Davek iz OD in davki na dohodek	16.508.627,85	19.558.700
02	Davki na promet proizv., na nadomest. za usluge in na premoženje	15.270.885,45	18.609.500
04	Davki na prihodke od premoženja, premož. pravic, davek na premoženje	2.298.562,40	2.646.800
05	Takse	4.273.082,15	5.021.400
07	Prihodki po posebnih predpisih	1.585.612,65	1.950.000
08	Prihodki UO in ostali prihodki	2.076.444,55	2.439.000
09	Prenešena sredstva iz preteklega leta	5.405.631,90	4.628.601,90
10	Skupaj lastni prihodki Republiška dopolnilna sredstva	47.418.846,95	54.854.001,90
11	Prih., ki se ne razporejajo v okviru družbenega dogov.	7.182.986,65	6.135.000
	Skupaj prihodki v proračunu	223.835,20	250.000
		54.825.668,80	61.239.001,90

II. RAZPORED PRIHODKOV

razpor. skup.	NAMEN RAZPORED.	realizacija 1980	plan 1981
1	2	3	4
01	Dejavnost občinskih in med-občinskih UO in drugih org.	29.567.973,75	35.418.809
02	Ljudska obramba	2.539.951	2.865.240
03	Dejavnost družbenopol. org.	2.586.039	3.069.314
04	Negospodarske investicije	1.823.780,95	623.270,90
05	Izobraževanje, vzgoja in znanost	—	—
06	Kulturno-prosvetna dejavnost	—	—
07	Socialno skrbstvo	2.177.205,50	2.569.103
08	Zdravstveno varstvo	14.108,00	16.647
10	Komunalna dejavnost	893.607,40	195.000
11	Dejavnost krajevnih skupnosti	2.930.000,00	2.930.000
12	Intervencije v gospodarstvu	1.963.435,00	511.949
13	Obveznosti iz preteklih let	1.663.736,05	1.390.444,45
16	Odstopljivi prihodki	2.148.213,80	2.393.292
17	Tekoča proračunska rezerva	5.944.941,35	2.367.679,55
18	Rezervni sklad	369.421,00	502.254
	Skupaj razporejeni proračunski prihodki v dovoljenem okviru po družbenem dogovoru	54.622.412,80	54.854.001,90
19	Razpored izven dovoljenega obsega po družbenem dogov.	203.256,00	6.385.000
	Skupaj razpored prihodkov proračuna	54.825.668,80	61.239.001,90

183

Na podlagi 6. in 11. člena zakona o davkih občanov (Ur. list SRS št. 21/74, 39/74, 5/76, 31/76, 8/78) ter 204. člena statuta občine Ljutomer (Ur. objave občin Pomurja št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji zбора združenega dela in zбора krajevnih skupnosti dne 26/3-1981 sprejela

ODLOK

O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O DAVKIH OBČANOV OBČINE LJUTOMER

1. člen

V odloku o davkih občanov občine Ljutomer (Uradne objave št. 9/76, 9/77, 26/77, 12/78, 6/79) se spremeni drugi odstavek 5. člena odloka tako, da se glasi:

Davek iz kmetijstva se odmerja po naslednjih proporcionalnih stopnjah:

1. Zavezancem, ki so zdravstveno zavarovani kot kmetje oz. združenim kmetom, ki so pokojninsko in invalidsko zavarovani na podlagi dohodkov iz kmetijstva po stopnji 7 % od katastrskega dohodka negozdnih površin, od dohodkov iz gozdov pa po stopnji 26 %.

2. Zavezancem, ki niso zdravstveno zavarovani kot kmetje po stopnji 17 % od katastrskega dohodka negozdnih površin, od dohodkov iz gozdov pa po stopnji 36 %.

2. člen

Prvi odstavek 16. člena odloka se spremeni tako, da se glasi: Stopnje davka iz obrtne dejavnosti od dohodka, ki presega dohodek iz 2. člena tega odloka, so progresivne in se določijo po naslednjih dohodkovnih skupinah:

osnova	stopnja
do 30.000	30 %
nad 30.000 do 60.000	35 %
nad 60.000 do 100.000	39 %
nad 100.000 do 150.000	43 %
nad 150.000 do 200.000	47 %
nad 200.000 do 300.000	51 %
nad 300.000	55 %

3. člen

V drugi točki prvega odstavka 22. člena odloka se za besedo „moči“ črta beseda „in“. Za besedami „domače obrti“ se doda besedilo: „in od dohodka potujočih zabavišč“.

V tretji točki prvega odstavka 22. člena odloka se črta besedilo: „od dohodkov potujočih zabavišč“.

V četrti točki prvega odstavka 22. člena odloka se črta besedilo: „od dohodkov zakonca zavezanca obrtne dejavnosti, če se ne plačujejo prispevki iz osebnega dohodka“ in se doda sledeče besedilo: „od dohodkov, doseženih po 3. točki prvega odstavka 76. člena zakona o davkih občanov“.

Drugi odstavek 22. člena odloka se spremeni tako, da se glasi: „Davek po odbitku se ne plačuje od zbiranja in prodaje odpadnega materiala, od dohodkov od domače obrti, če gre za ročno delo“.

Doda se tretji odstavek ki glasi: „od dohodkov doseženih z opravljanjem storitev s kmetijsko mehanizacijo in od dohodkov priložnostnih kmetijskih delavcev, se plača davek po stopnji iz 1. točke 22. člena“.

4. člen

V prvem odstavku 32. člena odloka se stopnja „50 %“ nadomesti s stopnjo „60 %“.

5. člen

Ta odlok začne veljati po objavi v uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1. januarja 1981.

Številka: 420-3/65

Ljutomer, dne 26/3-1981

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc Štrakl, ekon., l. r.

184

Na podlagi 1. in 4. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ št. 33/72, 55/72, 28/73, 36/75, 58/75, 7/77, 61/78, 26/79, 5/80) in 204. člena statuta občine Ljutomer, (Ur. objave občine Pomurja št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji zбора združenega dela in zбора krajevnih skupnosti dne 26/3—1981 sprejela

ODLOK

O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O POSEBNEM OBČINSKEM DAVKU OD PROMETA PROIZVODOV IN PLAČIL ZA ŠTORITVE OBČINE LJUTOMER

1. člen

V tarifi posebnega občinskega prometnega davka, ki je sestavni del Odloka o posebnem občinskem davku od prometa

Važnejši kazalci načrtanih ciljev in smeri razvoja telefonskega omrežja in zmogljivosti so naslednji:

Kazalec razvoja	1980	1985	Povečanje 1981—1985
1. Število telef. central	32	31	—
2. Število telef. priključkov	8.480	20.900	12.420
3. Število telef. naročnikov	6.000	13.400	7.400
4. Število telefon. naroč. na 100 prebivalcev	4,5	10,1	—
5. Število telefonskih govornic	50	80	30
6. Obseg telef. storitev (v 1.000 storitev)	68.147	128.115	—

2. 4. Razvoj ptt zmogljivosti skupnega pomena v Območni SIS za PTT promet Murska Sobota

3. 1. Objekti skupnega pomena

9. člen

Udeleženci sporazuma so soglasni, da se kot zmogljivosti skupnega pomena, za katerih realizacijo izgradnje združujejo v svojem in skupnem interesu potrebna sredstva, štejejo naslednji objekti:

1. Poštno prometni center
2. Stavba za glavno avtomatsko telefonsko centralo v Murski Soboti
3. Glavna avtomatska telefonska centrala
4. Prenosni sistemi med GATC in VATC
5. Stavbe za vozne avtomatske centrale (del ki odpade na telefonijo)
6. Vozne avtomatske telefonske centrale
7. Prenosni sistemi med VATC in KATC

10. člen

Udeleženci sporazuma so soglasni, da se bodo objekti, predvideni v 9. členu tega sporazuma gradili po prioriteti, ki je opredeljena v globalni politiki in smerah razvoja PTT prometa Območne SIS in Delovne organizacije za PTT promet M. Sobota za obdobje 1981—1985.

3.2. PTT objekti na manj razvitih in manj razvitih obmejnih območjih

11. člen

Zaradi zagotovitve skladnejšega razvoja gospodarsko manj razvitih območij in manj razvitih obmejnih območij, ki so kot taka opredeljena v ustreznih republiških predpisih oziroma dogovorjena s tem samoupravnim sporazumom v okviru OSIS PTT prometa M. Sobota, se udeleženci sporazuma dogovore za pospešen razvoj ptt kapacitet na teh območjih.

III. USKLAJEVANJE RAZVOJA IN UPORABE SISTEMOV ZVEZ MED PTT IN NOSILCI FUNKCIONALNIH SISTEMOV ZVEZ TER USKLAJEVANJE PLANA MED PTT ORGANIZACIJAMI IN PROIZVAJALCI, OZIROMA DOBAVITELJI OPREME TER MONTAŽNIMI ORGANIZACIJAMI

12. člen

Zaradi nujnosti ekonomičnejše in družbene racionalnejše izgradnje sistemov zvez v Sloveniji kot celoti, zagotovitve enotnih in sodobnih tehničnih rešitev, uvajanja nove tehnike in tehnologije, pravočasne dobave in montaže opreme in drugo, se udeleženci sporazuma dogovore, da se medsebojni odnosi med ptt organizacijami, nosilci funkcionalnih sistemov zvez ter med ptt organizacijami in proizvajalci oziroma dobavitelji ptt opreme ter montažnimi organizacijami urejajo v smislu zakonskih določil in s posebnimi samoupravnimi sporazumi, ki se sklepajo na nivoju SIS PTT prometa Slovenije oziroma ZO PTT Slovenije.

IV. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

13. člen

Udeleženci sporazuma soglašajo, da je v skladu s sprejeto politiko podružbljanja obrambnih priprav in družbene samozaščite v srednjeročnem obdobju 1981—1985 potrebno izvršiti naslednje:

- usklajevati svoje obrambne priprave in načrte z SIS PTT prometa Slovenije in ZO PTT Slovenije ter drugimi dejavniki na območju OSIS PTT prometa M. Sobota,
- opremljati enote civilne in narodne zaščite s potrebno skupno in osebno opremo ter pripravljati materialno zasnovo za izpeljavo vojne organizacije delovne organizacije in za delovanje te organizacije v vojnih razmerah,
- prilagajati obstoječi in v projekciji predviden sistem ptt zvez za delovanje v vojnih in izrednih razmerah z nabavo ustreznih telekomunikacijskih naprav in sredstev, ki so prilagojena za delo v takih razmerah, ter smotrno izgradnjo telefonskega omrežja z vidika obrambnih priprav,
- nadaljevati z izgradnjo zvez na nerazvitem, zlasti na nerazvitem območju,
- strokovno usposabljanje ptt delavce za izvrševanje nalog s področja LO in DS in razvijati njihovo varnostno kulturo,
- nadalje posodabljanje sistem zavarovanja ptt objektov, prevoza poštne pošiljke, denarja in delavcev,

— nenehno sistematično in študijsko obravnavati celotno problematiko s področja obrambnih priprav in družbene samozaščite ter v to vse tesneje vključevati dejavnost DPO.

14. člen

Izhajajoč iz obstoječega števila in strukture zaposlenih delavcev v ptt prometu, doseganja večje storilnosti in zadovoljevanja bodočih potreb, ki jih bo pogojeval planirani pospešeni razvoj ptt prometa, si bodo udeleženci sporazuma prizadevali, da se v srednjeročnem obdobju 1981—1985:

- pravočasno zagotovi potrebno število delavcev, zlasti za deficitarne poklice,
- izboljša strokovna struktura ptt delavcev do nivoja, ki ga zahteva sodoben in tehnično-tehnološko razvit ptt sistem,
- da se doseže optimalna razporeditev teh delavcev k ustreznim nalogam in oparilom.

15. člen

V skladu s predvidenim porastom ptt storitev, razvojem ptt zmogljivosti ter izboljšanjem kvalitete opravljanja ptt storitev bo potrebno v razdobju 1981—1985 zagotoviti porast delavcev po povprečni letni stopnji 3,9 % in tako doseči, da bo ob koncu leta 1985 zaposlenih 382 delavcev. Do konca leta 1985, doseči tako povečanje kadrov, da bo razmerje med poklicnimi stopnjami izboljšano predvsem v korist profilov dipl. inženir, inženir, tehnik in široki profili.

Potrebno število delavcev se bo zagotovilo zlasti s:

- predstavitevijo in popularizacijo ptt stroke javnosti ter animiranjem delavcev za zaposlitev v ptt dejavnosti;
- izboljšanjem pogojev dela;
- nagrajevanjem delavcev po produktivnosti, pogojih in rezultatih dela;
- reševanjem vprašanj družbenega standarda.

VI. OBSEG INVESTICIJSKIH VLAGANJ, STRUKTURA VIROV FINANCIRANJA IN POTREBNI UKREPI ZA ZAGOTOVITEV REALIZACIJE PROGRAMA RAZVOJA PTT ZMOGLJIVOSTI

1. Globalni obseg investicijskih vlaganj

16. člen

Da bi dosegli predvidene osnovne cilje razvoja ptt prometa, opredeljene v tem samoupravnem sporazumu, se udeleženci dogovorijo, da bo potrebno v razdobju 1981—1985 vložiti v razvoj ptt zmogljivosti na območju Območne SIS za PTT promet M. Sobota 533.183.000 din (po cenah iz leta 1980).

Od tega odpade na zmogljivosti:

v 000 din

— poštne prometa	31.338 din	ali 5,9 %
— telegrafskega prometa	11.317 din	ali 2,1 %
— telefonskega prometa	485.723 din	ali 91,1 %
— združ. sredstva za I. nivo	4.805 din	ali 0,9 %
SKUPAJ:	533.183 din	ali 100 %

17. člen

V okviru celotnih vlaganj v višini 533.183.000 din znašajo vlaganja v razvoj ptt zmogljivosti republiškega interesa OSIS za PTT promet M. Sobota 374.852.000 din.

2. Viri financiranja

2.1. Struktura financiranja

18. člen

Sredstva za financiranje izgradnje objektov in naprav ptt prometa v Območni SIS za PTT promet M. Sobota, se bodo v razdobju 1981—1985 zagotavljala iz naslednjih virov:

Viri sredstev	Višina v 000 din	%
1. Sredstva DO za PTT promet	170.618	32 %
2. Združena sredstva uporabnikov ptt storitev	165.287	31 %
3. Krediti Poštne hranilnice	97.263	18,2 %
4. Krediti poslovnih bank	70.431	13,2 %
5. Komercialni krediti	29.584	5,6 %
6. Drugi viri	—	—
SKUPAJ:	533.183	100,0 %

3. Združevanje sredstev

3. 1. Združevanje sredstev uporabnikov

19. člen

Uporabniki ptt storitev, kot udeleženci sporazuma, se s tem sporazumom obvezujejo, da bodo v okviru Območne SIS PTT prometa

2. člen

Skupni prihodki občinskega proračuna znašajo din 61,239.001,90
— za občinske potrebe v višini din 58,871.322,35
— za tekočo proračunsko rezervo din 52,47,00
— sredstva izločena na posebni partiji
žiro računa proračuna za blagovne rezerve din 2,315.209,55
in kompenzacije

Pregled prihodkov občinskega proračuna in njihova razporeditev sta zajeta v planu prihodkov in razporeditvi prihodkov, ki je sestavni del splošnega dela občinskega proračuna.

3. člen

Od prihodkov po prvem odstavku 2. člena, zmanjšanih za prenešana sredstva iz leta 1980 se 1 % izloči v sredstva rezerve občine Ljutomer.

4. člen

Sredstva občinskega proračuna se delijo med letom vsem uporabnikom enakomerno (praviloma po 12-tinah) v okviru doseženih prihodkov in njihove razporeditve, če ni z zakonom ali aktom skupščine občine oz. izvršnega sveta skupščine občine drugače določeno.

5. člen

Kot sredstva za delo se občinskim upravnim organom, medobčinskim upravnim organom in pravosodnim organom (v nadaljnjem besedilu: občinskim in medobčinskim upravnim in pravosodnim organom) v skladu s 104. členom zakona o sistemu državne uprave in o izvršnem svetu skupščine SR Slovenije ter republiških upravnih organih zagotavljajo v letu 1981:

- sredstva, ki jih delavci teh organov v skladu z navedenim zakonom pridobivajo kot dohodek delovne skupnosti;
- sredstva za osebne dohodke funkcionarja, ki vodi upravni organ in njegovega namestnika;
- sredstva za materialne stroške;
- sredstva opreme in
- sredstva za osebne namene.

6. člen

Podlaga za pridobivanje sredstev za delo občinskih in medobčinskih upravnih in pravosodnih organov in s tem tudi dohodka delavcev njihovih delovnih skupnosti so programi dela in doseženi rezultati delavcev pri izvrševanju programov.

V programu dela morajo biti delovne naloge ustrezno izkazane in pravočasne v značilne skupine glede na naravo, vrsto in zahtevnost, stopnjo in vsebino odgovornosti ter pogoje dela.

Podlaga za ugotavljanje potrebnega obsega sredstev za osebne dohodke delavcev je število izvajalcev potrebnih za izvršitev programiranih del in nalog in poprečni osebni dohodek glede na raven in gibanje osebnih dohodkov delavcev v organizacijah združenega dela, ki opravljajo dela in naloge enake zahtevnosti v približno enakih delovnih pogojih in odgovornostih za opravljeno delo.

Osnova za ugotavljanje potrebnega obsega sredstev za skupno porabo delavcev je višina sredstev skupne porabe po posameznih namenih na delavca opredeljenega na podlagi meril dogovora o družbenem usmerjanju razporejanja dohodka v letu 1981 in družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za usklajeno urejanje odnosov pri pridobivanju in razporejanju dohodka delovnih skupnosti upravnih in drugih organov ter pri delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

7. člen

Dokler ne bodo izdelana merila za finančno vrednotenje del in nalog, se bodo upravnim in pravosodnim organom zagotavljala sredstva za osebne dohodke delavcev na podlagi bruto vrednosti točke 36,67 din.

8. člen

Sredstva za materialne stroške, opremo in amortizacijo se določijo na podlagi sprejetega programa v skladu z vrednostjo materiala in storitev ter opreme; sredstva za opremo in amortizacijo ter za posebne namene bodo dodeljena na podlagi letnega plana upoštevajoč družbeno dogovorjena merila, ki ga potrdi izvršni svet skupščine občine.

9. člen

Če se med letom znatno spremeni delovno področje ali pristojnost, obseg ali narava nalog ter pogoji za njihovo izvr-

ševanje, se občinskim in medobčinskim upravnim ter pravosodnim organom lahko sporazumno poveča ali zmanjša tudi obseg sredstev za delo.

Če se med letom ustanovi novi organ, se sredstva za njegovo delo zagotovijo iz tekoče proračunske rezerve na podlagi predračuna, ki ga potrdi izvršni svet skupščine občine.

Če je med letom prenehal delovati organ ali drugi uporabnik sredstev občinskega proračuna, se neuporabljena sredstva za njegovo dejavnost prenesejo v tekočo proračunsko rezervo.

10. člen

Občinski in medobčinski upravni ter pravosodni organi in drugi uporabniki sredstev občinskega proračuna morajo izvrševati svoje naloge v okviru sredstev, ki so jim odobrena. Ti ne smejo prevzemati na račun občinskega proračuna obveznosti, ki bi presežala z občinskim proračunom določena sredstva.

11. člen

Izvršni svet skupščine občine lahko začasno zmanjša zneske sredstev, ki so v posebnem delu občinskega proračuna razporejeni za posamezne namene, ali začasno omeji uporabo teh sredstev, če prihodki proračuna med letom niso doseženi v planirani višini.

O ukrepih iz prejšnjega odstavka mora izvršni svet skupščine občine obvestiti pristojne zbore skupščine občine in predlagati ustrezne ukrepe ali spremembe v proračunu občine za leto 1981.

12. člen

Vsi prihodki, ki jih občinski ali medobčinski upravni organi ustvarjajo s svojo dejavnostjo, so prihodek občinskega proračuna, če ni s tem odlokom ali zakonom drugače določeno.

13. člen

Izvršni svet skupščine občine spremlja in nadzoruje finančno poslovanje uporabnikov proračunskih sredstev in financiranje investicij iz sredstev proračuna.

Oddelek za občo upravo spremlja finančno, materialno in računovodsko poslovanje uporabnikov proračunskih sredstev po namenu, obsegu in dinamiki uporabe ter financiranje investicij, za katere se sredstva zagotavljajo v občinskem proračunu.

Če ugotovi oddelek za občo upravo, da sredstva niso uporabljena za tiste namene, za katere so bila dovoljena, obvesti o tem izvršni svet skupščine občine in predlaga ustrezne ukrepe.

14. člen

Za smotno in zakonito uporabo sredstev, ki so odobrena posameznim občinskim in medobčinskim upravnim ter pravosodnim organom in drugim uporabnikom sredstev občinskega proračuna, so odgovorni funkcionarji, ki vodijo te organe in druge pooblaščen osebe, kot odredbodajalci.

Za zakonito uporabo sredstev proračuna občine je odgovoren tudi vodja računovodstva proračuna občine.

15. člen

Občinski in medobčinski upravni ter pravosodni organi in drugi uporabniki sredstev občinskega proračuna so dolžni predložiti oddelku za občo upravo občine finančne načrte za leto 1981 ter zaključne račune za leto 1980 najpozneje do 30. marca 1981.

16. člen

Nosilci sredstev za obveznosti, ki imajo značaj splošnih družbenih potreb, so:

— izvršni svet skupščine občine: sredstev za delo državnih organov za tekočo proračunsko rezervo in sredstev rezerve občine;

— komite za družbeno planiranje in gospodarski razvoj: za intervencije v gospodarstvu, za odstopljene prihodke, za dejavnost krajevnih skupnosti, za vzdrževanje železniških prehodov in za urbanistično dokumentacijo ter prostorski plan;

— oddelek za občo upravo: za delo občinskih in medobčinskih upravnih organov, za negospodarske investicije, za socialno skrbstvo in zdravstveno varstvo, za vzdrževanje spomenikov in spominskih obeležij borcev NOV;

— geodetska uprava: za geodetska dela po programu za srednjeročno obdobje in za tekoče leto;

ta M. Sobota za planirani razvoj ptt zmogljivosti v obdobju 1981—1985:

1. Nepovratno združevali del sredstev za realizacijo srednjeročnega programa razvoja ptt zmogljivosti v višini 20 % od cene vsakega koriščenega telefonskega in telegrafskega impulza.

2. Nepovratno združevali del sredstev za razširjeno reprodukcijo telefonskih zmogljivosti v višini 30 % od povprečnih investicijskih vlaganj v izgradnjo novega telefonskega in telegrafskega naročnika v Sloveniji.

Višino združevanja sredstev iz druge točke tega člena, ugotavlja vsakoletno Skupščina SIS PTT prometa Slovenije, sprejema pa skupščina Območne SIS za PTT promet M. Sobota. Višina stroškov oz. investicijskih vlaganj se preračuna na cene iz preteklega leta.

3. 2. Združevanje sredstev v KS

20. člen

Uporabniki ptt storitev bodo v KS namenili del sredstev za realizacijo svojega srednjeročnega programa razvoja ptt zmogljivosti iz sredstev samopriskupov.

Višino teh sredstev in namen njihove porabe se določi z referendumom ali posebnim sporazumom neposredno zainteresiranih uporabnikov.

3. 3. Prednostne pravice in ugodnosti podpisnikov sporazuma

21. člen

Udeleženci sporazuma bodo imeli ob enakih ostalih pogojih prednost pri zadovoljevanju njihovih potreb pred ostalimi uporabniki.

Prednost se bo zlasti upoštevala pri vključevanju novih teleks in telefonskih priključkov, kot tudi pri nujenju ugodnosti v poštnem prometu.

22. člen

Glede združenih sredstev, bodo imeli udeleženci tudi:

- pravico do razpolaganja z združenimi sredstvi preko delegatov v skupščini OSIS in
- pravico nadzora nad koriščenjem združenih sredstev.

3. 4. Združevanje sredstev v Občinskih komunalnih skupnostih

23. člen

Investitorji stanovanjskih in poslovnih stavb ter prostorov bodo zagotovili del sredstev za izgradnjo krajevnega telefonskega omrežja iz prispevka za komunalno urejanje stavbnih zemljišč, ki se plačuje Občinskim komunalnim skupnostim — enotam za urejanje stavbnih zemljišč, v skladu s predpisi o urejanju stavbnih zemljišč in aktih komunalnih SIS.

Udeleženci sporazuma se dogovore, da se medsebojni odnosi med Občinskimi komunalnimi skupnostmi in Delovno organizacijo za PTT promet M. Sobota urejajo s posebnimi sporazumi, ki se sklepajo v okviru Območne SIS za PTT promet M. Sobota.

24. člen

Temeljne banke in druge finančne organizacije, bodo v okviru Delovne organizacije za PTT promet M. Sobota, zagotovile združevanje sredstev za kreditiranje naložb v objekte PTT prometa območnega in republiškega pomena.

O združevanju sredstev temeljnih bank in drugih finančnih organizacij za izgradnjo objektov skupnega pomena po tem sporazumu sklepajo banke in druge finančne organizacije posebne sporazume, s katerimi zagotovijo ugodnejše pogoje za izgradnjo ptt objektov, ki imajo kot infrastrukturni objekti poseben družbeni pomen.

3. 5. Ukrepi se zagotovitev realizacije srednjeročnega programa

25. člen

Udeleženci se zavezujejo, da bodo podvzeli vse ukrepe v okviru svoje pristojnosti in usmerili aktivnost ter prizadevanja pri pristojnih organih z namenom, da se zagotove materialni pogoji, ki so potrebni za realizacijo predvidene finančne konstrukcije, zlasti pa, da se zagotovi:

- postopna uvedba ekonomskih cen vseh tistih storitev, ki so izpod lastne cene ter usklajevanje rasti cen ptt storitev z rastjo cen drugih storitev in blaga oziroma z rastjo cen ptt opreme in gradbenih del,
- znižanje stopnje obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in pokrajin s 3 na 1 % s tem, da se ta sredstva v okviru SIS PTT prometa Slovenije, usmerijo za hitrejši razvoj ptt prometa na manj razvitih in manj razvitih obmejnih območjih,
- zagotovi 80 % sredstev zbranih hranilnih vlog in vrnjenih anuitet pri Poštni hranilnici z območja Slovenije za razvoj ptt zmogljivosti in od tega 20 % nameni za razvoj ptt zmogljivosti na manj razvitih in manj razvitih obmejnih območjih,
- zagotovi kredite dobaviteljev pod ugodnejšimi pogoji,
- zagotovi sodelstvo za izgradnjo ptt kapacitet komunalnega značaja (primarnega in sekundarnega telefonskega omrežja, izgradnje telefonskih govornic, zgradb za nove pošte itd.) iz sredstev za komunalno urejanje prostora.

26. člen

Udeleženci soglašajo, da je za realizacijo s tem sporazumom dogovorjenih nalog, potrebno poleg že navedenih ukrepov v predhodnih členih tega sporazuma zagotoviti še:

- bolj racionalno in učinkovitejšo izrabo razpoložljivih proizvodnih, materialnih, kadrovskih in drugih zmogljivosti;
- nadaljnje poglobljanje samoupravne in delovne organiziranosti ptt prometa, upoštevajoč naravo tehnološkega procesa v ptt prometu;
- uvajanje novih sodobnejših oblik organizacije prenosa ptt pošilk;
- usklajevanje razvoja telekomunikacijskih zmogljivosti med ptt ter nosilci funkcionalnih sistemov zvez;
- vključitev razvoja in izgradnje ptt zmogljivosti kot ključnega činitelja za splošni družbeni razvoj v urbanistične plane in urejanje prostora;
- pospešeno zagotavljanje in izdajanje tehnične dokumentacije pri pristojnih organih, zlasti za ptt objekte, ki posegajo v urejanje urbanega prostora;
- zagotoviti ptt dejavnosti kot dejavnosti posebnega družbenega pomena, prioriteto v razvoju in s tem ustrezne materialne in druge pogoje za realizacijo planiranega razvoja;
- urejanje in razreševanje drugih ključnih vprašanj, ki bi jih nakazale tekoče analize spremljanja in izvrševanja srednjeročnega plana;
- zagotovitev potrebne izvajalske zmogljivosti za izgradnjo ptt omrežij.

27. člen

Udeleženci se dogovorijo, da uporabniki ptt storitev, ki niso sprejeli tega samoupravnega sporazuma, oziroma udeleženci, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz tega samoupravnega sporazuma, v primeru, ko želijo koristiti večje ptt zmogljivosti od obstoječih, predhodno poravnajo obveznosti iz združevanja sredstev po tem sporazumu od začetka njegove veljavnosti do podpisa pogodbe oziroma realizacije njihovih potreb.

VII. SPREMLJANJE IZVAJANJA SPORAZUMA

28. člen

Udeleženci bodo spremljali uresničevanje in izvajanje tega sporazuma in sprejeli vse potrebne ukrepe za njegovo realizacijo prek svojih delegatov v okviru Območne SIS PTT prometa, Organ za spremljanje izvajanja sporazuma je skupščina Območne SIS za PTT promet oziroma njen izvršilni odbor.

29. člen

Skupščina Območne samoupravne interesne skupnosti ptt prometa M. Sobota, ima pri izvajanju določil tega sporazuma zlasti naslednje pristojnosti:

1. Sprejema srednjeročni in dolgoročni plan razvoja ptt prometa ter ukrepe za realizacijo sprejetih planov,
2. Nadzira uresničevanje določil sporazuma,
3. Spremlja izvajanje medsebojnih obveznosti podpisnikov sporazuma glede dogovorjenega obsega in dinamike razvoja ptt prometa in zadovoljevanje potreb uporabnikov po ptt storitvah,
4. Predlaga pristojnim organom sprejem ukrepov, ki naj zagotovijo uresničitev plana razvoja ptt prometa,
5. Na zahtevo podpisnikov ali po svoji presoji začne postopek za spremembo in dopolnitev tega sporazuma,
6. S statutom in drugimi splošnimi akti Območne SIS ki jih sprejme skupščina Območne SIS, določa pristojnosti izvršenega odbora za izvrševanje njenih stališč in sklepov v zvezi z izvajanjem tega sporazuma.

VIII. PREDHODNE IN KONČNE DOLOČBE

30. člen

Ta samoupravni sporazum sprejemamo:

a) Kot uporabniki:

1. Delavci v združenem delu (v TOZD, OZD, delovnih skupnostih ter drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih) v skladu in na način, ki ga določajo njihovi samoupravni akti,
2. Krajevne skupnosti — v skladu in na način, ki ga določajo njihovi samoupravni akti.

b) Kot izvajalci:

21. Delavci Delovne organizacije za PTT promet M. Sobota, v skladu in na način, ki ga odločajo njihovi samoupravni akti.

31. člen

Ta sporazum je sklenjen, ko ga sprejmejo delavci v več kot polovici temeljnih in drugih organizacij združenega dela iz območja Območno SIS za PTT promet M. Sobota, več kot polovica krajevnih skupnosti ter delavci Delovne organizacije za PTT promet M. Sobota.

Skupščina Območne SIS M. Sobota, sprejme ugotovitveni sklep o veljavnosti tega sporazuma, na podlagi predloženih sklepov udeležencev o sprejemu tega sporazuma.

Sklep o sprejemu sporazuma, se smatra za podpis tega sporazuma.

32. člen

Udeleženci se dogovorijo, da vključijo v svoj srednjeročni plan, obveznosti iz tega sporazuma in bodo skrbeli za njihovo izvajanje in realizacijo.

33. člen

Spremembe in dopolnitve tega sporazuma, se sprejmejo po enakem postopku kot je določen za njegov sprejem.

Spremembe in dopolnitve sporazuma lahko predlaga katerakoli temeljna ali druga OZD in KS, ki je udeleženka sporazuma, skupščina Območne SIS za PTT promet, pristojni organ družbenopolitične skupnosti, medobčinski svet zveze sindikatov oziroma podpisniki tega sporazuma.

O predlogih oziroma pobudah za spremembo ali dololnitev sporazuma razpravlja skupščina Območne SIS PTT prometa, ki odloči o tem, ali se začne postopek za spremembo oziroma dopolnitev sporazuma ali ne.

34. člen

Udeleženci oz. podpisniki se dogovorijo, da odstop od sporazuma do konca planskega razdobja 1981—1985 praviloma ni možen.

35. člen

Medsebojne spore bodo podpisniki sporazuma reševali po postopkih in na način, ki je določen v sporazumu o ustanovitvi Območne SIS PTT prometa in v njenih samoupravnih splošnih aktih in zakonih.

36. člen

Podpisniki pooblašajo skupščino Območne SIS, da v skladu z določili tega sporazuma, sprejme in podpiše Samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja PTT prometa v Sloveniji za obdobje 1981—1985.

37. člen

Ta samoupravni sporazum prične veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 1. 1981 dalje. Murska Sobota, 2. marca 1981

PREDSEDNIK SKUPŠČINE
OBMOČNE SIS ZA PTT PROMET:
KAPUN Anton, l. r.

181

Na podlagi 61. člena zakona o družbenem varstvu otrok (Uradni list SRS, št. 35/79), Samoupravnega sporazuma o temeljih plana družbenega varstva otrok v občini Lendava za obdobje 1981—1985 ter Samoupravnega sporazuma o temeljih planov družbenega varstva otrok v SR Sloveniji za obdobje 1981—1985, je skupščina Občinske skupnosti otroškega varstva Lendava na 13. seji dne 18. marca 1981 sprejela

SKLEP

o višini denarnih pomoči in dohodkovnih pogojih v letu 1981

I.

Pravico do denarne pomoči imajo otroci iz delavskih družin v znesku:

1. — 800 din vsak otrok, če je dohodek družine v kateri živi oziroma v katero spada do 2200 din mesečno na družinskega člana;

2. — 500 din vsak otrok, če je dohodek družine v kateri živi oziroma v katero spada 2200 do 2800 din mesečno na družinskega člana;

3. — 300 din vsak otrok, če je dohodek družine v kateri živi oziroma v katero spada od 2800 do 3900 din mesečno na družinskega člana;

Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne pomoči se upoštevajo vsi dohodki ne glede na vir in predpis po katerih jih družina ali otrok ima oziroma se računajo dohodki doseženi v dejanskih mesecih preteklega oziroma tekočega leta.

Kot dohodek občanov, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost se šteje dohodek, ki je podlaga za odmero prispevka oziroma davka.

Dohodek iz kmetijske dejavnosti se upošteva v šestkratnem znesku katastrskega dohodka, upoštevajo pa se tudi vsi drugi dohodki pridobljeni s kmetovanjem.

Vsi dohodki iz delovnega razmerja, obrti, pokojnine, katastrskega dohodka in drugi registrirani dohodki morajo biti potrjeni od ustreznih organizacij združenega dela, delovnih skupnosti ali pristojnih organov.

II.

Otroci iz kmečkih in drugih družin, ki jim je pomoč nujno potrebna (v nadaljnjem besedilu: drugih družin) imajo pravico do denarne pomoči v znesku 300 din mesečno.

1. Pravico do denarne pomoči imajo, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

— da je dohodek iz kmetijstva glavni (poglavitni) vir dohodka njihovih družin ali so brez dohodka;

— da živijo v kmečkih gospodinjstvih katerih skupni katastrski dohodek ne presega 9.000 din oziroma 2.800 din katastrskega dohodka letno na družinskega člana.

2. Pri ugotavljanju dohodka družine se poleg katastrskega dohodka upoštevajo tudi vsi drugi dohodki.

III.

Težje telesno ali duševno prizadeti otroci in otroci, ki imajo edinega hranilca, imajo pravico do povečane denarne pomoči, če je ugotovljeno, da je družina zaradi tega v bistveno težjem socialnem položaju.

Povečana denarna pomoč znaša:

— 320 din mesečno, če so težje telesno ali duševno prizadeti;

— 150 din mesečno, če je roditelj pri katerem otrok živi oziroma h kateremu spada, edini hranilec.

IV.

Za člane občanov družine se štejejo starši, ki jih občan in njegov zakonec preživljata, če dohodek starša ne presega 1450 din mesečno s tem, da se dohodek iz kmetijske dejavnosti upošteva v 6 kratnem znesku katastrskega dohodka.

V.

Občan, ki s člani svoje družine živi na posestvu sorodnika po katerem ima katerikoli član njegove družine pravico zakonitega dedovanja se šteje, da ima dohodek iz kmetijske dejavnosti v kolikor ne dokaže nasprotno.

Višina dohodka iz kmetijske dejavnosti iz prejšnjega odstavka te točke se ugotovi tako, da se dohodek iz kmetijske dejavnosti deli na lastnika posestva in člane njegove družine, ki jih je on dolžan preživljati ter na občanovo družino, če občan ne dokaže, da tega dohodka nima.

VI.

Pravica do denarne pomoči se ugotavlja na osnovi dejanskega socialnega položaja družine v kateri otrok živi oziroma v katero spada oziroma na osnovi dejanskega socialnega položaja otroka. Komisija za denarne pomoči pri občinski skupnosti otroškega varstva lahko otroku prizna višjo ali nižjo denarno pomoč ali denarne pomoči ne prizna, če je ugotovljeno, da je družina v bistveno težjem ali ugodnejšem socialnem položaju.

VII.

Dokazila o upravičenosti do denarne pomoči po tem sklepu morajo občani vložiti najpozneje do 15. marca 1980, sicer se jim s 1. majem 1981 ustavi izplačevanje denarne pomoči in povečane denarne pomoči.

VIII.

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah Pomurja in začne veljati 1. maja 1981 leta.

Številka: 126-04/81

Datum: 18. marec 1981

Občinska skupnost otroškega varstva

LENDAVA

Predsednica skupščine

Greta Pandur l. r.

182

Na podlagi 23. člena zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. list SRS št. 39/74) in 203. člena statuta občine Ljutomer (Ur. objave občin Pomurja št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 26/3-1981 sprejela

ODLOK

O PRORAČUNU OBČINE LJUTOMER ZA LETO 1981

1. člen

S proračunom občine Ljutomer za leto 1981 (v nadaljnjem besedilu občinski proračun) se zagotavljajo sredstva za financiranje splošnih družbenih potreb v občini Ljutomer za leto 1981.

tedenski koledar

SOBOTA, 4. april — Izidor NEDELJA, **5. april** — Vincenc PONEDELJEK, **6. april** — Viljem TOREK, **7. aprila** — Herman

kino

»PARK« MURSKA SOBOTA

5. aprila ob 16., 18. in 20. uri angleški barvni kinema-skopski film: »SKRIVNOST-NO NASLEDSTVO«;

6. in 7. aprila ob 18. uri italijanski barvni kinema-skopski film: »FELLINIJEV CASANOVA«.

GORNJA RADGONA

4. aprila ob 19.30 uri ameriški film: »DOMINIKA — DUH, KI UBIJA«;

5. aprila ob 5.30 uri ameriški film: »STROJI SMRTI« in ob 17. uri ameriški film: »DOMINIKA — DUH, KI UBIJA«.

prodam

STARO KMEČKO HIŠO z 1 ha zemljišča, ob glavni cesti, smer Radenci—Ljutomer, prodam. Nada Štrajher, Hrvatini 21, 66280 Ankaran. M—1109

VINOGRAD (13 arov) v Lendavskih gorah (BENEČ), prodam. Verona Zver, Brezovica 8, p. Turnišče. M—1110

KOMBAJN ZMAJ 780 PRODAM. Rankovci 38, p. Tišina. M—1111

TRAVO — enoletna košnja, prodam. Matija Fujs, Markišavci 29. M—1112

POHIŠTVO SPALNICE, 19,50 m² mecesnovega, lamelnega parketa in troja vrata 71, prodam. Trstenjakova 2/A, telefon 22-077. M—1116

MERILNI INSTRUMENT za nastavitve TV anten, prodam. Telefon 78-620. M—1117

R—4, letnik 1976, prodam. Ogleđ vsak dan po 14. uri: Lipovci 259. M—1118

PEVSKO OZVOČENJE FBT, 200 W, prodam. Stanko Horvat, St. Rozmana 2, M. Sobota. M—1120

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK PRODAM. Ernest Jošar, Rakičan 146. M—1121

OPEL ASCONO prodam ali zamenjam za zastavo 750 ali 126 P. Kroška 59, M. Sobota. M—1122

NOVI DVOBRAZDNI FERGUSONOV PLUG (12-colni), prodam. Domanjševci 125. M—1123

RENAULT—8, v dobrem stanju in kombinirani otroški voziček, ugodno prodam. Mataj, ulica JLA 4 (Tomšičevo naselje), M. Sobota, telefon 23-230. M—1124

BIKCA, starega 10 mesecev, ugodno prodam. Žižki 82. M—1125

KAVČ z dvema foteljama in šivalni stroj, prodam. Mladinska 44, M. Sobota. M—1128

KARAVANGSPECIAL, letnik 1975, prevoženih 45.000 km, prodam. Bakovci 64 ali telefon 76-058. M—1126

KORUZONA STORŽIH in seno prodam. Kutoš, Štefana Kuzmiča 15, telefon 22-012. M—1127

AMI-8, prevoženih 79.000 km, registrirano do konca julija 81, ugodno prodam. Stročja vas 3/A, Ljutomer. Vi—116

VW 1300 in prikolico za osebni avtomobil, prodam. Muršič, ulica Frana Kovačiča št. 12, 69240 Ljutomer. Vi—114

ZEMLJO v Zbigovcih pri Gornji Radgoni, primerno za gradnjo stanovanjskih hiš, prodam. Podrobnejše informacije pri Mihelič.

Dragemu možu in očetu Juriju Slamarju od Grada, ki je na časasnem delu v tujini, ob praznovanju iskreno čestitajo in želijo, da bi zdrav in srečen praznoval še velikokrat — vsi domači.

Dragemu Marjanu Belaku iz Rožičkega vrha, želijo ob odhodu na odsluženje vojaškega roka vse lepo, dobro počutje med novimi tovariši in srečen povratek v domači kraj — mladinke in mladinci iz Rožičkega vrha.

Cankarjeva 16, Maribor, telefon 062 23-796. M—OP

ZAMRZOVALNO SKRINO, 450 l, v dobrem stanju, po ugodni ceni prodam. Ogleđ: Dragica Budja, Vrtna ulica 2, Gornja Radgona, telefon 74-761. M—OP

VOLKSWAGEN 1200, letnik 76, prodam. Rudi Omahen, Kidričeva 18 — prtiličje. M—1096

AVTO RENAULT-12 TL, letnik 74, v dobrem stanju, prodam. Vzamem tudi ček. Naslov v upravi lista. M—1097

POHIŠTVO DNEVNE SOBE IN KUHINJO ter belo tehniko zaradi selitve, prodam. Koceljeva 4/I, nadstropje, stanovanje 3. M—1099

ALFA ROMEO 1,6 — poceni prodam. Informacije med tednom od 8.—12. ure: Drago Kisilak, telefon 061 327-067. M—1101

AVTOPRIKOLICA in prikolico za prevoz živine, nujno prodam. Stanjeveci 50. M—1102

MEŠANI GOZD v Mačkovcih, večja površina, naprodaj. Naslov na upravi lista. M—MM

BOBNE TROVA, dobro ohranjene, prodam. Renkovci 128, p. Turnišče. M—1104

PARCELO ZA VIKEND v k. o. Kukeči (30 arov), prodam Informacije: Cvetkova 4, M. Sobota. M—1105

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ, 18 KS, prodam. Viljem Lepoš, Borisa Kreigherja 2 (Bakovska), M. Sobota. M—1106

MOTORNO ŽAGO, novo ugodno prodam. Srša, Banovci 1, p. Veržej. Vi—122

ŠTEFANU VINKOVIČU iz Gančan, želita ob odhodu k vojakom srečno pot, dobro počutje v novem okolju in vesel povratek v domači kraj — oče in mama.

RENAULT 4 TLS, letnik november 1977, dobro ohranjen, prodam. Cena po dogovoru. Tatjana Osterc, Križevci 33 pri Ljutomeru, telefon 069 82-588. Vi—121

MOTOR VW 1200, prevoženih 15.000 km, prodam. Jože Bohinec, Cven 11/E, p. Ljutomer. Vi—124

OBRACALNIK BCS UGODNO PRODAM. Ivan Zver, Staranova vas 62, p. Križevci pri Ljutomeru. Vi—119

KOBILO, staro 8 let, prodam. Podgradje 21, p. Ljutomer. Vi—117

VELIKO HIŠO, bivšo gostilno ob križišču asfaltnih cest (avtobusna postaja), 3 km od Ljutomera, Kamenščak 66 (gostilna za obnoviti, primerno tudi za druge obrti) s posestvom, prodam solidnim kupcem, delno tudi s preužitkom. Anton Puconja, Babinci 30, p. Ljutomer. Vi—123

GOZD PRODAM. Naslov v upravi lista. M—1103

KAVČ in dva fotelja prodam. Ogleđ popoldne, 14. divizije 14, telefon 23-787. M—1079

MOPED COLLIBRI T—12 — ugodno prodam. Jože Grlec, Juša Kramarja 23, Murska Sobota. M—1080

126 P, letnik 1976, prodam. Rancigaj, Črnolavci 51/A, Murska Sobota. M—1081

MANJŠE POSESTVO (1,44 ha) s starejšo hišo in gospodarskim poslopjem, prodam. Delno je primerno za sadni nasad in vinograd, ostalo je obdelovalna zemlja, ugodna južna lega. Pavla Domanjko, Dragotinci 7, Videm ob Ščavnici. Informacije pri družini Kaučič — v bližini otroškega vrta in cerkve Kapela. M—1082

FIAT 126 P, star leto in pol, prodam. Miha Strah, Norički vrh, n. h., p. Gornja Radgona, telefon 74—381. M—1085

MLADO KRAVO PRODAM. Krajna 47. M—1086

TOVORNA AVTOMOBILA MERCEDES, tip LK 323, kiper, registriran do avgusta in TAM 5500 s prikolico, prodam. Telefon (061) 72—512. M—1087

TOVORNI AVTO MAGIRUS, 4,5 t, prodam. Ogleđ v nedeljo.

Skakovci 66, p. Cankova. M—1088
ZASTAVA 750 — po delih, prodam. Andrej Pučko, Ulica ob kanalu 11, M. Sobota. M—1089
SPACEK, letnik 1974/december, registriran do decembra, prodam. Delno možno z odplačevanjem. Naslov v upravi lista. M—1090
SENO — večje količino, prodam. Križevci v Prekmurju 168. M—1092
SENO in zaporožec, letnik 1974, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M—1094
BUKVI ZA POSEK PRODAM. Oglasite se v Andrejcih 8. M—1095

kupim

KUHINJSKE ELEMENTE s pomivalno mizo (trodelno), kupim. Naslov v upravi lista. M—1091

HIŠO v Murski Soboti ali Radencih kupim. Telefon 21-728. M—1093

OBRACALNIK BCS KUPIM. Franc Hojs, Lastomerici 21, Gornja Radgona. M—1113

2 m³ hrastovega lesa, dolžina 2,5 m, kupim. Telefon 77-035. M—1129

razno

Popravljam vse vrste kmetijskih strojev in cisterne tovarne Creina.

sobe

SOBO oddamo v najem dekletu. Naslov v upravi lista. M—1119

GARSONJERO ali manjšo stanovanje v Murski Soboti, iščem. Naslov v upravi lista. M—1084

NEOPREMLJENO SOBO in kuhinjo, po možnosti s posebnim vhodom, nujno išče mlada družina. Ponudbe na upravo lista. M—1115

V SPOMIN

7. aprila mineva pet let, odkar nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama in sestra

Irena Svetec

roj. Abraham iz Salovec

Težko verjamemo, da te ni. Tvoj glas še vedno odmeva, tvoj lik je še živ pred nami, a tvoj grob je živa priča, da si se za vedno poslovila od nas. Imeli smo te radi, zato obiskujemo tvoj grob, ti pa molčiš, ne slišiš naših obžalovanj, ne čutiš solza, ne vidiš potrhtih src, vonj cvetja te ne prebudi, ker je usoda tako kruta.

Žalujoči: mož Jurij, sin Rudolf, hčerka Ivanka in sestra Margita z družinami

Kako pozabiti to gomilo, kje srce tvoje spi, ki nam je vdano bilo, ki je hrepenelo in nas ljubilo do zadnjega dne!

ZAHVALA

Ob izgubi drage žene, mame, babice, tašče in sestre

Marjete Kuzma

Roj. Jeneš iz Skakovce

se pristrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, sovaščanom, prijateljem in znancem, ki so drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti in ji poklonili toliko lepega cvetja. Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh najtežjih dneh ter nam ustno ali pisмено izrekli sožalje. Lepa hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predsedniku KS Krajna. Vsem še enkrat — naša pristrčna zahvala!

Žalujoči: mož Alojz, sinova Alojz in Jože z družinama, hčerka Zdenka z družino, hčerka Lidija, mama Agica, tašča, brata in sestra z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Tiho, kakor je živela, je odšla od nas naša skrbna in ljubljena mama, omica, prababica, sestrična, teta in tašča

Ana Sušec

iz Borec pri Ljutomeru

Iskrena hvala vsem, ki ste jo obiskovali in ji nesebično pomagali. Zahvaljujemo se za pismena in ustno izražena sožalja, za darovane vence in cvetjem, sorodnikom, sosedom, prijateljem, kolektivom KZ Križevci TOZD Veržej, Dom počitka Lukavci, PTT Lenart, Kontrola dohodkov Ljubljana, Ljubljanske mlekarne TOZD Marketing Ljubljana in RK Boreci za plemeniti namen. Zahvala tudi govorniku za poslovljne besede, č. duhovščini za obred ter pevkam za poslovljne pesmi. Še enkrat vsem in vsakemu posebej — globoko občutena zahvala!

Boreci, 27. 3. 1981

VSJ NJENI

VESTNIK — Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: Novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelk, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 300,00 din, polletna 150,00, za inozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch, 47 DM), za delovne organizacije 400,00. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Od 1. 1. 1980 izhaja Vestnik kot poltednik ob torkih in petkih — Cena posamezne številke 4 dinarje. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

Marija Banko

rojena Gergorič iz Fokovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam na kakršenkoli način izrazili sožalje, darovali vence in v najtežjih dneh sočustvovali z nami.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS Selo — Fokovci, kolektivu DSSS Lip Bled, posebna zahvala kolektivom trgovin Lip Bled TO Murska Sobota in Zagreb, zdravstvenemu osebju, ki ji je lajšalo bolečine, vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Fokovci, Bled, 25. marca 1981

Vsi njeni

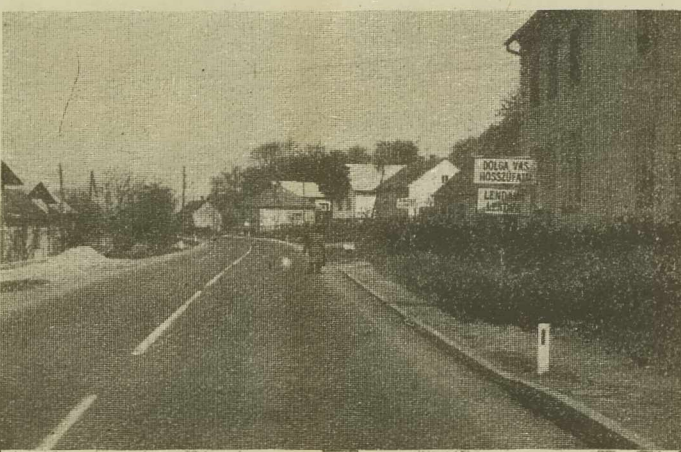
Nekaj na 700 prebivalcev Dolge vasi si je v preteklosti postavilo svoja domovanja ob vzhodu vinogradov, pozneje pa tudi na ravnici, ki se širi tja proti Črnemu logu. Od kod je vas dobila današnje ime, sicer ni znano, znana pa so nekatera zgodovinska dejstva, ki dajejo slutiti, da je to že v davni bili naselje Slovanov, da je verjetno tu bila tudi rimska postojanka. Vas je torej arheološko zanimiva, vendar pa pomanjkanje sredstev onemogoča, da bi raziskovalci izbrskali iz pozabe še kakšno zanimivost. Okoli leta 1810 so v tej vasi našli rimski nagrobnik, sedaj ga hrani pokrajinski muzej v M. Soboti, našli so tudi star denar in druge predmete ki so v muzejih sosednje Madžarske. Tudi nekatera imena, kot so Oltarkut (oltar studene) pričajo o zgodovinski preteklosti kraja, ki bi ga bilo dobro podrobneje raziskati. Toliko o preteklosti, tisti davni, zakaj kraj, ki je dejansko povezan z Lendavo, se je začel hitreje razvijati šele po drugi vojni. V edini opekarni v lendavski občini, ki se je razvila v tem kraju, je našlo zaposlitev nekaj domačinov, sicer pa so se v glavnem zaposlili v lendavskih delovnih organizacijah, leta 1945 jih je bilo zaposlenih okoli 100, danes pa že več kot 300, kar pravi, da so se tudi v tem kraju preusmerili iz kmetijstva v industrijo. Danes v opekarni Dolga vas izdelajo 20 milijonov opečnih izdelkov, kar jih uvršča med večje v regiji. Pred dobrimi 15 leti so dobili samopostrežno trgovino, ki je danes nekakšen center vasi, nedaleč v stran je tudi vaški dom, ki so ga zgradili z lastnimi sredstvi. Pred nekaj leti so dobili tudi otroški vrtec, lovska družina Lendava pa je na koncu vasi zgradila lovski dom. Dolgovaščani svoje gostilne nimajo, imajo pa bife v trgovini. A zakaj bi jo naj imeli, saj so gorice blizu, vsaka domačija pa ima svojo klet, v njej pa seveda tudi zlahtno kapljico.

Povezanost vasi in opekarni je v preteklosti že rodila nekaj uspehov, ki se kažejo pri urejanju kraja. Asfaltirana je glavna cesta, toda v tem srednjeročnem obdobju bo potrebno postoriti še veliko, da bi bilo življenje lepše. Može v krajevni skupnosti menijo, da bodo morali adaptirati vaški dom, da bi bil bolj uporaben za različne namene.

Sodelovati bo potrebno pri modernizaciji lendavskega vodovoda, iz katerega tudi njim prideka voda, urediti kanalizacijo, graditi nov transformator pa tudi cest je še veliko, ki jih bo potrebno urejevati. Vse to, kar sem naštel, bi jih veljalo kak poldrug milijon dinarjev, večino pa bodo zagotovili sami s krajevnim samoprispevkom. Kar se tiče preskrbe s trgovskim blagom, pa menijo, da bi ji bilo potrebno posvečati več skrbi, da

ne bi bilo potrebno v trgovine v Lendavo, ki sicer ni daleč, pa vendar izgubijo dosti časa.

V tem srednjeročnem obdobju bodo na področju te krajevne skupnosti opravljene tudi hidromelioracije na kakih 80 hektarjih, predvidevajo pa tudi arondacijske posege, da bi zemlja dala kar največ hrane. Dolgovaški vinogradi, nekoč znani po nasadih šmarnice, se iz leta v leto spreminjajo, čedalje več je zlahtnih sort vinske trte, ki jo gojijo na brajdah. Vse več je tudi

Naselje Dolga vas se je z leti spojilo z Lendavo. Danes ga z občinskim središčem veže marsikaj, vodovod, šole, pa delo v lendavskem gospodarstvu.

sodobnih klet, le tu in tam najdeš še kakšno pravo s slamo krito, in zgrajeno iz ilovice. Vse to daje drugačno podobo vasi, ki je postala tudi močno prometna, saj skozi njo vodi pot do mednarodnega mejnega prehoda s sosednjo Madžarsko.

Krajani Dolge vasi pa se lahko pohvalijo tudi s tem, da so uspeli asfaltirati tudi cesto v gorice. Lansko leto je asfalt prekril stoletja staro ilovnatno cesto, ki je ob deževju onemogočila promet v vinogradih. Lahko je sedaj priti v vinograde, otroci imajo lažjo pot v šole, delavci pa v delovne organizacije. »Če smo uspeli urediti ta problem,« pravijo, »potem bomo zmogli tudi naloge, ki smo si jih zapisali v tem srednjeročnem obdobju.« Jani D.

Največje breme organizatorjem

Kar navadili smo se že, da krivdo za kakršenkoli, vsaj večji spodrselj, pri opravljanju komunalnih ali gradbenih storitev naprtno na komunalno-gradbeno delovno organizacijo ali komunalno skupnost, ne da bi količkaj poznali ozadje, kaj šele težave, s kakršnimi se ubadajo v teh delovnih okoljih. Tovrstno podjetje iz Gornje Radgone ni — kot bomo spoznali — v tem pogledu prav nobena izjema. Sicer pa se rado zgodi, da izjeme potrjujejo pravilo, kar že pregovorno velja tudi za področji gradbeništva in komunale, brez katerih dandanes seveda sploh ne bi mogli shajati.

V lanskem poslovnem poročilu in letošnjih izhodiščih plana so se v gornjeradgorskem podjetju z organizacijskima enotama komunala in gradnje do svojih dejavnosti zelo kritično opredelili. Okrog 90 zaposlenih — približno toliko jih namreč stalno združuje delo in sredstva — je lani resda zmoglo zadane planske naloge, vendar je na račun, zlasti opravljenih zidarskih del, padlo kar precej gorkih in krepkih in celo s sodnimi spori so imeli opravka. Toda ti, nemalokrat upravičeni protesti in pritožbe, jih niso vrgli s tira, kajti za letos načrtujejo precej ukrepov in nalog, s katerimi kanijo v dobri meri izboljšati svoje delo. Večji del bremena so naložili organizatorjem dela v posameznih organizacijskih enotah, saj bodo morali storiti vse — kot je tudi zapisano v planu — da bo pripomb delovnih ljudi ni občanov vse manj, kar bo moč doseči le, če se bo izboljšala organizacija dela, zaostala delovna disciplina, zvečala delovna storilnost in uvedla preglednejša evidenca nad opravljenimi storitvami. Dobesedno rečeno: organizatorji dela v enoti morajo imeti nenehno pred očmi, da je opravljanje komunalnih (in gradbenih) storitev dejavnost posebnega družbenega pomena in da imajo občani, ki te storitve tudi plačujejo, pravico, da jih hvalijo ali pogrājajo. V zadnjem času imajo v gornjeradgorskem komunalno-gradbenem podjetju dvoje večjih opravil: na Tratah pri novem stanovanjskem naselju gradijo cestno kanalizacijo, v Radencih pri dijaškem domu poklicne gostinske šole pa prav tako opravljajo nekatera večja komunalna dela. Seveda imajo po občini ničkoliko drugih manjših gradbišč. Gradbinci in komunalci iz Gornje Radgone se v svojem delu radi zgovarjajo na občinsko komunalno skupnost, češ da se velikokrat ne drži planskih rokov, ki največkrat celo sploh niso začrtani. Poleg tega so pri posameznih vrstah storitev opredeljeni zgolj idealni pogoji in ne upoštevanje morebitne težave. Tudi s strukturo zaposlenih niso in tudi ne morejo biti najbolj zadovoljni, zlasti ne tistih na terenu. Veliko je namreč takih, ki imajo komajda dokončano osemletko. Menda pa je znano, da v današnjih časih ne more več vzdržati jalova tolažba, saj, če ne boš končal osnovne šole, boš pa šel med cestne delavce.

Še manj so lahko v tem delovnem kolektivu zadovoljni z nagrajevanjem, ki ga bo treba prej ali slej urediti. V plan so zapisali: »Nerealno nagrajevanje je izgovor za nedelo nekaterih delavcev v proizvodnji in režiji. Višina osebnih dohodkov je odvisna od doseženih poslovnih rezultatov, torej od nas samih. Boljše in bolj bomo delali, večje osebne dohodke bomo lahko imeli.« Komentar k temu najbrž ni potreben. Vse omenjeno je — kot logična posledica — povezano s precejšnjim odlivom (ali sezonskim gibanjem) delovne sile in sama po sebi je umljiva potreba, da tudi v tem delovnem okolju bolje poskrbijo za socialno varnost delavcev, izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev, da ponudijo otipljivejšo možnost za izobraževanje ob delu, poskrbijo za večjo varnost na gradbiščih, za zdrave medsebojne odnose, ki so bili doslej čestokrat skaljeni (vzemimo relacijo vodja enote—nabava—delovodje—delavci), učinkovitejšo obveščanje in nasploh večji in boljši standard zaposlenih.

K razreševanju vse omenjene problematike bo nujno poklicati samoupravne organe in družbenopolitične organizacije, kajti le skupaj z njimi se bodo lahko zaposleni uspešneje zoperstavljali vsem mogočim težavam in oviram. Tudi takim bodo kos, kot je recimo dejstvo, da se v tej obmejni pomurski občini srečuje ničkoliko izvajalcev gradbenih del in nenazadnje resnemu in žgočemu vprašanju nabave gramoz. Gre za vprašanje, ki ga lahko ob tej priliki le omenimo, sicer pa bi terjalo več prostora. Za konec še misel ali dve iz letošnjega plana. »Letos je potrebno nabaviti nov tovorni avtomobil in smetarsko vozilo, urediti dokumentacijo in začeti iskati finančne vire za pričetek gradnje proizvodnih prostorov. S področja zaposlovanja je treba iskati samo kvalificirano ali priučeno delovno silo za proizvodnjo in po možnosti zaposliti najmanj deset kvalificiranih in priučenih delavcev brez zaposlovanja dodatnih režijskih delavcev.«

Branko Žunec

Šesti april enainštiridesetega

Napad fašističnih armad na Jugoslavijo je bila uresničitev strahotnih Hitlerjevih načrtov proti svobodoljubnim narodom Jugoslavije. Seveda so v tem napadu sodelovali tudi nemški sateliti s svojimi vojaškimi silami.

Cilj je bil le eden — v hitri vojni »blitzkriegu« razbiti enotnost in moč jugoslovanske vojske. Zasesti in razkosati Jugoslavijo, in to vsekakor pred začetkom napada na Sovjetsko zvezo.

Šestega aprila 1941 je bila nedelja. Lep spomladanski dan je bil. Brez vsake vojne napovedi so Nemci v ranih jutranjih urah, ko so se prebivalci šele prebujali barbarsko bombardirali Beograd. Mesto je bilo nezavarovano, pa je bilo zaradi bombardiranja strahotno razdejano. Porušeno je bilo nad desetisoč zgradb.

Največ škode je bilo storjene na stanovanjskih zgradbah, bolnišnicah, otroških vrtcih in drugih civilnih objektih.

Vojaške uprave in objekti skoraj niso bili poškodovani.

Ogromna množica ranjenih in nad 2000 mrtvih v našem glavnem mestu je bila posledica Hitlerjevega maščevanja za naš 27. marec 1941.

Napad fašistične soldateske se je začel okrog pete ure zjutraj z več strani preko naše državne meje. Nemci so v opravičilo za napad dejali, da »ščitijo interese raja« ter za to angažirali Musolinijeve fašiste pa bolgarske in madžarske kvinske.

Nacistična »peta kolona«, sestavljena predvsem iz folksdojčerjev je poskrbela, da so bili vsi prehodi preko državne meje za Nemce le malo več kot navaden vojaški premik.

Mostovi na Muri in Dravi so bili sicer zaminirani, vendar so ostali nepoškodovani. Mine niso eksplodirale. Zaradi slabega zavarovanja je »peti koloni« uspelo prerezati vžigalne vrvice že ponoči.

V dopoldanskih urah pa sta bila minirana cestni in železniški most Verzej-Dokležovje na reki Muri. Kratek čas po eksploziji se je na desnem bregu Mure že prikazala nemška bojna skupina, ki je streljala na

naše vojske in civiliste in jih nekaj ubila.

Posamezne vojaške posadke so se sicer Nemcem upirale, vendar povsod brezuspešno. Napadalci so namreč poznali sistem utrd, še posebno tistih iz tako imenovane »Rupnikove« jugoslovanske obrambene linije.

Nemški vojski so vdrl v Slovenske gorice preko Sentilja in Čmureka ter preko Gornje Radgone v Pomurje. Tudi območje takratnega Prekmurja so takoj zasedli Nemci ter ga pozneje predali Madžarom.

Nemci so v Apaško kotlino že v toku noči pošiljali posamezne skupine vojakov, in sicer s čolni čez Muro, da so zasedli posamezne točke ali pa se vrnili nazaj. V Gornji Radgoni je bilo tisto jutro okoli 30 rezervnih oficirjev. Nekateri so bili brez orožja, nekateri pa so napadalci našli še v posteljah. Preteklo noč so namreč kulturbundovci v vinski kleti Boiver pripravili popivanje, na katero so povabili mobilizirane rezervne oficirje. Alkohol je naredil svoje in napadalci so imeli lažje delo. Pijančevanje je bilo namenoma pripravljeno zaradi napada, ki je sledil.

Ob napadu so padli posamezni strelci, bilo je veliko ranjenih in mrtvih, vendar skoraj nikogar ni bilo, ki bi nudi napadalcem organiziran odpor.

Tudi v sami vojski se je poznala aktivnost »pete kolone« in kulturbunda na naših tleh. Vodje te organizacije so povsod pripravljali sprejem nemškim vojakom. Pozvali so svoje članstvo, somišljenike in simpatizerje ter pozdravljali prihajajoče Nemce.

Kulturbundovsko vodstvo je bilo o pripravah in o samem napadu točno obveščeno.

Vidnejši vodje KB so že konec marca pobegnili v Gradec, kjer jih je »Südmärk« angažiral, in so se takoj po napadu pojavili ponovno doma. Bili so tolažniki, usmerjali so vojsko in sestavljali okupacijsko oblast.

Kako smo doživljali prvi dan vojne 6. april 1941?

Zadnji prostovoljci so odšli nekam proti Dolenjski. Tam, so pravili, da se pripra-

vljata vojska in Sokolska legija za protinapad. To je sicer povzročilo kulturbundovcem precej strahu, saj so se nekateri po več dni in noči skrivali celo v kmečkih krušnih pečeh.

Noč pred šestim aprilom je le redko kdo prespal. Bilo je mirno, ljudje so ostajali v hišah. Nemška letala so preletavala ozemlje in »Spodnještajercem« trosila letake v nemščini in slovenščini.

V letakih so nas pozivali, naj ostanemo doma, da nam prinašajo »novi red, svobodo in blaginjo«.

Jugoslovanski vojski so se v glavnem umaknili od meje. Bili smo zares razočarani. Na kolodvoru v Ljubljani smo se železničarji odločili za evakuacijo. Sestavili smo dokaj dolgo in nenavadno kompozicijo potniških in tovornih vagonov. Naložili smo, kar se je dalo, predvsem rezervni material in se odpeljali v Ormož. Ne vsi, nekateri so želeli ostati!

Že v Ormožu so nas nemška letala obstreljevala, vendar smo pravočasno pobegnili v zaklonišče. Vojski, ki so se nam pridružili, so hoteli požgati leseni most na Dravi, vendar brez uspeha.

Pozno popoldne se je vlak premaknil v smer proti Ptuj, vendar so nas nemška letala ponovno napadla in obstreljevala že na postaji Osluševci. Edini protivozovski mitraljez, ki naj bi ščitil dolgo kompozicijo vlaka, je ostal nem. Pa kaj bi sicer lahko sam storil proti celotni sovražnikovi lovski eskadrili.

Letala so poškodovala lokomotivo in vagon, bilo nas je vedno manj, med nami so bili ranjeni in en mrtve. Do noči smo se zopet zbrali in se premaknili na železniško postajo Ptuj.

V Ptuj smo večkrat bežali v zaklonišče. V mestu so se še pojavljale posamezne skupine naših vojakov pa tudi kulturbundovci so dvigali glave.

Ljudje so plenili iz železniških vagonov vse, kar je tam pustila vojaška enota, ki se je premaknila proti Strnišču.

Sli smo za njimi, se hranili iz njihovih kotlov in poslušali o njihovih tegobah.

Franjo Šonaja

Z nasveti tudi sadike

V gornjeradgorski občini kmetijci, še prav posebno pa vinogradniki, ugotavljajo, da je vse manj mladih ljudi, ki bi želeli zamenjati starejše delavce na tem področju ali se vključiti v njihove vrste. V vinogradih je kljub mehanizaciji, ki se na veselo ljubiteljev goric vse bolj razvija, še veliko ročnega dela, zanj pa je poleg izkušenj in delovnih navad potrebno tudi precej veselja, če ne celo ljubezni.

Domače kmetijske organizacije združenega dela si zato prizadevajo kar najbolj izboljšati delovne pogoje in delavce ustrezno materialno stimulirati, vendar se vsega ne da opraviti čez noč.

Že večkrat smo pisali o razvijanju kooperantskih odnosov tudi na tem področju in samo tamkajšnja kmetijska zadruga naj bi v prihodnjih petih letih na ta način obnovila okrog 100 hektarjev vinogradov. Sicer pa so v zadrugi poskrbeli tudi za ustrezno pomoč strokovnjakov in nudenje potrebnih surovin in materialov. Seveda tudi pri tem sodelujejo s preostalimi kmetijskimi organizacijami v občini in zunaj nje. Vsako leto pa, in tako tudi letos, skušajo pomagati tudi z dobro izbiro mladih sadik ali trsnih cepljen, kot jim pravijo strokovnjaki. Letos je največje zanimanje za sorte: laški rizling, beli burgundec, šipon, muškato otonec in modra frankinja.

Še en dokaz torej, kako se je mogoče tudi na sicer zahtevnih področjih z ustreznimi izkušnjami, pripravljenostjo in strokovnimi prijemi lotiti nekaterih nalog. V Gornji Radgoni so pokazali te sposobnosti.

J. Kurbus